

210244 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9. } చెన్నపట్టణము 1922వ సం॥ ఆగస్టునెల 29-వ తేది మంగళవారము { No. 125
సంపుటము ౯ } నందిక ౧౨౫

అమృతాంజనము

గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు.

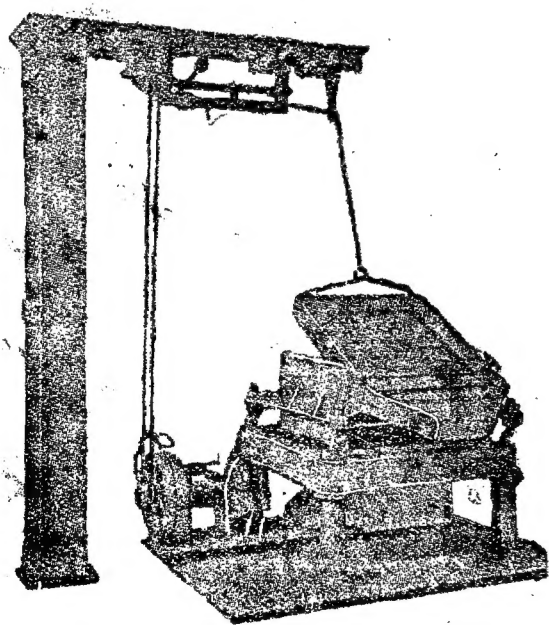

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0. ప్రతియింటి నుండవలసివది.
అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది.
అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.
అమృతాంజనము అమృతశబ్ద మాదిరిగల మాయమందు గాదు.
నకలు మందులవలన మోసము గలుగును.
పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసము గలుగదు.
అమృతాంజనము అంజనశబ్ద మంతమున గల నకలుమందు గాదు.
అమృతాంజనమునకు సాటియైనమందు అమృతాంజనమే.

అమృతాంజనం డిపో, { 6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, జార్జి టౌన్ - మద్రాసు.
ఈ 109 ఫ్రేరింగ్స్ట్రీట్, ఫోర్ట్ - బొంబాయి.

ది మార్షల్ మూర్ - వేటింటు "రావిడ్"

టి సిస్టింగు మెషిను.

ది "రావిడ్" టి సిస్టింగు మెషిను ఖన చాలా మితమైనది, పనివిస్తారముగా చేయును.

చాల కొద్దిసలము మాత్రమే చాలును.
కోత కోయవలసినట్టి తేయా కంతటిని కొన్ని చుట్టుచుట్టునంతలోనే కోసివేయును.
గనుక ఎక్కువ తిరుగవలసిన అవశ్యము లేదు; ఎక్కువ ఖర్చు తగులను.

గుండ్రని జేరింగు పెట్టెవీడ అది చక్కగా అమర్చబడి యున్నది. ఇది తేయాకును 5 రకములుగా అతిశీఘ్ర కాలములో వేరుచేయును, అట్లు ఏర్పరచి నది చాలా శుభముగా నుండును.

మా క్రొత్త స్థాకు లిస్టుకు వ్రాయ గోరెదము.

Marshall, Sons & Co., (India) Ltd.

ENGINEERS

MADRAS BOMBAY CALCUTTA
LAHORE BEZWADA TANJORE

A. A. A.

"తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము"

మీరు ఇల్లుకడలకనే తెలుగు మార్గమునకు నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. "ప్రాప్త్య క్షణము నిమిత్త మణాల్లిల్ల పంపించండి!"

(13) ఇకోఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

ముఖ్యగవనింపు (2942)

మౌఖ్యతాపత్రములు

(2) కాకినాడమునకు దుండు, దుర్గా మెడికల్ హాల్ వారి. మలేమాన్ ఉప్పు ఉపయోగించుచుంటిని. మంచి ఆకలిని కలిగించెను. నకలుమునకు ప్రవర్తియాయెను.

శేషాల్ } రాజానరేంద్ర
14-5-22 } నల్ జంగ్ ఆఫ్ శేషాల్

సర్వవృత్తిక విషనంజీవిని (రిజిస్టర్డ్)

తేలువట్టిన తరుణము ఈ రోజునమున వాడైన విషమును తీసివేయబడుగాక తాళ ను పూర్తిగా పోగొట్టును. నెల పాకట్టు రు. 0-8-0 పోస్టేజి 0-6-0, శిషా కట్టుకొను వారికి పోస్టేజి ఇతాం. 1 దబ్బా పోస్టేజి రు. 8-0-0. పోస్టేజి ఇతాం.

చిరునామ: రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,
నెం. 44 సంబులరంగున నీటి, మద్రాసు.

అస్ట్రోలైను

కేంద్రకాస్త్రము సహసరించి ఖుద్దన తయారుచేయబడిన సీలుచేయబడిన బుడ్డలో నింపబడిన రోజునమున ఇవ్వవలసిన చేయుటచే ఉబ్బసరోగము పూర్తిగా నయమగును. పోస్టు ఖర్చులతో సహా బుడ్డి 1 కి ఖర్చు. 15-8-0.

ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

BANERJEE & SONS
Manufacturing Chemists.
53 A, Parbati Charan Ghose Lane
Bar abazar, CALCUTTA

'The Vedic World.'

A Monthly journal of the Vedic Society to defend its all round interests.

Topics of the world reviewed on Vedic basis by eminent Pandits.

First Issue Published on Sravana Pavarnami Dundubhi, 7th August 1922.

Annual Subscription Rs. 3.

Address:—Manager, The Vedic world,
123 Govindappa Naick Street MADRAS.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తమయమునకు మార్చుటకు ఈ గ్రంథము మంచి శుభ్రముగా ఉపయోగపడును. ఖర 1-10-0
ఇండియా సిలోకావలన ఎన్నోకై నను కనీసము ౫ రూపాయలుగా కుంబమును. (2978)

విలాసము సి. డి. సావంత్

నెం 144 పనసవాడీ, బొంబాయి

దిమదాను అందు సదరన్ మరాటా

రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండు లో 1825 లో స్థాపించబడినది.)

నోటిసు (266-D)

బండ్ల రాకపోకలందు మార్పులు

1922 సెప్టెంబరు మొదటి తారీఖునుండి ఈ రైల్వేకు చేరిన మార్బర్ గేజ్ శిక్ష నమోదుగా బండ్ల రాకపోకలందు ఈ దిగువ తెలుపబడిన మార్పులు చేయబడును.

(1) ఈ దిగువ తెలుపబడిన బండ్లు నిర్వహించే బడును. పూనానుండి రాత్రి 12 గం-50 నిమిషములకు బయలుదేరి మారాజ్ నగరు సరిహద్దు సాయంత్రము 5 గం-20 నిమిషములకు చేరునట్టి నెం 18 రు మిక్సెడ్ మూడవ తరగతి బండి.

మారాజ్ నుండి పగలు 1 గం-5 కు బయలుదేరి పూనా అరుణోదయము 5 గం-45 నిమిషములకు చేరునట్టి నెం 17 రు మిక్సెడ్ మూడవ తరగతి బండి.

హుబ్లీ నుండి రాత్రి 8 గం-15 నిమిషములకు బయలుదేరి ధార్వాడ్ మరుసటి దినం రాత్రి 9 గం-35 నిమిషములకు చేరునట్టి నెం 99 రు మిక్సెడ్ మూడవ తరగతి బండి.

(2) ఈ దిగువ తెలుపబడిన బండ్లు క్రొత్తగా ఏర్పాటు చేయబడును.

లొండానుండి పగలు 3 గం-10 నిమిషములకు బయలుదేరి హుబ్లీ రాత్రి 7 గం-45 నిమిషములకు చేరునట్టి నెం 24 రు మిక్సెడ్ బండియును.

హుబ్లీ నుండి రాత్రి 8 గం-35 నిమిషములకు బయలుదేరి లొండా రాత్రి 2 గం-20 నిమిషములకు చేరునట్టి నెం 27 రు మిక్సెడ్ బండియును ఏర్పాటు చేయబడును.

(3) ప్రస్తుతము పోవుచున్న బండ్ల రాకపోకల వేళలందు ఈ దిగువ తెలుపబడిన మార్పులు ఉండును.

నెం 7 రు పార్శిల్ ఎక్స్ ప్రెస్ బండి బెంగుళూరు సిటీ నుండి సాయంత్రము 5 గం-20 నిమిషములకు బయలుదేరి మధ్యాహ్నము 2 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి లొండా మరుసటి దినం మధ్యాహ్నము 2 గం-12 నిమిషములకు బయలు 1 గం-43 నిమిషములకు చేరును. మరల లొండా నుండి ప్రస్తుతము ప్రకారమే పగలు 3 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి పూనా మరుసటి దినం ఉదయం 9 గం-25 నిమిషములకు చేరును.

నెం 28 రు మిక్సెడ్ బండి ప్రస్తుత ప్రకారమే మార్బర్ గేజ్ నుండి సాయంత్రము 4 గం-10 నిమిషములకు బయలుదేరి లొండా రాత్రి 1 గం-30 నిమిషములకు బయలు 1 గం-5 నిమిషములకు చేరును.

నెం 27 రు మిక్సెడ్ బండి లొండా నుండి రాత్రి 2 గం-20 నిమిషములకు బయలు 3 గంటలకు బయలుదేరి మార్బర్ గేజ్ మరుసటి దినం పగలు 10 గం 10 నిమిషములకు బయలు 10 గం-5 నిమిషములకు చేరును.

నెం 23 రు మిక్సెడ్ బండి ప్రస్తుత ప్రకారమే లొండా నుండి మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు బయలుదేరి మార్బర్ గేజ్ సాయంత్రము 6 గం-20 నిమిషములకు బయలు 6 గం-30 నిమిషములకు చేరును.

నెం 44 రు మిక్సెడ్ బండి బళ్ళారి నుండి పగలు 10 గం-30 నిమిషములకు బయలు ఉదయం 6 గం-55 నిమిషములకు బయలుదేరి గుంతకల్ పగలు 9 గం-33 నిమిషములకు చేరును.

నెం 43 రు మిక్సెడ్ బండి గుంతకల్ నుండి 2 గం-20 నిమిషములకు బయలు 3 గంటలకు బయలుదేరి బళ్ళారి 4 గం-33 నిమిషములకు బయలు 5 గం-13 నిమిషములకు చేరును.

నెం 82 రు ప్యాసంజరు బండి రేణిగుంట నుండి సాయంత్రము 5 గంటలకు బయలు 5 గం-20 నిమిషములకు బయలుదేరి గూడూరు ప్రస్తుత ప్రకారము రాత్రి 9 గంటలకు బయలు 9 గం-20 నిమిషములకు చేరును.

ముఖ్య గవనిపు.

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి తేదీ నుండి అన్ని ఖరలు మార్పుబడినది.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.
Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్సెడ్ నమృతముగాను, తప్పక గుణము నిర్వహింపబడు ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద పద్ధతి ప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండూ పర్మస్యూటికల్ వర్క్స్

ఆయుర్వేద ఔషధముల తయారు బొంబాయి నెం 13.
(388) ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ట్రేడింగ్ కంపెనీ,
పోస్ట్ ఏజెంట్లు: కాకినాడ.

ఎలెక్ట్రిక్ లైట్

ఈ జ్యుక్స్ లైట్ దీపము సీసలో తయారు చేయబడినది దీనిని వెలిగించుటకు అగ్నిపుల్ (Match) అవశ్యము లేదు. ఇది ఎలెక్ట్రిక్ శక్తివలన మండును. దైర్ఘ్య ప్రకారము ఛీసీ దీపమునై నందు చక్కమున త్రవ్వినయెడల, తక్షణమే ప్రకాశముగా మండును. చూచుటకు 2 హాల్ లైట్లముగా వన్నది తేలియుండు సహా ఉంచుకోవచ్చును. దీపము 1-కి రూ 1-8-0.

జనరల్ మెయిల్ ఆర్డర్ కంపెనీ,
పోస్ట్ బాక్సు 232, మదరాసు.

జర్మన్ ఫ్యాన్సీ జలతరంగమును సంగీతపెట్టె

ప్రపంచము నందెల్లరకును సంగీతముయొక్క విలువ తెలిసియే యున్నదిగా! ఈ నూతనపు వాయిద్యమును జలతరంగము కలసి రెండు పుల్లలచే వాయిదగా చెప్పలేని మనోహరముగను యింపుకను యందును మరియు ఈ వాద్యము నందలి విశేష మెదియునన, పండు తియ్యని నాడ (డ్రెండు తియ్యని నాడ)

మలను పరికింపవచ్చును. స్త్రీలు, పురుషులు బిడ్డలెల్లరు దీనిని పయోగింపవచ్చును. ముఖ్యముగా బట్టవాండ్రు కిది ఆకర్షణదాయకముగా నుండును. సంగీతపాఠశాల మహాశయాలారా! ఈ మంచిదణమును యేమరకుడు. ఈ వాద్యమును పెట్టిన కొని మీ శ్రమముల సాగానముచే నిమి నిర్భరానందమును పొందుడు.

దీని వెల మిగుల తేలిక 2 రూపాయలే కలయువారు తక్షణము యాగిండి విలాసమునకు వ్రాసుకొను.

విటలా ఆంధ్ర కంపెనీ ప్రాప్తిగరగాల్ గు, యస్. యి. సంపత్ కుమార్, 90 అచారప్ప వీధి, సామూకార్ పేట, చెన్నైపురి, మద్రాస్.

(282)

"ఎదుర్కొనుడు; పారిపోవలదు"

మితవాదులకు మితవాదినలహా

లక్నో లో ప్రచురింపబడు "యండియన్ డెయిలీ" పేరి "గాఫ్" అను మితవాదిపత్రిక "పారిపోవు మితవాదులు" అను శీర్షిక క్రింద నీక్రిందివిధముగ ప్రధాన వ్యాసమును వ్రాయుచున్నది.

అలహాబాదు మితవాదులు మరియొక సారి అనుభవము మీద తెలిసికొనుటలేదని తిరస్కరించిరి. వారు తమ యభిప్రాయములచే ప్రజల మోక్షమునకు పుచ్చు ప్రయత్నించిరిగాని, సభనుండి సీట్లను పారిపోవలసివచ్చెను. అధ్యక్షులుగ నుండిన యం. యల్. సి. గార్, సభాకార్యక్రమము నెట్లు జరుపవలయునో తెలిసియుండవలసినవారు, బహిరంగ సభలో తీర్మానమునకు సుకరణ ప్రోత్సేహములు ఆశ్చర్యముగ నున్నది. ఈ యం. యల్. సి. నిరంజనాధికారమును తమ అధ్యక్షులనుండి నేర్వకొనిరి కాబోలును. కానకనభలలో తాము చివాట్లను భరించునట్లే తమ చేతులలో ప్రజలును ఈ చివాట్లను సహించియుండు రహస్య నెదరు కాబోలును. అనుభవముచేత వారు తెలిసికొన తిరస్కరించి, గౌరవ మనుదానిచే కల్పకొనియుండురు.

భారత రాజకీయవ్యవహారముల నేమాట మైన వెలిగినవాడు మితవాదులు స్వల్పసంఖ్యాకులని గాని, ప్రజలలో వారికేమియు పుట్టబడిలేదనిగాని, వారి కేవల తీర్మానమును గావించలేరనిగాని యనుకొనునంత తెలియనియాధుమండిబోడు. ప్రజల పేరి తీర్మానమును అంగీకరించునట్లులతోట, మోసపుచ్చుటయు నడుగును. బట్లగు ప్రభువుకు ఈ దోష్ట గ పరిమితి మోచుచేసినపుడు గూడ వారు మోసపుచ్చ ప్రయత్నించిరి కాని యగౌరవ ముచేను. ప్రధానామాత్యుని యుపన్యాసము నివయములగుడ మోసపుచ్చ ప్రయత్నించెడికాని పారిపోవలసివచ్చెను. ఇంట్లో తలపులు మూసికొనియుం, పోస్టులో ఉత్తరముల వ్రాసియే తమ యభిప్రాయములను ప్రకటించుటకు మార్గము.

సత్యమునున్న వాని సంగీకరించుటలో సిగ్గుమియునులేదు. 'అసత్య'మేమగు రాజకీయ కార్యమునందు మితవాదులకు లయభిప్రాయములు ప్రజలకు రుచింపవు. మితవాదుల యభిప్రాయములే సరియైన యభిప్రాయములని నూర్చుకము. మితవాదులు తమ యభిప్రాయములను ప్రచారముచేయవలెనని మానుభిప్రాయము. అయితే కుఃప్రజాగారు రంగయ్యగారివద్దనుండి పారిపోవుటవలన ప్రచారమేమియును జరుగలేదు. నిరాకరణవాది నెదుర్కొని, అపజయమువెంట నపజయము గాంచి కాంతముగ వాదములునల్పి, యేకభావముతో నిరాకరణవాదులను మితవాదుల యాలోచనలకు త్రిప్పివలయును. భూత్తత్వము నిరాకరణవాదికి గాని, మితవాదికి గాని చెడ్డదియే. పిరికితనము వర్ణనీయము. ఇకమీద, లక్నో యందునలె, నెదుర్కొనక పారిపోవునెవో, మితవాదులు బహిరంగ సభలు జరుపరాదనని మేముకోరుచున్నాము. ప్రత్యర్థి పక్షమువారు రాకుండ మితవాదులు బహిరంగసభ జరిపిరేకాంతముగ, వారివాగ్ధాతీ ప్రదర్శింపవచ్చును. అట్టిసభలు బహిరంగసభలు గావాలపు. మితవాదులు సభనుండి లేచిపోయి అనవసరముగ తొందరపడినందులకు మౌన చాల విచారకరముగ నున్నది. వారికాంతమునకు వారిని గౌరవింపవచ్చును. వారు అభిప్రాయభేదములచే పోరాడుచున్నారు. ఆ ప్రశస్తమగు ప్రవర్తన మునకు గడంగి వారు గౌరవమును సానుభూతిగూడ గోల్పొయెదరు.

రంగూను పోలీసు పరిపాలనము (1921)

తక్కిన రాష్ట్రములలో బోల్షివాడ్ కన్నపు దొంగతనములలో తప్ప ఇతర నేరములందు అన్ని పూరినేరము లందును బర్మా అగ్రస్థానము నలంకరించుచున్నది. లోయరుబర్మాలో మరి దురస్థానముగ నున్నది. మూడేండ్లనుండి కేరముల సంఖ్య ఒకేమాటయగు నున్నది. అసలు కారణములు దొంగతనమునకు కాశ్యతపుకారణములే యనిరి. పోలీసుభర్తను తగ్గించవలెనని గోరు రాజకీయనాయకులు నేరములను తగ్గించి, దొంగలను ద్రోహులను బట్టి ఇచ్చుటకు ప్రయోజనకరమగు ఏర్పాటులను చేయవలెనని పరిపాలన నివేదికములో వ్రాయబడినది.

బర్మాదేశములో తెనాసిరం దీనిజనులలో పశువులకు దోమ్య విస్తారముగ తగిలి చనిపోవుచున్నది. కాని పశుచికిత్సలయమువారు శ్రద్ధతో పనిచేసి రోగమును నివారణచేసిరి. యుమానులగుడ తమ పశువులకు మందును శరీరములో రక్తసాళములగుండ వేయించుట కంగీకరించుట చేతగూడ రోగము నివారణ అయ్యెను.

వృత్తాంతలేఖలు

గన్నవరం తాలూకా

కాలమానమునైతుని

మెట్టగ్రామాదులలో పునానమై బాగుగానే యున్నది. మెట్టగ్రామాదులలోని చెరువులకిందను దేల్దా గ్రామాదులలోను వరి సాగుచేయబడినది. కాలమానము నైతులకు లాభకరముగ నున్నది. భాలు మండలముగనే యున్నది. కర్షములు యంత్రము గనే తురియచున్నది. వ్యాధులు ప్రజలలోగాని కరువులలో గాని లేవు. స్వల్పమొక్కచోన్న జొన్నమెట్టవరి, పల్లపువరి, కంది, వెగర మొదలగు మైదు యంత్రముగ వచ్చును.

అట్లా

నిరుటికన్న ఈసంవత్సరం పంటలెక్కువ. కళ్ళు లేక సారాయి పాకలేని గ్రామమేలేదు. మామూది గ్రామాలలో త్రాగుడు చాలా తగిన దనవచ్చును గాని మిగతా కర్షములలో త్రాగుడు ప్రబలమున్నది.

రాజకీయ వాతావరణము

తాలూకా మొత్తముమీద కాంతముగ నే యున్నది. ఇంతకాంతమునకు బద్దోలి తీర్మానములే కాణము గాని ప్రజలకు ప్రభుత్వోద్యోగి ములంపే ప్రజాసేవకుని గ్రహించినారు. యదియంతయు శుభసూచకము. చాలాగ్రామాదులలో కాంగ్రెసు కమిటీలున్నవి. ఖద్దరు ప్రచారము జరుగుచున్నది. కత్తి కద్దరు కూడా వృత్తియగుచున్నది.

నివృత్తతులను గురించి మా తాలూకాలో ప్రభుత్వము వారు శ్రద్ధవహించబోవుట బహువిచారకరము. పలుగ్రామాదులలో వారు నివసించుటకు స్థలములేక త్రాగుటకు మంచినీళ్లు వావులులేక, పాతకాలాలేక చాలా యిక్కట్లు పాలగుచున్నాయి. గ్రామాదులలోని బోర్డుపాఠశాలలో వారిని చేర్చుకొనుటలేదు. ఇందునుగురించి ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహించుదుని నమ్ముచున్నాము.

పోస్టల్ సౌకర్యములు

తాలూకా 95 గ్రామములలో 9 పోస్టాఫీసులుకలవు. చాలాగ్రామాదులకు తపాలా సౌకర్యములేవు. విధిగా పెద అవుటపల్లి, కాటూరు, ఇందుపల్లి గ్రామాదులలో బ్రాంచి పోస్టాఫీసులుంచుటవరకుని తెలియుచున్నది. ఇందునుగురించి ముద్రాసు పోస్టుమార్టరు జనరలుగారు శ్రద్ధవహించుదుని నమ్ముచున్నాను. (స్వకీయవిలేఖరి.)

రాజమహేంద్రవరం

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఆంధ్రవాయువులు

20 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఇచ్చట జరిగిన కార్యనిర్వాహకసభకు శ్రీయుతులు ప్రకాశం, నాగేశ్వరరావు, పట్టాభి సీతారామయ్యగారు పాల్గొనినారాజమహేంద్రవరం రామచంద్రరావుగారు మున్నగు సుప్రసిద్ధనాయకులు విచ్చేసిరి. కార్యనిర్వాహకసభ ముగిసిన తోడనే ప్రకాశంగారు, ఏలూరునకును, నాగేశ్వరరావుగారు వడరాతునకును రాత్రి మొలులులో వెల్లిపోయిరి. రాత్రి 7 గంటలకు పాళరావులో నొకపుర మహాజన సభ జరిగెను. శ్రీపాల్కోడేడి ఆరుమూర్తిగారు అధ్యక్షతవహించిరి. సుమారు వెయ్యిమంది సభితులొచ్చిరి. సుమారు 50 మంది శ్రీలునుడ సభ నలంకరించిరి.

ఉన్నన లక్ష్మీనారాయణగారు

పట్టాభి సీతారావు శ్రీలక్ష్మీనారాయణగారు కొడిదిమువములు ఉపస్థితినించిరి. మహాత్మాగాంధీ, దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు 25 నేల ఆసుచరులతో కారాగారముననున్నను ఇంకను మనము బొదానీయము వహించి యూరకుండుట పొడిగాదు. ప్రతిశ్రీయ, పురుషుడును, నిత్యము రాట సేను చేయుచుండవలెను. ఈమహాసభలో ఎంతమంది శ్రీ పురుషులు అనుదినము రాట పుసేను చేయుచున్నారో చేతులు వైకెత్తుడు. (8 శ్రీలు, ఒకపురుషుడు) అసత్యము చెప్పనందులకు గంతోషమే. కాని మనము నమ్మినదంతయు అచరణలో పెట్టినగాని మనకు మోక్షములేదు. మహాత్ముడు లోకోత్తరపురుషుడు. ఆయన సాపించిన యుద్ధమును సర్వోత్కృష్టమైనది. ఆ యుద్ధమునునందు శ్రీలకును పురుషులకును సమానావళిములు కలవు అహింస యను ఖద్దమును చే బూని సురురము సాగింపుడు.

యద్రమిల్లి మంగయ్య గారు (ఏలూరు)

శ్రీ మంగయ్యగారు అసహాయోద్ధమును చచ్చెనా యను ప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుచు దేశమంటిను కాసనోల్లంఘన విచారణ సంఘమువారు కంచారము చేసినప్పుడు ప్రజలువారి కోసగిని యభ్యుక్త స్వాతంత్ర్యము అసహాయోద్ధమును నశించినదో లేక విజృంభించుచున్నదో తెలుపుచున్నదినియు చెప్పిరి. మనము కొంచెము వెనుకనున్నను ప్రభుత్వమువారు తమ నిర్బంధవిధానమును ప్రయోగించి దానిని పోషించుననియు చెప్పిరి.

నెల్లూరు వాస్తవ్యులకు శ్రీపద్మనాభయ్యగారు ఉద్యమముయొక్క ఆధ్యాత్మికతత్త్వమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. సత్యము అహింస యారెండే మనయాయధములని నొక్కిచెప్పిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులచే నీకేంది తీర్మానము ప్రవేశపెట్టబడి ఏకగ్రీవముగా నామోదింప బడెను.

“దేశీయులచే కాంగ్రెసు సభాధ్యక్ష పదవికి నియోజితుడై యున్నతిరుణమున విపరీతముగ క్రిమినలులా అమెండు మెంటు చట్టముక్రింద అణువెలుల పర్యంతము కారాగృహ వాసు మన కంపబడి యిటీవలనే విడుదలకాబడి తిరిగి దేశసేవలో ప్రవేశించిన దేశబంధును చిత్తరంజన దాసుగారికి స్వాగతమిచ్చుచు వారు తమ విధిక్యతములను ప్రకృత్యములతో నెఱవేర్చుచు దేశసేవ చేయుటకు ఆయురారోగ్యమును పుష్కలముగ దిచ్చు గాకయని యాపుర మహాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.”

అధ్యక్షులు అంతట అనేక వత్సరములనుండి దేశసేవ చేయుచు మండలసంతకు చాలవిశేషముగా పనిచేసినటువంటి శ్రీయుగలజవల్లి రామచంద్రరావుగారు ఈపురమువిడిచి ఏలూరు వెల్లిపోవుట విచారకరముయ్యు వారిసాసమున ఈనిదాని నొకనిని ముగిసిపలు సభ్యునిగా యన్నుకొనవలయుననియు చెప్పి సభను ముగించిరి.

నరసాపురం

(స్వకీయ విలేఖరుడు)

లోకలుభండు ఉద్యోగములు

ఆంధ్ర, 27:—రావుబహద్రుడు తిక్కాచి బాలాజీరావు నాయుడుగారికి మా జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుక భాయమై నందుకు వారిని సేను అభినందించవలెను. దివానుబహద్రు మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు మూడుమిటింగులకు వెళ్లించుకు యా అధ్యక్షులను కోల్పోయిరి దివానుబహద్రు కేశవశేఖర గారు నింపుకోలిగిరి. మధ్యయులము దీనికి కారణముగాదా?

మా అసిస్టెంటు ఇంజనీరగారు శ్రీనివాసబాలిగా గారికి నెల్లూరుజిల్లాబోర్డు ఇంజనీరుగా నియమింపబడినందుకు మాకు చాలాసంతోషముగాయున్నది. నిన్నటికొజున చార్జీ వహించినారు. దున్నా పీరాస్వామి నాయుడుగారికి బహుశః యీసాటికే మాజిబోర్డు ఇంజనీరుపదవినిచ్చి యందురని సేను తలుస్తాను. దీనినిజ్ఞప్తిమాడ బాలాజీరావు నాయుడుగారిన్ని మాబాలిగాగారిన్ని పొందు పోషకట్టు కనుపించును.

బాలిగానోదరులు మాపురమండలముద్ద వారిపెన్నిను ఉట చేర్చుచేతనున్న వారినిస్కాపట్యముచేసెనున్న చాలా మెప్పుపొందినారు. వీరిగొంపార్థము కావనగిర (బావిలక్క, బుగాళాలో విందు జరిగినది. బోనుచోలలో గడ్డాల్లుకాపు రక్షులకు విఘ్నేశ్వరదాసుగారివల్ల వారకథ గావించుడింది. బాలిగానోదరులకు భగవంతుడు ఆయన గారో శ్రమలు పూర్తిగా ప్రసాదించగలడులకు సేనుచున్నాము.

మైలకోటైత సాంకల దావా

మా కొత్తయజ్ఞిగారు సుబ్బయ్యయ్యగారియెదుటకు యావావా మొన్న 23, 24 తేదీలలో వచ్చింది. రాజీ సంకతిగూర్చి వారి అడిగిరి. అప్పుడు బావలో దివాను బహద్రు మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు కూడా యుండిరి. ప్రతివాదుల వక్తిలు రామచంద్రరావుగారిని రాజీచేయించునని కోరినబాగుండునచెప్పిరి వాదులు దానికంగీకరించిరి. అయితే రామచంద్రరావుగారు ఆప్రకారము పిటీషనుకోర్టులో పెట్టిన గాని తాము కలుగజేసుకొమని జడ్జిగారితోచెప్పిరి. అందుచే వచ్చే నెల మూడవతేదీకి తిరిగి వాదుదా వేయుబడెను.

శ్రీ గాంధీ ఆశ్రమము

ఈ ఆశ్రమములలో నుంచి రెండువత్సములు దొంగిలించబడినసంగతి ఇదివరకు పత్రికలలో వ్రాసియుంటిని. అప్పుటినుంచి ఏమిపని జరుగుచుండుటలేదు. అందుచేత మాతాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీవారికి ఒప్పజెప్పవలెనని మాలో కొందరికి అభిప్రాయము కలిగింది గాని అందరు వప్పకొనలేదు.

ఆకారణముచేత తిరిగి ఈ ఆశ్రమములోనే మగ్గుములు పెట్టించి ఖద్దరు సేయించుట యేర్పాటు చేయడమైనదన్న సంకతి తెలుపుటకు సంతోషముగా యున్నామి. ప్రస్తుతము మామగ్గుముల మీద నేత లేవు సోమవారము మొదలు ఆంధ్రపటదను అందులో ఒకమగ్గుము ప్రత్యేకము మాగ్రామములోయన్న ఒకపండు కుటుంబమునకు ఇవ్వబడును. ఈ సందర్భమున మా తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారైన గోపాలకృష్ణమూర్తి గారి కృషిని కొనియాడవలెను.

రావోపుసంగతులు

శ్రీజతు టంగుటూరి ప్రకాశంగారు వచ్చేనెల ఒకటవ తేదీని మాగ్రామమునకు రై యున్నారు. అసందర్భమున మా పురమండలముకు బారిష్టరు వెంకట్రామనుగారిచే నొసగబడిన శ్రీగాంధీగారి పటమును ప్రకాశంగారిచే బహిరంగపరచవలెనని ఉద్దేశము ఉన్నట్లువిన్నాను ఈ పటము చెన్న పట్టణములో దాను బ్రదర్సు అనే పోటగ్రాఫర్లచేత చక్కగా తయారుచేయబడినది.

బోర్డు మెంబరుగారగు కాంబెల్ దొంగగారు వచ్చేనెల 25 తేదీమొదలు నాలుగవ తేదీలలో ఇక్కడ కేయండి భూముల వాక్కుల కాడ్డలను తనికీ చేయుదురని విన్నాను.

అగణిత గణిత గణిత గణిత

తెనుగు కాలికొ బైండు

జిల్ల ప్రాశీదరు కోడ్	5	0	0
క్రిమినల్ ప్రాశీదరు కోడ్	6	0	0
ఇండియన్ పీసల్ కోడ్	3	0	0
చతకరత్నావళి (గ్లెజు)	2	0	0
సుమతి, నరసింహ, వేమన, విడిగా	0	2	0
శృంగార రత్నశతకము	0	3	0
వేణుగోపాలశతకము	0	3	0
కాళహస్తి లింగశతకము	0	3	0
రామలింగేశ శతకము	0	3	0

విక్టోరియా డిపో,

మైలాపూరు - మదరాసు.

అగణిత గణిత గణిత గణిత

వేదం కంపెని, మద్రాసు.

మహాత్మా గాంధీ గ్రంథములు

గా. హరిసర్వోత్తమరాయ కృతులు.

మూర్తి రాజు:—(టాల్పుటాయికథ సీటికనవ్వసు

తావలము) 0-4-0

నీతిధర్మము:—(మహాత్ముని జీవితరహస్య

మిందుగలదు) 0-4-0

ప్రభుత్వము:—(తేట తెలుగులో రాచరికపు

వర్ణన) 0-8-0

శ్రీ రామచరిత్ర:—(పోతన రామాయణ

మునకు హృద్యమగు వ్యాఖ్య) 0-8-0

అబలాసచ్చరిత్ర:—(స్వప్రసిద్ధము అచ్చమాంబ

ప్రణీతము 11 భాగము) 1-4-0

Neglected Emperor Poet 0-8-0

వేదం కంపెని, మదరాసు.

అగణిత గణిత గణిత గణిత

రు 116 లు బహుమానము

తీయ, దగ్గు, ఒకపు, ఉబ్బనము, మొదలగు శ్లేష

వ్యాధులకు ఈ బోధము అమోఘముగా పనిచేయును.

1 నెల రోజులకు ఎటువంటి తీయ రోగమైనను పూర్తిగా నివారణమునకు. దీనికి పశ్యములేదు, వారంగోజులలోనే చాలా

భాగము దీనిగుణము కనిపించును. అట్టి నవ్యుకము లేనివారు

రాకపోకల ఖర్చులు మాకు పంపించెదెట మేము స్వయముగా

వచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటుపిమ్మట వైద వ్రాసిన

బహుమానము తీసికొనెదము. కాంగోజులకు సరిపడు మందుకు

వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-6-0 లు అగును. 1 నెల రోజులకు

రు 4-6-0 లు అగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.

మేనేజరు

శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం

(213) కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

నవలలు కథలు

శృకానవాటిక - గొప్పవల 1 0 0

వీరపూజ - గొప్పవల 1 0 0

విజయనగర రాజుల కథలు 1 8 0

చిత్తూరురాజుల కథలు 0 4 0

డిల్లీచక్రవర్తి కథలు 0 4 0

గోల్కొండ నవాబుల కథలు 0 2 0

0-8-0 ఆణాల పుస్తకములకు తక్కువ మంపము.

కలాభివర్ధిని పరిషత్తు, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

లక్షలకొలది గుణింపు నోటితో జెప్పట

భారతదేశాన్ని

అప్పటికప్పుడు గణితశాస్త్ర వేత్తయొక్క అద్భుతవిజ్ఞానమును పరిశీలించుటకప్పుడు, గణితపు ప్రమాణమును, అపరిమితమైనదిగాను లెక్కలను కేయలును మరలించుట సహజమునుండవలెను.

సాధారణపరిశీలనయందు బాటు సోమేశచంద్రబోసు అనువాదము నోటితో చెప్పేటట్లు లెక్కలను వేయనుచున్నప్పుడు లక్షలకొలదిని చెప్పవలసి రావలెను.

ఆయన యభిప్రాయం కాకిల విందుగలదు. 80 సంఖ్యలను 50 సంఖ్యలతో నోటితో చెప్పించి, 50 గా 5 నిమిషములలో పులియును చెప్పెను.

ఈవినింగు న్యాయ పులికి యింతవేగము చెప్పెను ననుకూలమున బోసుగారిని కొలది సంఖ్యలతో ప్రశ్నించెను.

“6254 ను 375 లో హెచ్చించెదవా” అని యివినింగు న్యాయుడు అడిగెను.

కొన్నిక్షణము లాసంఖ్యలను జూచి సోమేలో గొణుగుకొని ఒక నిమిషములోనే 2887750 అని చదివెను.

పిదప అసంఖ్యయొక్క ద్వీగుణిత (Square Root) మెత్తగాని యుద్ధంగా అట్లు చెప్పినట్లు చెప్పెను.

పిదప 3,72,45,691 యొక్క (Cube Root) మెత్తగాని యుద్ధముగడెను.

బోసుగారు అక్షరమును, దశమస్థానమును, యడిగి నుల సాధారణముగ వివరించెను.

చెప్పినట్లు దానికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

పిదప నోకెక్క యాయుబడెను. 26954327 ను, 288215 తో ఆయన గుణించునా?

బోసుగారు యీ సంఖ్యలనుగూర్చి ఆలోచించుచుండగా, ఆయనలో గూడ వచ్చిన స్నేహితుని యివినింగున్యాయుని కొన్నిచెట్ల నడుగుచుండెను.

బోసుగారు లెక్కచేసికొనుచు అనేకసార్లు సంభాషణలో గలసి మాటాడుచు మరల లెక్కను వదిలినచోట ప్రారంభించుచుండెను.

రెండు నిమిషములలో ఆయన 26884, 048621, 305 అని ప్రత్యుత్తరము చెప్పెను. ఇదిచూచి సరియో నమ్మనివారు చూచుకొనవచ్చును.

లెక్కలో మధ్యను మాటాడుట యెట్లనియదుగగా సంఖ్యలను యెదుట బోధమొద మన్నుల విభలముగ తనకు గానించుచుండెను ఆయన ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

గుణకారము చాల కష్టమనియు, భాగహారము, మిశ్రమ భిన్నాంశములు ద్వీగుణకారము అంతిన్న నులభ్యమైనవియు ఆయన తెలిపెను.

ఒక సంవత్సరములో నొకతేదీ యోజాయెనో యోజావలెనో గూడ ఆయన చెప్పగల ననెను.

1921, 22 సంవత్సరములలో అనేక తేదీలను గూర్చి ప్రశ్నించిన పిదప ఆయన యీ క్రింది ప్రత్యుత్తరములను చెప్పెను.

1885 జనవరి 7 వ తేదీ బుధవార మాయెను. 1917 జనవరి 4 వ తేదీ గురువార మాయెను.

ఇవి నిజమాయని ప్రాతకాలంబున లగ్నము వారు పరిశీలించి నొనరుచును.

అది 12 మాసములలో చేసినగుణకారఫలితము లేవనెత్తవలెను అయినచెప్పెను.

ఇక్కడికి నాలుగు సంవత్సరముల నుండియు బోసుగారు యోగయొక్క జీవనము జేయుచుండెను.

ఆయన వారమునకు 5 సార్లు స్వంతముగ వండుకొని కాకాహారమును భుజించు నని ఆయన మిత్రులు చెప్పిరి.

ఇందువలన ఆయన సన్నగ నుండును. ఆయన మెదడు శుభ్రముగ నుండును.

ఆయన ఇప్పుడే యిండియానుండి లండను చేరెను.

కొండలు స్నేహితులు ఆయనను అచటకు పంపిరి. ఆయనకై నువ్వులమొదలగునా కాస్త్ర పరిశోధక మైనదిగను నున్నదిని నాటిభావము.

లెక్కలెట్లు ఎన్నుకొనెద

సాక్షి, ఆర్. సర్వత్యాలగారు కీ. శే. సర్ వివరములను కాకాహార గాఢాన ప్రతిభలు లేకనే యంత్రాలయపు యజమానులచే ఇండియాలో లెక్కలెట్లు ఎన్నుకొనెదగలగలవలెనని కొనసాగెను.

సమకాలికాభిప్రాయములు

ప్రాచీన నింద

మనదేశమున రానురాను బ్రాహ్మణ—ఈ శబ్దము చింతించుట బ్రాహ్మణ సామధారి శబ్దమును దానిస్థానమున బలించుకొనవలెను—మామణము బలిపాపుమన్నది. ఏదియోయొక నెపమున బ్రాహ్మణులను దూలవాదని వాడుతేను. పెద్దలను చూచిపిన్నుల పిన్నలను చూచి బాలురు. అందరికీ నొక్కటియే పాట. “బ్రాహ్మణులు, దుర్మార్గులు, ద్రోహులు, పక్షపాతి సహిష్ణులు” అనుచు యాబాలగోపాల మన్నివయస్సుల వారికిని, అన్ని బాతులవారికిని, రామనామకుల్యమైపోయినది. బహు భాషాజ్ఞాన సమగ్నితలై బ్రాహ్మణేతర సంఘమునకు కళ్యాణణి యను వాసిగాంచి యూరూర నాపస్వాసములిచ్చుచు బయలుదేరు పుల్లయ్య నాయుడుగారి నోటవినినను, ఈ భూలోచ్చాటనమే అయినదే తరగతిలో జనువుమందు మన నుప్పిరెడ్డి తుమారై నా గత్యవగానను ఈ ముచ్చటలే బ్రాహ్మణుల నిందార్హత పరికరంబులని స్పష్టమేనా? బ్రాహ్మణులు కావించిన దురంతములన్నియు వీరి మనములయందు చిత్రంపడలేదునా? దైవమున కెంత. మేమెరియింపజలెట్లు, నూటనొక్కగాదు; వేయిలనొక్కట వై నొట్టిజ్ఞానము గోచరింపకున్నది. కట్టివేలమువైరి తప్ప వేరే మియు గానింపదు.

ఈ బ్రాహ్మణదూషణమునకు ద్రోహపాప వారెవరు? హైందవజాతికి బ్రాహ్మణులతోనైన మహాద్రోహమును మొట్టమొదట బయల్పరచిన సంఘమెట్టి? స్వోత్కర్షార్థంబు భయము చే గొండకొప్పుకొనక పోవచ్చును. కాని దీని జన్మదాతలు, దిక్పర్యవేక్షకులు, విశ్వబ్రాహ్మణులనుట సర్వవిధము. నుమా కొక కలహమునుండియు సీసంబుద్వికమున కెడలేగనిపోరాటము జరుగుచు వచ్చినది. అదిమబ్రాహ్మణులను, జన్మబ్రాహ్మణులను మేమ కాని మీరు గారని విశ్వకర్మజ్ఞులను, స్వసాంకర్య సమ నిర్మతులగు మీరు బ్రాహ్మణ పదోచ్చాణమునకైన దగరని యీర్ష్యయును వాదించుకొనుచు హోరాహారిక బోరాడుచు వచ్చిరి. సమస్త న్యాయస్థానములను జొచ్చిరి. సమస్త గ్రంథముల నుగాంచిరి. సమస్త పద్ధతులను వాదించిరి, అన్నిచోట్లను బ్రాహ్మణులూడిపోయిరి. విశ్వకర్మజ్ఞుల బ్రాహ్మణత్వము సుస్థిరమునాగ్నయ, స్థానాంగీకృతమునయ్యెను. వ్యాకరణ విద్యయుగ నధిపతియైపడుచుండెడియు, విశ్వబ్రాహ్మణ సామము శిష్యు ప్రచారమును గాంచెను.

సహజకాతరలయ్య, కోమలులు, పిరు చూపిన మార్గమును ద్రోహుటకు సంకోచింపలేదు. తమ యాయుధవిశేషములను, బదాయనరంజనమును, సిద్ధపడుకొని, పిరును బ్రాహ్మణులపై దండయాత్రల సాగించిరి. కాని బ్రాహ్మణత్వము కోరికా? కాదు. ఆర్యత్వైక్యమునకుమాత్రమే. కావున పిరు బ్రాహ్మణులలో హాహాహా బోరాడలేదు. ప్రత్యక్షింపింపలేదు దొంగిలినతేను. దూరముననుండియు జాలుననుండియు, నగ్నజులు తమకొనరించిన సా. ఘోక ద్రోహమును వెల్లడించి, తీర్రులులగు కాపములను, దుర్మార్గులములను, మాత్రము ప్రయోగించుచుండిరి.

పిరి పిచ్చుటివారు మాత్రము పిరి ననుగమింపకుండురా? పాదజులను (పాదజహామాంతుల ననుకొనుడు) గూడ నుత్తర దిక్పర్యవేక్షకులను సంపాదించుటయు నగు నభిలాషయు వేసించెను. పాదజులందరుగాను నుమి! ధనికులు, జలంబుజుడి గలవారను మాత్రమే. ఏదన,

శ్లో॥ యస్యాస్తి త్రింస సరః కుటీకపండితస్స క్రుత్రిమాన్ గుణజ్ఞః సవీరవ్రాహ్మణ దర్శనీయ స్స వ్యేరకాః

కాంచనమాత్రానుంజీ—

తాము స్వభావికమగు సాంఘిక వైచర్యము ననుభవించుచున్నారనియు, దానికి మూలకారణము బ్రాహ్మణులతేయనియు వారు గూడ గ్రహించిరి. మామూలగు మామణమునకు గడంగిరి. కాని యంతటితో దృష్టిసాందర్యము. కోమలులవలె గాతరులు కాక, పాదజులుగా లై సంయత, దమ ద్వేషమును ప్రయారాపమునొందించి, సాగింపగలిగిరి.

ఇవిభమున ననేకజాతు లున్నతస్థానముల నధిష్ఠింపవలెననించుచున్నది. కొన్నిటి కర్మతయు, నాకుసుగుడ నుండవచ్చును; కొన్నిటికేదయు లేకపోవచ్చును. ఆవిషయ వికృతజర్మనీయముగాదు. కాని వీరిప్రభుత్వములు మొత్తము మీద (లేకసార్వభౌములు, విలసన, నుచ్చస్థానాక్రమజేచ్ఛ, మాత్యమును, బుద్ధిమాంద్యమును, అచారబాధ్యమును తొలగింపగలదు. అదానిని నిమ్మ సంఘము తల్లనలకుదుకొందురేని, సాంఘిక శిక్షి మొత్తముమీద నొన్నత్యమునందగలదు. ఏకభావమైతెడల బ్రబలి రాగలదు.

కాని యన్యదూషణమే! బ్రాహ్మణులను దిట్టిన సేమిలాభము! వారు బ్రాహ్మణేతరులకందరికి, జీవమునకందరికి, ప్రపంచమున కంతకుగూడ మహాద్రోహమును గావించిన మాట వాస్తవము.

మే! ఈ సంగతిని బ్రాహ్మణేతరులేకాదు; హైందవేతరులను, భారతీయేతరులను గూడ దృష్టికించియున్నాము. బ్రాహ్మణుల కాని వారు వేదము, జడువగూడదనియు, చదువకుడుమన్న యెడ నుండి వినగూడదనియు వారు (వాసికి చదివినవారు నాలుక గోయుటయు వినినవారి చెవుల గరగిన రసము పోయుటయు) కానించిరి. ఇది యాచారవిలాస మాత్రము. ఇట్టివి వందలు వేలు గలవు. అందు గొన్ని యుచ్చరించుటకును, స్మరించుటకును గూడ దగియుండవు వీరవలన బ్రాహ్మణేతరులకు మూడిన కీడగణ్యము, యథార్థమే. దానిని నివారించుటకు సాధనము బ్రాహ్మణ దూషణ మేనా? బాగుగ బర్యాలోచించుకొనునా. వాస్తవ్యాలు చాలవరకు నీవ జన్మమును తిర్యగ్గుంటు సంతతియు అది వాటి కిరని కిరంకమే. కాని మాటిమాటికి దానినె యగ్గడించి దెప్పుచుండిన సేమగునా? వారి బ్రాహ్మణత్వ మంతిమాత్రమున క్షీణించునా? మీ యాస్థిత మొనగూడునా? కట్టిమాత్రమే. వృధా కాలయాపనము. అన్యోన్య ద్వేషప్రవర్ధనము.

కావున నో బ్రాహ్మణేతరులారా! నిష్పృహులైపోకును మామణ పుత్రియును వీడుడు. మీ కొనగూడిన కీడునకు గాన, తిక్కలగు బ్రాహ్మణులపై దగినవీరి పగ సాధింపుడు. చేత నగుకొని వారి నణచి వేయుడు. నిరూపింపుడు. సోదిలోనికైన రాకుండ జేయుడు. స్వృతులయందును, పురాణములయందును, మీరు నీమలుగ వర్ణింపబడియుండిన యెడల వానిని చింపివేయుడు. తగుల బెట్టుడు. వేదములను మీరు నేర్పటకు వారు నిరాకరింతురేని ముద్రితి ప్రతుల దెప్పించుకొని స్వయముగ జరుపుకొనుడు. మీలో బాలమంది ధనవంతులు గలరు. విద్యాధికులు గలరు. ప్రభావకాలరు గలరు. ఇట్టి వారికక్కడిక్కడ బాతకాలల స్థాపించి యువకులకు నీతి మతాచారముల నలగించి, వైదిక విద్యాకలితులగు నోనర్పించ జేయుచు రేని దూషణముతో జనియుండదు. దెప్పటతో బనియుండదు, పగ సాధించుటతో బనియుండదు మీరంతికాలముననే సుద్రాబ్రాహ్మణులు కాగలరు. సంధ్యాకంఠనమునైన నెరుంగని యాకృతిమ బ్రాహ్మణులు తమంతటదామే లొంగిపోయి, సేవకులవలె మీయాగ్రహార ప్రామాణ్య బ్రతీక్షించుచుండగలరు. “ఇష్టమూర్తియు వారికొంచెపు బనియేయెను సేవకులవలె మెలంగుటలేదా?” యని కొందరాడే పింపవచ్చును. చేయుచున్నారనట వాస్తవమే. కాని స్వోత్కర్షార్థమైతన్య జనితములగు గర్వాభిమానములు వీడకయే చేయుదున్నామి. భృత్యధర్మమును నిర్వహించుచుండియు యజమానులవలె నటించుచున్నార. ధన సేవకులముకాని వ్యక్తి సేవకులము గామ నుచు దమ నడువడిని సమర్థించుకొనుచున్నార. అప్పిదన్న నో తమన్న స్వవిధముల సభకులగు బ్రాహ్మణేతరుల ననెవల చూడగలగుదురు గాన, నీ క పట నాటకమును నిస్సంకోచముగ గట్టిపెట్ట గలదు. ధనికత్వమునగాక గుణ విద్యాధిక్యములను సేవింపుచున్నా మని విప్రువ్రముగ నొప్పుకొన గలదురు.

వాకిట్టి గర్వాభిమాన సంభవించుట యావశ్యకము. అది సంభవించిన పిమ్మటగాని యాభియ సంఘములకును యథార్థముగు చట్టి చెడార నెందు. భృత్య మొనగూడ నోటను. భారతీయులకు నిజమైన జాతీయతీయము సిద్ధింపజాలదు. (ప్రతుపరీక్ష)

స్థాయినింపుములు

ఇండియా ప్రభుత్వమునారికి. దేశీయ ఆదాయపు, వ్యవసాయ, వస్త్రక, పారిశ్రామిక, విద్యా, ఆరోగ్య శాఖలయందు హితవోసుగుటకు స్థాయినింపుములను నెలకొల్పుటకు నిబంధనలు ఇండియా గజటులో ప్రకటింపబడినవి. ఒక్కొక్క సంఘమునకు స్థాయి కవున్నిలు సభ్యు లిద్దరు, లెజిస్లేటివు ఎస్సెంటి సభ్యులు ముగ్గురుండురు. రాజకీయనిధి కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో నొక రిఫ్యూతులు, అనధికారసభ్యులు ప్రవేశపెట్టు బిల్లులు, కాపనములనకేయ నుద్దేశించు శాఖవారు నూచించి ఆలోచనలు, అసలు ఆశాఖ పరిపాలనానిధానమునకు సంబంధించిన విషయములు ఈ సంఘమువారిచే ఆలోచించబడును.

వీరవారు బరిస్థాన శాసనసభ

రంచి, ఆగస్టు 25:— కణికా వ్యవహారములనుగూర్చి విచారించవలెనని ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానము ఒడిపోయెను. ఇక మీదట శాసనసభకు ప్రత్యేకముగ అధ్యక్షులు నియమింపబడుదురు. సభ్యులందరును, మ్యంక్చర్లకొగారు ఆధ్యక్షులవలె నధిష్ఠించి నిష్పాత్తికభావముతో కార్యక్రమమునంతయు నిర్వహించినందులకు సచ్చిదానంద సిహ్నాగారిని కొనియాడిరి. నెల 1 కి 8000 రూప్యములు అధ్యక్షునకు జీతమునిచ్చు విషయము నూచించిరి. సభ ఇంతటితో ప్రస్తుతము ఆపుతేయబడును.

కీ. శే. సర్ ఆదాంజీ సిర్పాయిగారి ఆరోగ్యభవనము దగ్గరకుగాని మసీదుదగ్గరకుగాని పోవువారు ఎవరును ఈ పేర్లరువు అందిన రెండు నెలలవరకు ఆ రెండు ప్రదేశములలో చొరబడరాదని బాంబాయి ప్రధానరాజధాని దండనాధికారి ఉత్తరువు జేసెను.

చెన్న పురి బజారుధరలు

ఆగస్టు 29-వ తేదీ మంగళవారము.

(1) ధాన్యములు

దినాలు	బస్తా 1-కి గు 56 మొదలు 60 వరకు	మొదలు	వరకు
బియ్యము	బస్తాలు		
కుసుమ తెనాలి	,, 45 లది	రు 13-8-0	14 0-0
నెల్లూరి	,, డిటా	,, 16-0-0	16-8-0
డిల్లీ	,, డిటా	,, 16-0-0	17-0-0
రాగులు	రు. 164 బస్తా 1-కి	,,	10-8-0
మత్స్యము	,,	,, 28-0-0	30-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు	బస్తా 1-కి 195 ర.	రు 18-8-0	15-0-0
పప్పులు	,, డిటా	,, 14-0-0	15-0-0
పెసలు	,, డిటా	,, 14-8-0	15-0-0
మినుములు	,, డిటా	,, 15-8-0	17-0-0
ఉలము	,, డిటా 164	,, 10-8-0	11-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 180-0-0	185-0-0
నెయ్యి మ 1-కి	,, 18-0-0	22-8-0
కొండాపురం నేరునెనగపప్పు బా 1కి	,, 64-0-0	65-0-0
యిక్కప్రదేశము	,, 60-0-0	61-0-0
నేరునెనగనూనె గానగ బా 1-కి	రు 125 మినుమునానె 120	
అమునము నూనె బా 1 కి	రు 125-0-0	126-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 186-8-0	164-8-0
కురపసుపు	,,	105-0-0
మిరపకాయలు(గుంటూరి) బా 1-కి	రు 98-0-0	126-0-0
గుంటూరుపాముకట్టు నీటినుండు మణుగు 1-కి	రు 50, 50	
కాళిచాక్రీ పాముకట్టు	,,	రు 70, 70
జెల్లము బా 1-కి	రు 52-8-0	66-8-0
చింతపండు పాతవి బా 1-కి	రు 88-8-0	42-0-0
,, కొత్తవి బా 1-కి	రు 52-8-0	59-8-0

(5) ఇనుము

పట్టులు రఖం బా 1-కి	రు 85-0-0	86-0-0
నడగం	,, 86-0-0	87-0-0
రపుండు	,, 86-0-0	87-0-0

(6) లోహములు

వెండి 101 గుం.కు	రు 92-0-0	
బంగారము, తులము 1-కి	రు 26-8-0	
సవరను 1-కి	రు 17-1-8	
ఇత్తడి బా 1కి	రు 825-0-0	
గాగి డిటా	రు 350-0-0	
అస్సా చక్కెర బ 1-కి	రు 46-12-0	47-0-0

(7) పండ్లు

సింహంపూర్ 20 డిక్రీలు అందరు పీసా	56	
డిటా 16 డిటా	80-0-0	
తోటి క్రింద 20 డిక్రీలు	108-0-0	

బెంగుళూరు వార్తలు

మొగలూరు, ఆగస్టు 28:—బెంగుళూరు, మైసూరు తులన బాలికా పాఠశాలలందు వడ్రపునివ్వడం చేర్చబట్ట నిశ్చయించిరి. బెంగుళూరు, మైసూరు బాలికా పాఠశాలలలో కట్టుపనులను చేర్చడం.

ప్రత్యేకమునందైన ఆ ప్రయత్నమును భూములను మైసూరు ఏనుగునవచ్చును. 1921 జూలైవరకు అభూములు ప్రత్యేకముగ వీరి యు పయో గార్థముం శబడును 1922-23 సంవత్సరమునకు వైదిక ఆదాయవ్యయపట్టిక ఇటుల తయారుచేయబడినది. ఆదాయము 72000 రూప్యములు. వ్యయము 182500 రూప్యములు. ధర్మశాస్త్రమునకు కొంతసామ్యము తగ్గించిరి. భూమి ఆదాయమును హెచ్చుజేయుటకును మైసూరులో సాగుబడిభూమిని విస్తరింపజేయుటకును ఆహారపదార్థములను అపారముగ తయారు జేయుటకును 500000 ఎకరముల భూమిని వ్యవసాయమునకు వదిలిరి. ఈభూములను వ్యవసాయములో బెట్టుటకు ప్రత్యేకముగ ఒక అధికారిని నియమించిరి.

అలహాబాదు హైకోర్టు అధికారములో నున్న జిల్లా కోర్టువారు నిదానములను ఇప్పించుటలో శక్తియుగ నిదానముతో జేయుటలేదని హైకోర్టువారికి తెలియుటచే హైకోర్టు రిజిస్ట్రారు జిల్లా జడ్జిలందరినూ ఇకముందు జాగ్రత్త విచారించవలెనని ఉత్తరువును బంపిరి.

“సంస్కరణములు పోనిండు!”

ఈ మధ్యనే చీడకు పత్రిక ఆంగ్లప్రధానామతుల నిరసించుచు యింగ్లీషుముగ నొక దీర్ఘప్రధానవాక్యసముండు వ్రాసెను.

“లాయకు బాధిగారి ఉపన్యాసఫలిముగ గల్గిన సారాంశము మూలకేంద్రకర మైనది. రాష్ట్రములలో నయివలన భారత ముద్రుల యధికార ప్రతిష్ఠ, అర్హతసములకు భంగము గల్గును నేకమతతట బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకై జేయు కార్య విధాన మంతయు భగ్ను మగును. లాయదూబాధిగారి యుపన్యాసము నొక తమాషా తెద దరింపుగగాని నిరాశరణవాదులకు హెచ్చరికగాని, సివిలు ఉద్యోగులను సంకోచ పెట్టుటకుగాని ముంగ్గాండులో ప్రభాభి ప్రాయమును చూడగోనుటకుగాని యుపయోగపడెనని త్రోసిపుచ్చబిలుతెడు. దానిని విరవాదిపఱుచునకు దేశమునకంతకును, సమ రాష్ట్రముగ మేముభావించెదము. ఈయావ్యసమున అపకృతు నాయకులు గ్రహింపవలయును. వెంటనే వారు కాల యావశ్యతయక అవ్యసమును గైకొని మాటలతో గాక, చేతలతో కార్యవిధానమునకు గడంగి, అనగా నొకసభ గావించి ఆయా వ్యవసమునకు తమ ప్రత్యుత్తరమునుముంగ్గాండులో లాయకు బాధికిని యిండియానై ప్రభుత్వమువారికిని బాగుగా తెలియ నటుల మేము సివిలుసర్వీసువారి యధికారమునకు లోబడి యుండవలయును, అధినివేళ రాజ్యస్వాతంత్ర్యమునకు తక్కువ ఏమియును అంగీకరింప బడ దనియు తెలియజేయవలయును. అటుల గావించు సంస్కరణములను పోనిండుకాని, అర్హులు మేమియును తేవండుగాక”

మితవాది పత్రికముయొక్క నిశ్చితాభిప్రాయము, వైవాక్యములలో న్యక్తమాయెదా? మితవాదుల భూతనాధిరమును జట్టి చూడ వారిమాటలను లక్ష్యముజేయుటకు వీలుతేవంద నున్నది. మిగిలిన సంఘమువారు వైజ్ఞేయిక ప్రకారము ఆంధ్రోళన కల్పిరేని, భారతమోక్షమునకుకలసి పని జరుగు ననునాశ గలదు. —ఇండియోడోటు

గ్రేటు ఇండియన్ పెనిన్సులరు రైల్వే

ప్రయాణికుల సౌకర్యపు పుష్కలులు

బొంబాయి, ఆగస్టు 28:—నై రైల్వేకంపెనీవారు తమ పిల్చిండిసావర్ధ్యమును హెచ్చుజేయుటకును ప్రయాణికుల సౌకర్యముల నారయుటకును గొప్ప యత్నములను జేయుచు న్నారు. ఇంకను ఇనుపదారుల నభివృద్ధి జేసెదరు. విశ్రాంతిగదులు, పలహారపుగదులు మున్నగు వవి విస్తరింపబడును. మట్టు ప్రక్కల ఊళ్లకు రైల్లు విద్యుచ్ఛక్తితో నడపబడును. మూడవ తరగతి ప్రయాణికులకు నిండు సౌకర్యములు చేయబడును. ప్రయాణికులకు త్రాగుటకు నీరు కూడ సహజముజేయుటకు విస్తారముగ ధనమును ప్రత్యేకించిరి. సామానులను రవాణాజేయు ఏర్పాటులనుగూడ జేయుచున్నారు.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము విద్యార్థి జనమును ఇ.దో. డె.నా, బహుదేశములకు పండిత సిల్పియకై చివ్వికారితో ఏగి చినాదేశము చారిత్రిక పరిశోధనము జేయుటకు ప్రబోధవంత్ర భక్షగానికి ఇచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. విశ్వవిద్యాలయపు పునర్నిర్మాణమునగూర్చి వంగరాష్ట్రపు ప్రభుత్వమువారు బంపిన లేఖను విశ్వవిద్యాలయమువారు ఆలోచించుటకు ఒకసంఘమును నియమించిరి. నూటికి 80 మందియైనను ఆధునము ప్రజానిర్వచితసభ్యులు విశ్వవిద్యాలయమున సుందరమునని ప్రభుత్వలేఖ సూచన.

నుకూలమున తత్కణమే కట్టుటకు ప్రారంభించవలెననియు లేకున్న గొప్ప నష్టము గలుగుననియు కరాచీలో వెద్దబహిరంగసభను నాయకులందరును జరిపిరి. ఈ దామును తత్కణము జట్టిన నిరంతరముగ నీకప్రవహించుననిరి. వచ్చే శిత కాలములో ప్రారంభించవలెననిరి. పంజాబు ప్రజలలాభము నిమిత్తము సింధునదినుండి నీరుగొంపోవుటచే సింధురాష్ట్రమునకు గొప్పనష్టము గలుగుచున్నది. ప్రతి ఏటను అపాయము హెచ్చుచున్నది. కాని ఇండియా కార్యదర్శిగారి దామును త్వరలో ప్రారంభించునని ఉత్తరువుజేతు ప్రార్థించిరి. ఇకముందు ఈ నిర్మాణమునకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారును పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము జేయవలెననిరి.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

కలకత్తా, ఆగస్టు 28:—నేటి సభయందు ప్రభుత్వ కొలువునకు అభ్యర్థులను నియమించి ఎన్నుకొనుటకు ఏర్పాటు జేయబడు సంఘములో మహాదీయులను అంశాంతముగ తేర్చవలెనని ప్రవేశ బెట్టబడిన తీర్మానము దీర్ఘముగ చర్చింపబడెను. హైందవ సభ్యులు, ప్రభుత్వమువారును తీర్మానమునా జేసింపిరి.

అనధికార సభ్యులు తీర్మానోపసాదకునకు దురుద్దేశము నాలోపించిరి. ఈతోటిగభ్యులు నిర్ణయిత్వముగ తినితీర్మానము నిలబ యాపాగ్ధము జేసికొనుట చాలా వివాదకరమని మవుల్వీ ఫజల్ హకు సారసిరి. హైందవ మిత్రులిట్లు తనతీర్మానమును నిరోధించుటచే భవిష్యత్ రాజకీయములకు కీడుమూడుననిరి. స్వరాజ్యము కాలయు నని హైందవ మిత్రులు పలకెందుచున్నా గు కొంచెమైన సహనభావము వారిపట్ల గవవడదు. దేశాభ్యుదయమునబట్టి ఆయిన తమస్వలాభములను కొంచెమైన సవ్యపదుట కిచ్చగింపరు. తాను పుట్టిన దాదిగ జాతీయవాదినే యనియు స్వపరిపాలనా విధానమునకు మూలము పరిపాలనమున అందరకును సమాన స్వర్ధ్యములు సమానభాగముండవలెనని యభిప్రాయ మనియు అట్లుజేసిననే గవ్యసాసమును బ్రిటిషుపాలనముకొండ తీరవలమనియు వడివిరి. తీర్మానము ఒడిపోయెను.

బారిసాలు జెములులో కొరడాదెబ్బలు

28 వ తేదీని కలకత్తాగరమున వంగరాష్ట్ర శాసనసభ జరిగినది. శాసనసభ్యుల ముజరాలను గూర్చి మోసములు జరుగవండుటకు ఆవిషయమును గూర్చి ఆలోచించుట కొక సంఘము నేర్పరుపవలెనని 9 గురు తీర్మానముల నుపసాదించిరి. కొందరుసభ్యులు దారిఖర్చులకంద హెచ్చుపామ్ము తీసికొనుచున్నాని పలువురట్టి సభ్యులను నిరసించుచు ముచ్చటింపిరి. సభ్యులకు స్వతస్సామ్య వ్యయము కానుండుటకీ సౌకర్య మేర్పరుపబడెను. ఇపుడట్టి విచారణసంఘము నేర్పరుచుట శాసనసభప్రతిష్ఠకు భంగకరమగును. సభ్యులు పంపిన ప్రయాణ వ్యయముల బిల్లులను మరల పరిశీలించుట కేర్పాటు చేసెదనని 47 అబ్దుల హింగారు నుడిపిరి.

కొరడాదెబ్బలు

బారిసాలు జెములులో అసహాయవాదులగు ఖైదీలను కొరడాతో కొట్టుట చాల అక్రమము. కొరడాతో కొట్టు పద్ధతికి తీసివేయవలెనని 12 గురు సభ్యులు వాదించిరి. ఇట్టిచర్యలకు ప్రభుత్వమువై ప్రజలకు నిరసించుకలుగును. చెనసాలలో విశేషతమభ్యుముగా నుండితీరవలెను. ఏత్తే దీగాని ఉద్యోగులకు తగ్గిరింపగూడదు. నియమముల నల్లంఘింపగూడదు వంగరాష్ట్రపు యువజనులకు విరుదాశగుమే తెలియదని ప్రచారముజేయ. నెలసాలయిన పముల నల్లంఘించి చెనసాలల పరిపాలనమును సాగనీకుండచేయుటకే రాజకీయ ఖైదీలు యత్నించుచున్నారు బారిసాలు జెముసాలలో కొంత కట్టుబాటుచేసిన కగాని కొంతకీ పూచీదారుడను. కాని జిల్లామేజస్ట్రేటు వ్రాసెను. దేవిశనలు కమిషనరుగూడ నటులేవ్రాసెను. అట్టివో తొరతనమువారు పేక్షపడి పవీలులేదు. నూపర్నెంటుగు పిలిపించి ఆదుగ గా రాజకీయ ఖైదీలు పంపేయవలెనని. నియమముల నల్లంఘించి చెనసాల కిట్ల లన్నియు విధింపబడినా వారు తెక్కచేయట లేదు నూచూచి యితరులను విశేషము నారంభించిరి. అని అట్లు చెప్పెను. అట్లు పంపేయవచ్చు కొరడాదెబ్బలు కొట్టెదనని నూపర్నెంటు ద్వారా దొగతనమువారి ఖైదీలకు తెలియజేసిరి. అట్లు జెప్పినవారు విసలేదు అందువలన 5 గురిని కొరడాదెబ్బలు కొట్టెదననేపథమునగాను నుడిపిరి.

నకినాధునకు ను ల్లాకె ను వయడ జవా అ న నామె బి. ఏ. పరిక్ష గంగ భావయందు మొదటి తరగతిలో ఉత్తీర్ణు రాలాయెను. ఆమె నెద్ద సోదరి. బి. ఎల్. ప్రవేశ పరీక్షయందు గోమకలా హిందూబాలు గరిష్ఠగుణములను గడించెను. సారశీకపు వంశజులు. వీరిగవురును మంచివిశేషముగల మహాదీయ నటులములూనినారు.

చార్ కాల్క పురములో కాల్యబడి తుత్తగాతుతన వారిలో ఆరుగురు పాట్లు కై ద్వాలయములో జేర్చుకొనబడిరి.

బొంబాయిలో కొలాబా ప్రతిడిపో అంటుకొనెను. 2 వేల ప్రతిబిష్టాలు తగులబడెను. 2 లక్షల రూప్యముల నష్టము అంచనా వేయబడెను. డిపో ఇన్ ఫూరు చేయబడెను.

యనరాజువచ్చి పుగు స్వాగత మొసరి తత్సమజేయుటకు వసూలుచేయబడిన సామ్యుగో మిలిన్ 47000 రూప్యములను వై ద్వాలయములకును, పాఠశాలలు, భగ్నప్రతిష్ఠాపనములకును కలకత్తా ప్రాంతములో నున్న వాటి కుపయోగించుటకు నిశ్చయించబడెను.

శ్రీయుత దేశబంధు చిత్రరంజన దాసుగారు

కలకత్తానగరమున గొప్పసన్యాసనధ
 ఆచార్య ప్రభులచంద్రరాయగారి కిష్టశ్రుతి వహించుట
 విద్యార్థులు సన్యాసశ్రము నుసంగుట
 ఆచార్య రాయగారి ఉపదేశము - ఖడ్గరు
 దేశబంధు దాసుగారి దీర్ఘ గంభీర సన్యాసము

దేశబంధు చిత్రరంజన దాసుగారు

కలకత్తా విద్యార్థుల సన్యాసము
 దాసుగారి ప్రత్యుత్తరము

ఈనెల 23 వ తేది మధ్యాహ్నము కలకత్తానగరమున కళాశాలవారుల గొప్ప విద్యార్థిచంద్ర జరిగినది. శ్రీయుత దాసుగారికి విద్యార్థులు సన్యాసశ్రమును సమర్పించిరి. శ్రీయుత దాసుగారికి దేవిగారు మున్నగు నారీతులును శ్రీయుత పర దయాలునగు, ఆచార్య ప్రభులచంద్రగారు మున్నగు ప్రముఖులునుగూడ వచ్చిరి. ప్రాచీనమున జాతీయబాలికా పాఠశాల విద్యార్థియును నదియందలి ఒక నామస్థితిగమున కంగ భావనలో పాడిరి. ఆచార్యగారి సభ్యునిగా నియోజించిరి. ఒక చిన్నపిల్ల ఆచార్యక, శ్రీయుత దాసుగారుకు పుష్పహారముల సమర్పించెను.

శ్రీయుత దాసుగారు ప్రభులచంద్రగారు వారికి పుష్పముల సమర్పించిరి. ఖడ్గరుబట్టపై సన్యాసశ్రమును, ఒకగీతముగల చిత్రపటమును, పట్టు మెడపట్టీయును విద్యార్థులు దాసుగారికి సమర్పించిరి.

ఆచార్యగారు

ఇట్టి మహోత్సవసమయమున నన్ను మీరేల అభ్యర్థించిగా నియోజించిరి? నేను గ్రహింపజాలను. నేను వరుసకు వృద్ధుడనైనను మనసుచే యువకుడను. శత్రుత్వాసానులందు యువకులగు మీకు తీసిపోవువాడనుగాను. నేను గౌరవానికి పరిశోధనాచార్యుడనందే నిద్రపోవుటలేదు. ఆహారము, జాతీయతములు, ఖడ్గరు, పరిశ్రమాభివృద్ధి మున్నగు విషయములలోగూడ నేను పని చేయుచున్నాను. నేనెప్పుడూ విద్యార్థి నే. ఉపాధ్యాయులందరును విద్యార్థులుకాక తప్పదు. ఒకవిషయమును ముఖ్యముగా తెలిసి కొనినదాని దాని బాగుగా బోధింపజాలక. నేనన్నివిషయములనుగూర్చియు చక్కగా సంప్రదించుచున్నాను. రాజకీయములను గూర్చి కూడ చెప్పుకొనును. కాని మీరు భయపడవలసినది లేదు. నేను ప్రతి ఒకరినీ దేశమున కిష్టించి విద్య నభ్యసించితిని. నాలుగు పాఠ్య నేను అంగ్రజేశమున కేగితిని. మొత్తము కిష్టించి నేనంగ్రజేశమునందు గడిపితిని. అచటివిద్యార్థులకు రాజకీయములు ముఖ్యము. మనదేశమున విద్యార్థులకు జాతీయములు ముఖ్యము. విద్యార్థులకు రాజకీయములు ముఖ్యము. రాజకీయములను గూర్చి మాత్రమే తెలియును - అది మాత్రమే కాదు రాజము. మా వంగరాష్ట్రము, మాజనని, మాధాత్రి, అను సందేశమును మీరు మీ పాదములందు అనుభవమునకు తెగజుగుచుకొని తక్కిన వన్నియు అప్రయత్నముగనే గ్రాహ్యముగను. దేశబంధు దాసుగారికి గల దేశభావనను మే అట్టి స్వార్థ త్యాగమున కాయనను చేసేకేసిం చెను. మీరు నిక్కముగ మీమాతృదేశమును ప్రేమించినచో తక్కిన దంతయును మీవశమగును. నేనొక్కమాట చెప్పెదను. నావాక్యములందు కొంత పాదవ్య ముండవచ్చును. కాని వంగరాష్ట్రమున విద్యార్థుల సత్విధికముగ ప్రేమించువాడను నేనే అనుటచే నాకట్టి స్వార్థత్రయము కలదు. "తస్మిన్ ప్రేమకాన్యసాధనం తదుపాసనమే" - "వికార్యము దేశమాతకు సంపూర్ణికమా దానిని ప్రేమించుటలేదే దేశమాతకు ప్రేమించుట" అట్టికార్యము పరిశ్రమాభివృద్ధి గాన మీరందరును ఖడ్గరుబట్టలను కట్టవలెను. విద్యార్థులు విదేశీ బట్టలను కట్టుట మాడ వారు చాలఅవమానము గలుగుచున్నది. విద్యార్థులలో కొందఱుప్రభువులు ఖడ్గరుచొక్కాను కోటును పొడి ఖడ్గరుగాని ఖడ్గరుచొక్కలు నేసియు కట్టుకు. అదిసరికాదు. మా చెల్లెళ్ళును ఖడ్గరుబట్టలనే కట్టవలెను. అది ఆత్మగౌరవము. మీరు నాలుగూడ వడవలెను. కళాశాలలకు నెలలు నెలలు. మీరు ప్రభుల గ్రామములకేగి ప్రతియింటను రాట్టములను చెట్టించవలెను. మీగ్రామములో ఆస్థులగు వారికి మీరు సహాయము చేయవలెను.

"ఖడ్గరు బట్టలను తెచ్చి యిల్లెరబట్టలను కట్టము"
 అని మీరు ప్రమాణము చేయవలెను. త్వరితము వరల ఖడ్గరు ప్రదర్శనోత్సవము జరుగును. మీ రచటికి వచ్చునపుడు మీరు మీతల్లియు మీసోదరిలు మున్నగువారందరను ఖడ్గరు బట్టలతోనే రావలెను. తన్నుమాలిన ధర్మము లేదు. మొదట ఖడ్గరును కట్టుట కారంభించిన నాత్మదేశానురాగముకూడ మీకు పోవడనే కలుగును. మావంగము, మాజనని, మాధాత్రిఅని

వట్టి పాటలు పాడిన ప్రయోజనములేదు. మహాత్మాగారు దాసుగారు ప్రత్యక్ష ప్రమాణముగ మీ ఎదుటనున్నారు. దాసుగారు ఆంగ్ల శ్రీమంతుడు. భోగదేశవాంకపితముననే పెరి నేను. ఇప్పుడెందు సుఖభోగముల పరిత్యజించెను. ఎవరికోసమ? మీకోసకే. దాసుగారి మహిమను మనము సరిగ గ్రహింప జాలము. భారతభావిచరిత్రమున దాసుగారి పరిశ్రామము గుర్తొనరుములతో లిఖింపబడు నని ఆచార్యగారు నడిపిరి. పిమ్మట నొక విద్యార్థి సన్యాసశ్రమును దాసుగారికి సమర్పించెను. ముదేమాతర గలభీరినవాడములు చెలగ దాసుగా రుపన్యాసమును ప్రారంభించిరి.

దేశబంధు దాసుగారు

నే సన్యాసశ్రమునుగూర్చి హెచ్చుగా ముచ్చటించ గోరను. మీ పొగడ్త కేవలము అతిశయోక్తి. మీరు నన్నుగూర్చి ఎట్టిభావనలో నున్నారో ఆభావన నాపట్ల పార్థక మగునట్టిశ్యయదు కటాక్షించుగాక. ఏవర్గమున మీరు నన్ను చేర్చితోర అ నర్గముననే మీరుకూడ చేరియున్నారు.

విద్యార్థులు స్వార్థపరులు

జాతీయసంఘర్షణమున కతిగా పనిచేయలేదు. తమ విధిని నెలచేర్చక తప్పించుకొనిపోవుచున్నారు. చేరినవారుగూడ మరల వెనుకకువేసిరి. అని కొందరు మీపై నెపము వేయుచున్నారు. కాని మీలో గోచరించుచున్న భావైకపరత్వము ఎన్నటికైన ప్రస్తుతము కాకమానదు.

వంగరాష్ట్రమున నిక్కముగ త్యాగ మొనరించినది మీరే గాని మేముకాదు. అని దాసుగారు నడివినంతటిలో వారికి కరు వాతీయమున మాటతోనిక కొంతసేపు వారు మిన్నక కరు వారసప్రభుత్వాలై నిలచిరి. కన్నీరు చెక్కులపై తుములుగా పొయగ నాగెను. కంతము గద్దడిక మైనది. నేను వంగరాష్ట్రమున సంచారము చేసినపుడు పట్టణములందును గ్రామములందును గూడ నేను విద్యార్థులను చూచితిని. (మరల బామ్మకులతో) విద్యార్థులు బాసల్సిన త్యాగమును నేడు నేను బాగుగా గ్రహింపగలిగితిని. దినదినమును భోజనము గూడ తరుండ (అశ్రువారము) అదరించువారు తేటన్నను ఎన్నియో కష్టములు కలుగుచున్నను విద్యార్థులు ప్రచార మొనరించిరి అట్టివా రైదుగురు మాత్రమే యున్నను అట్టి విద్యార్థుల కందరినికూడ చెందును. అట్టిత్యాగమును నేతను విద్యార్థులలో నేను కనిపెట్టితిని. అసహాయోద్యమమున చేరుదని నేను విద్యార్థులను కోరగా అది నిష్ఫలమనియు విద్యార్థులు కారయము కొందరు చెప్పిరి కాని నాట్టి నిరాశ కలుగలేదు. విద్యార్థులు వచ్చెదనని నేను నమ్మితిని. వారట్లు తోడ్పడిరి గూడ నేనెరు గుదును. బాహ్య కృత్యములందు మాత్ర మాత్యక్తి గోచరింపదా? బాలభానునిత ఎండలో మధ్యదినలైక్ష్మము యిడియిందలేదా? ఈ ఉద్యాధనమును, ఈప్రయత్నమును, ఈ సత్యాన్వేషణమును, నాతన పలుదృఢావేశమున కాంచనివారును ముందుకు తరిగిన వారును గూడ తప్పకవచ్చెదరు. ఇదియే స్వరాజ్యప్రభుత్వనిర్ణయము. మనమేలదిరాక జెందకలెను. జాతీయతతో నేమిపని? విశ్వని యంత్రవివిధిత్వలలో సత్యము పశువులకు మగుటలేదా? మేల్కొనుడు. యెందు. మీయందంతర్హృదయమున్న సత్యమును తిలకింపవలెను. ఏ కనుగొనుడు మానవులవలె వీరులవలె కార్య రంగమున నిలువుడు. మీరు విద్యార్థులు గావున విద్యాభ్యాసమును మీరు విడువరాదని కొందరందురు. విద్యాభ్యాసమునగ నేమి? జ్ఞానముబహిర్గత విషయము? శరీరమునందొకయంగమున నమర్ప దగిన గత్యాభరణమునందేదా జ్ఞానము? తిలిదండ్రులపట్లభక్తిమా తృప్తికామరాగమును దైవమునందు విశ్వాసమును కలిగింపని జ్ఞానము మన కక్కరలేదు. అట్టి జ్ఞానమును నిర్మాతీంపుడు. హృదయతేజస్రమున వికసించు జ్ఞానేంద్రజ్ఞానము. దేశమాత ఆభిశ్రమును వివచాలనపుడు వాక్యము, తత్వము, గణితము, ప్రకృతి శాస్త్రములు మున్నగునవి నిష్ఫలము. గణిత వాక్యములు నా పాదయ వికాసమున కలిగింపనిచో వాని వలన జ్ఞానము కలుగదు. భగవంతుని ఎదుట మీరు మానన లక్షణములతో నిలువజాలనపుడు ఆ జ్ఞానము వట్టి మరుమరచిక.

దానిని త్యజింపుడు. నేను గత రెండు దినములలోను తెలివిన విషయములను మీరు వినియే యుందురు. దేశభక్తినిశస్స చేరిని గూడ నమ్మనని మన ఆచార్యగారు నడిపిరి. భగవంతునిపై మనకు ప్రేమను కలిగింపనిదానిని! చేరినిగూడ దేశభక్తినిగూడ నేను నమ్మను. అట్టి భగవత్ప్రేమావకాశ మనేకవిధముల కలుగును. అది ఎట్లు కలిగినను తక్షణమే దాని నగత మొనరింపవలెను. మా వంగము, మాజనని, మాధాత్రి అనుటకేమి అర్థము. ఈ గీతము వలన హృదయ మేల యుటోం గును. మాతృదేశము కుశ్వరలీలలో నొక అంశ. అని ప్రస్ఫుటమగు ఈశ్వర వికాసము వంగదేశమున భరతిభండమును మనము ప్రార్థించినపుడు ఈశ్వరసౌందర్యవాహిని మన హృదయతేజస్రమున బొంగిపోయెను.

దేశభక్తి అనగా నాకు తెలియదు. నేను దేశభక్తుడనుగా ను. ఒక తెగవారికిక తెగవారిని కంపించి నిర్మాల్నిచ్చి మాతమొనర్చునట్టి దేశభక్తితో నాకేమియును పనిలేదు. అట్టి దేశభక్తికి భరతమాత అపరిచితురాలు. నాఅభిప్రాయ మేమో తెలియలేదని ఒక అంగ్లేయపత్రికలో ప్రాయుడినదానిని నేను నేడే చూచితిని. నేను కోరిన దేవో వారికి (అంగ్లేయులకు) తెలియదు. వారికది బోధపడదు. నేను కోరినదియుగూడ నడయే. భారతీయులు భగవత్తీలను గ్రహింప గలిగియుండవలెను. వారల మెంటు పద్ధతి పరిపాలకసంఘములును ఆధికముక్తియును గూడ నాకనవసరము.

ఆత్మసిద్ధి నే స్వస్వరూపమును బడయు నే నేను గోరెదను. నాదేశీయులు భారతీయపద్ధతి నే అవలంబింప వలెను. మనము భగవత్తీలలో నైక్యము కావలెను. నాఅభిప్రాయమును గుప్తముగా తెలుపవలెనని కొందరడుగుచున్నారు. నేను నా పరిమితి నతిక్రమింపకుండదు. భారత జాతీయ మార్గమును చాటు కూడదని నేను విధింపజాడదు. అది అపాంకారభావనగను. అట్లెవరను విధింపజాలరు. దాని నెరిగినవాడు భావానుదోక్తచే. అదియే స్వయంరక్షయము. అది ఎటులందునో ఎవ్వరికిని తెలియదు. ఆమార్గమే నాకు తెలియదు. ఏదో దృశ్యదృశ్యముగా ముచ్చుకుముచ్చుగా మాత్రమే నాకు గోచరించుచున్నది. విధానములు లేవు. వివరములు లోపించినవి. ఒకవిధానము కావలెనని నాకు తెలియదనియే నేను తెలిపెదను. మనవిధిని నెరవేర్చుటకు మనము హక్కులను కోరవలెను. హక్కులు మనఎదుటనే వున్నవి. వానినిగర్హించుటయే అపవిత్రము. వారిని మనమాకోరునడచియునలేదు. వారియ్యగలిగినదేమి నునలేదు. దేశభక్తి అనడు- స్వరాజ్యమనడు- స్వాతింత్యమాగ్గ మనడు. ఆమార్గమును వెదకుటకు గలస్వార్థత్రయముకలదిని మీరు గ్రహింపవలెనయే మేము గోరెదము. తమ కత్తిరికత్తి గలదని తలంచువారా నమ్మకమానందే త్రిడింపనిండు. స్వరాజ్యము గచ్చుచున్నది. తప్పక వచ్చుచున్నది. ఏది అనినాగ్నతా అట్టి వహాఫలమగు స్వరాజ్యమున కందరను తిల పొగ్గి ప్రణతు లొనరింపవలెనదే. ఈ గ్రహణక్రికలుగు చున్నదని మనము తెలిసికొనుట మన కర్తవ్యము.

మనజీవితమును గడులపెట్టె ఆరలవలె సంఘసంస్కరణ మని, రాజకీయమని, మనము విడదీయుచున్నంతకాలమును స్వరాజ్య మెడదొలగిపోవుచుండును. స్వరాజ్య మనగ నదిగాదు. మన స్వస్వమును మనము తన కవింపవలెనయే స్వరాజ్య నేనతి అజ్ఞాపించుచున్నది. నేను కోరున దదియే. అది పాశ్చాత్యులకు బోధపడదు. అది వారికి బోధపడదని నేనెరుగుదును.

అంధకారమున ప్రాబులూకువాడు చప్పుట్లు చరచి ఆరచుటలే విధానములకు వెదకులాడుటయొక దౌర్బల్యము. స్వరాజ్యజ్యోతి నివ్యాదయమున మెరుగుననే నిన్నది సన్యాసముననే నడిపించును. నీతి సూత్రములను ప్రానిపెట్టి బోధించినచో చిలుకపలుకులవలె మనవారు వానినుచ్చరింతులేగాని వాని నమ్మ సరించువా రెవ్వరునుండరు. భగవంతుని కరుణ మనపై ప్రసరించినపుడు ద్వారముల ప్రయత్నియుగ విడిపోవును. మనకు సమ గ్రమాన వుడు కావలెను. మీరందరట్టి మానవ శ్రేష్ఠులై నిలువబడుడు. ఈ అసహాయోద్యమము కలన బాధలు కలుగునను భయమునగాక విచేవనలన నీ యుద్యమము నిరంపనాగమని మీకు పోచినచో మీరు దీనిని విడచిపోడు. ఈ ఉద్యమము సత్యమైనదని నే నెలుల నమ్ముచున్నానో మీరుగూడ నటులే నమ్మగలిగినచో అప్పుడు ప్రత్యముతో నిలువుడు. అన్ని అసహాయములు కాలదన్ని చేయుడు. అసత్యమున కెచ్చుటను తావులేదు. సత్యమునేపలకుడు. చాలామంది దౌర్జన్యము కావలెనందురు. పోలీసులకు భయపడి వారు పుష్పము గతే పురు. వారు భీరులు. దౌర్జన్యముండితీరవలెనని మీరు తలంచినచో

స్వప్నముగా నటించు తైర్వముతో తెలుపును. చెప్పలేనివి-మీరు పరికించుట లగుదురు. ఏదేమనకును ఎన్నడునుగూడ దౌర్జన్యమువలన స్వరాజ్యము రాలేనని నేను స్పష్టముగా నొక్కచెప్పుగలను. ఒక విభముకు ప్రారంభపాలనము తొలగి మరియొక కీర్తి ప్రారంభపాలన మేర్పడును. ఇటలీ, ఆమెరికా, ఫ్రాన్సు మున్నగు జేకము లన్నియు నిందులకు నిదర్శనములు. ఆజేకములలో నెవరునుగూడ స్వరాజ్యములేదు. భరతఖండము వలననే ప్రపంచవాసులకు స్వరాజ్యపరిచయము కలుగునని నాకు నమ్మకము కలదు. భర్తృమనగా ఆత్మవికాసము, భర్తృమందు సాంఘిక రాజకీయాదు లన్నియు నిమిడి యున్నవి. అట్టిభర్తృమును బంధించినచో దానిని గ్రహించజాలము. ఆసంఖ్యాక మహా శక్తులు నాయం దున్నవని నాకు గోచరించుచున్నది. నే నేమైన సాధింపగలనో లేక నేనిపుడు చెప్పజాలను. భాగ్యవతి లేనిచో నన్ను తొలగించి మూలదోసిసందులకు నేను చింతి నొందను. నేను కనుబుమాయు లోపల నాజేక జనని నికర్యురూప విభవంపన్నయై ద్వివ సంపం గుగాకయని నేను ప్రార్థించెదను. "శిన్నతపదవిని చేరజాలక ప్రపంచంలోనే సంతృప్తికొందువారిలో మనకు సంబంధమేమి యునులేదు. వారు వెలుపల నే యుండదు"నని మంగరాష్ట్ర మహావి చేసిన మహాపదేకమును స్మరించి విరమించుచున్నానని దానుగాయ నుడివి.

శత్రుయుద్ధనౌకలు

కలఃత్రై, ఆంధ్ర 28:--మోక్షార్థ ఉత్తరపువకారము జర్మనునాంకొన్న ఖండించబడుటకు నిశ్చయించిరి కాని ఇవి ఇటీవల విడుదల చేయఁబడినవి. హేనుసభలో ఆచరణాత్మకమును కేటుబ్రెటను జూనియర్ లెఫ్టనెంట్ కారణముచే ఓడలను తగుల బెట్ట నవకము లేదని ప్రీవీఁ థెన్సిలువారు తీర్మానించిరి. ఆకాల ను శత్రువుల కిచ్చివేయుటకు నిశ్చయించిరి. వెర్నాయిలు సంధి పరమైన కారము 1000టన్నులవరపు అంతకు మైడ్డనాకలన్నియు మిక్రమండలికి జర్మను లా కళిపరచి వచ్చెను. ఈ విషయమునా నాకలను తగులబెట్టగూడదని తీర్మానింప నవకరములేదని ఆద్యక్షులు జనరలు గారనిరి. చెప్తావెనీనాకలలో సరకు వశపరచుకొనబడి విక్రయింపబడెను. ఈ నాక కొలంబోలో ట్టు కొన బడి ను. నాకో బహుమతి నిధి క్రింద ఈ సామును నమోదు చేసెనని ఆద్యక్షులు జనరలుగారి వాదము ఈనాలో మందు పాటుగిగలను అర్జినెన్సు కాఫవారి స్వాధీనము జేయబడెను. ఈసామును శత్రు సామును భద్రము జేయు సధికారిహము జేయవలెననిరి. ఈయన విక్రయమునకు జూపెదరు. తుదకు ఆదనొకలను పాడుజేయ నవకరములేదనిరి. చెప్త నేలు నాకలనున్న సరకుల నమ్మగానచ్చి నసామును నాకలకాఫాకారావకము జేయవలెననిరి. ఆయుధములు మున్నగువి శత్రుసామును భద్రము జేయు అధికారికప్ప గించవలె ననిరి.

కోలలో కలవరము

హంబయి ఆంధ్ర 28:--కీ. శే. సర్. ఆదంతి పీఠ్యయి గారి కొమారుడు ఇర్రాపాం ఆదంతి పీఠ్యయిగారి కొమారుడు ఇర్రాపాం ఆదంతి పీఠ్యయిగారిని ఎడో 5, 6 గురు మహమ్మదీయులు అనుకొనిరి. ఎద్ద ఎడో మహమ్మదీయు దగ్గర ఈ సంధి జరిగినది. ఆయనకు చాల గాయములు తగిలినవి. ఆనెళకు సాక్షాత్ భగవంతునివలె ఒక యూరపితును తలచని తలపు. ఆ మార్గమున బోతుట తలపించెను. ఆయన అడ్డుపడెను. లేకున్న ప్రాణము పోయేచేద. అందులో ఒక మహమ్మదీయుని పార్శ్వనుతడును పట్టుకొనెను. తిక్కనవారు తప్పించుకొని పారిపోయిరి. దెబ్బలు తగిన ఆసామి దైవ్యాలయములకు గొంపోయెను. పోలీసు దివ్యూటీ కమిషనరు అతనిని జూచెను. ఇదంతయు దెబ్బలుతిన్న పీఠ్యయిగారి తండ్రిజేసిన విర్వాటులు గారణము. ఈ విర్వాటులు భూమికి సంబంధించినవి. రెండుకోలాలు క్రికమే పినిగిగార్చి మోక్షార్థమోదావా జరుగుచున్నది. పోలీసు దివ్యూత్తు అడగుచున్నది.

"ఫాను" అను పరామ యుద్ధనా ఒకగుట్టుకు దగు తొగ్గని భగ్నమయ్యెను. ర్యాలీ జనపనార యంత్రాలయములనమ్మి అంత్యమొండెను. ఎట్టివరులను గోరకనే పనిలో ప్రవేశించిరి.

పంజాబు విద్యాకాఫమర్చిపై మోసపనిదను ఖండించుటపై పంజాబుముసల్మానులుబహిరంగసభను జేపరిపెదరు.

దేశీయ వార్తలు

పంజాబులో అకాలీలు-గురికులవాగు కలవరము
4000 మంది సన్నుతులగుట-ఉక్యోగమును బోలీసులును మార్గముల నరికట్టుట
అకాలీలు కార్జన్య రాహిత్య ప్రమాణములు చేయుట-అకాలీల నుక్యోగు లచటికి పోసీయకుండుట
బీ అమ్మను గారు మున్నగువారు లాహోరుకు వెళ్లుట
ఈజిప్తువత్తి కాధిపతి ఢిల్లీకి వచ్చుట
మంగరాష్ట్ర శాసనసభ-వారిసాలుజెయిలులో కొరడాచెబ్బలు
సేలములో వాసుదేవయ్యగారి ఛాయాపటమును వెల్లడించుట
డాక్టరు వరదరాజులునాయుడుగారు
పన్నులు చెల్లించకుండుటకు తీర్మానించుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

పెద్దాపురము తాలూకాలో మన్యంపితూరి

గోదావరిజిల్లా మేజిస్ట్రేటు- సాయుధపోలీసులు వెళ్లుట
సైనికులు వెళ్లెనుండుట
కాంగ్రెసుప్రచారకులు ప్రకాశంగారికొరకు నిరీక్షించుట
నాయకుల కాహ్వానము

యమునాదాసు గాంధీగారు

గాంధీమహాత్ముని కుమారుడనుట పొరబాటు

సోదరపుత్రుడు

యమునాదాసు గాంధీగారు గాంధీమహాత్ముని కుమారుడని పొరపాటున తెలిపితిని. యమునాదాసుగారు మహాత్ముని సోదరపుత్రుడు. 25 వ తేదీన డక్కాకు వచ్చెను అది డక్కా విశేషి స్వరాజ్యము 28 వ తేదీన తిరిగివచ్చెను.

***
* * *

బీ అమ్మనుగారి సంచారము

లాహోరులో ప్రచారము

మహమ్మదాల్ బేగం గారు

బీ అమ్మనుగారు మహమ్మదాల్ బేగం గారును సోదరతాల్గారి కుమారుడను లాహోరు వచ్చిరి. భిలాఫతు స్వరాజ్య సంఘములవారి పెద్ద పెద్ద సభలలో నువ్వనీయచున్నారు.

భారత దేశీయ మహాజనసభ

అధ్యక్షక నియోజనము

సన్మానసంఘ సమావేశము

శ్రీయుత దేశబంధు వాసుగారిని నియోజించుట

27 వ తేదీన గయాలో సన్మానసంఘసభ జరిగినది. దేశంబరు తెలలో జరుగనున్న భారతదేశీయమహాజనసభకు శ్రీయుత దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు గారిధ్యక్షత వహించుటకు సన్మానసంఘవాని తీర్మానించిరి.

మన్యముపితూరి

పెద్దాపురమువార్త

గోదావరిజిల్లా మేజిస్ట్రేటు వెళ్లువందలమంది నాయకులతో వచ్చెను. 30 వ తేదీనాటికి సైనికులుగూడ వచ్చెదరు. శ్రీయుత ప్రకాశంగారు నాశ్వరరావుగారు మున్నగు నాయకులుగూడ వెంటనే వచ్చుటకసరము. పితూరిరంగమునకు వెళ్లుటనుగూర్చి ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడగు శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారికిచిహ్నం కొనుగొనెదాపురం కాంగ్రెసుప్రచారకులు వేచియున్నారు. ఆప్రాంతమునకు వెళ్లుటకు మోటారుబండ్లుండదన్న చాలకష్టమని పెద్దాపురము విశేషి స్వరాజ్యము 28 వ తేదీన తిరిగివచ్చెను.

శ్రీయుత వాసుదేవయ్యగారి

ఛాయాపటము

సేలములో ప్రదర్శనసభ

శ్రీమాన్ విజయరాఘవాచారిగారి అధ్యక్షత

27 వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు సేలములో తిలకరీ సామైటిమందిరమున శ్రీయుత వాసుదేవయ్యగారి ఛాయాపటమును శ్రీమాన్ విజయరాఘవాచారిగారు ప్రదర్శించుచు ఉభయోపన్యాస మొనంగిరి. వాసుదేవయ్యగారి దేశ సేవకు గొప్పత్యాగమును చాల కొనియాడిరి. వాసుదేవయ్యగారి వదనశోభ చాలవరకు గాంధీమహాత్మునే పోలియుండుటచే దేశీయమహాజనసభకు వచ్చిన మహాత్ము(ప్రముఖులు చాల హాస్యవడించి ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు నుడివిరి. వాసుదేవయ్యగారు సభ్యుల బలవంతముచే కొద్దిగా మాటలాడిరి. తాము ప్రశంస కనర్పించుచు నుడివిరి. కృతజ్ఞతను విన్నవించిరి.

***
* * *

మజరలు హకుగారు

రెండవ మానవత్వపుకేసు

పాట్నాలో మజరలు హకుగారిమాద తేజడిక రెండవ మానవత్వపుకేసు పెద్దెంబరు 5 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

బర్మాలో మండలసభల

బహిష్కరణము

బర్మా మహా సంఘాధ్యక్షుడు చిటుహాలంగుగారి అధ్యక్షతక్రింద రంగూనలో బహిరంగసభ జరిగినది. మండల సంఘములను సర్కిలుబోర్డులను బహిష్కరింపవలె నని వెనుక నామోదింపబడిన తీర్మానమునే వరల స్థిరపఱచి. అధ్యక్షుని ఉత్తరువు ననుసరింప నిర్మాణించినవానిని కార్యదర్శి పనియండి తొలగించి క్రొత్తగా మరియొకని కార్యదర్శిగా నియమించిరి. ఇదివరకు రాజీనామాలు నిచ్చిన కార్యదర్శియొకరి సంఘసభ్యులు 21 మందియు మరల వచ్చెద మనగా రా విజలేదని తెలిపిరి.

గులాం హైదరుగారు

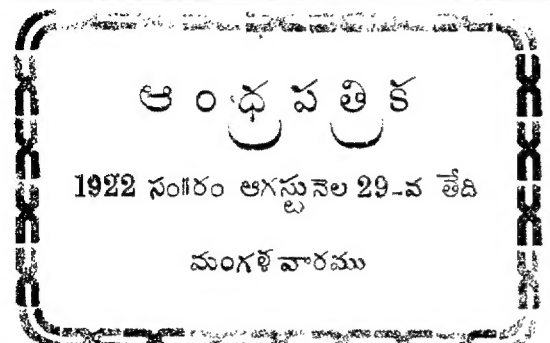
ఫో రో జ పూ రు వ కీ లు

మరల వృద్ధిని ప్రారంభించుట

పంజాబులో ఫిరోజ్ పూరునందు వలెగా నున్న గులాం హైదరుగారు 1921 సెప్టెంబరులో వకలు పని తూనిచేరి అన పోయినాదియై పనిచేసిరి. ఇప్పుడు మరల వకలుపని ప్రారంభించిరి. సగర కాంగ్రెసుసంఘము ఉపాధ్యక్షపదవిని గూడ వకల

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

మండలి సంవత్సరాది సంచికలు తయారగుచున్నవి. కాగానే వారములో పి. పి. మూలముగా పంపగలము. చందాదారులు వ్రాయవలసిన సమయము లేదు, అక్కర లేని చందాదారులు తమ చందా నెంబరు ను దాహరించుచు ఆ సంచికల ఛేదనము గోరుచున్నారు. అననసరమైన పి. పి. ఖర్చులు తప్పకుండా సందాదకుడు.

సంస్కరణముల నిఫలత:

కృష్ణారావు పంతులుగారి హితము

మండరాను శాసనసభ్యులగు రావుబహద్రులు ఆ. సు. కృష్ణారావు పంతులుగారు అనుభవ పూర్వకముగ నొసగిన హితమును, మితవాదు లించుక పరికించి, తమకర్తవ్యము నిర్ణయించుకొనుట ధర్మము. పంతులుగారు, శాసనసభలందు విశేషానుభవము గడించిరి. మిగుల సమర్థు లని పేర్కొనబడినారు. నూతన శాసనసభలో జేరి శక్తికొలది సేవజేయుచుండిరి. శాసనసభలద్వారా దేశము స్వరాజ్యము గడించు నను నమ్మకము వారి కిప్పుడు చెదరినది. కాంగ్రెసు సభలో కొంతకాలము నుండియు వీరు పాల్గొనుటలేదు. నూతన రాజ్యాంగ సంస్కరణములు దేశమునకు చాలవనియు ఆసూయపైకిర మనియు వీరు అభిప్రాయపడినను, ఇతర మితవాదులతో బాటు వీరు సంస్కరణముల నుపయోగింపవలెనని తలపెట్టిరి. సంస్కరణములను తన్నుకొనసాగించుచో, త్వరలో స్వరాజ్యము సిద్ధించునని వీరు నమ్మియుండిరి. ఇటువైపు వలదనుచున్నను, ఈ నమ్మకముతోనే తాము శాసనసభలో జేరితిమని కృష్ణారావు పంతులుగారు వ్రాయుచున్నారు. కాని ఇంతవరకు గలిగిన అనుభవము బట్టి, వారి నమ్మకము తొలగిపోయెను. ఇందుకు దోడుగ ఇటీవలి సంఘటనములు వారి దృక్పథమును మార్చివైచెను. ప్రభుత్వమువారివలంబించిన చర్యలకు కొన్నిటికి మితవాదుల యంగీకారమే కారణ మయ్యెనుగాన, తమ ధర్మమును గూర్చి వారు పునరాలోచనజేసి దేశావసరములకు అనుకూలించుచర్య దీసికొనుట సంభావ్యమనియు, వారిపై ప్రచండభాద్యత నిలిచి యున్నదనియు, పంతులుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. మితవాదుల సహకారమువలన, దేశమున నిర్బంధవిధానమును విచ్ఛలవిడిగ నవలంబించుటకు అధికారులకు విశాలావకాశము గలిగెనని, పంతులుగారిలేఖ స్పష్టపరుచుచున్నది. ఈసత్యమును మితవాదసోదరులు గ్రహించి, దేశమున గలిగిన సంక్షోభమునకు వారెంతవరకు కారకులయిరో గుర్తించుట శ్రేయస్కరము. నిర్బంధముల వలన నిరాకరణోద్యమము బలపడెనుగాని డీక్షింపలేదు. ఆ సంగతిని పంతులుగారు గుర్తించిరి. తీవ్ర నిర్బంధప్రయోగము, మహాత్ముని కారాగృహ శిక్ష, ప్రధానమంత్రిదాడి, మొదలగు సంఘటనలు, సహాయనిరాకరణావశ్యకతనే చాటుచున్నవని, పంతులుగారి తలంపు.

ఇట్టి స్థితిలో మితవాదుల కర్తవ్య మేమి? ఇంత వరకును అధికారవర్గమునందు నమ్మకము లేకు

న్నను, బ్రిటీషు రాజ్యాంగవేత్తల సదుద్దేశములందు మూలము మితవాదులకు నమ్మకముండెడిది. ఇప్పుడట్టి నమ్మకము గూడ వారికి తొలగిపోవుటచే, మితవాదులు శాసనసభలో నిలిచియుండుటవలన దేశాభివృద్ధికి అడ్డము గలిగించినవారు గారాయను విషయమును గూర్చి యోచించుట యుక్తమని, పంతులుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. కృష్ణారావు పంతులుగారివలెనే, మితవాద నాయకు లందరును నిష్పక్షపాతముగ యోచించుచో, తమ సహకారమువలన నిరంకుశ పరిపాలనమునకు ప్రోత్సాహము గలిగెనని గ్రహింపగలుగుదురు. మితవాదులు అధికార వర్గమునకు తోడ్పడుచు, కాంగ్రెసునందు చీలిపోవుటచే గొప్పప్రమాదమునకు తోనయి రని, పంతులుగారు భావించుచున్నారు. సత్వరస్వరాజ్య సిద్ధిజే మితవాదులు కాంగ్రెసు సభయందు జేరి పనిజేయుట ధర్మమని వారు గ్రహించుచున్నారు. కాని శాసనోల్లంఘనము కాంగ్రెసు సభాధర్మమై యుండునంతవరకు మితవాదులు దానియందు జేరుటకు సందేహింతురని, వీరి యుద్దేశము. మితవాదులు గాని మరి యేయితరపక్షమువారు గాని, కాంగ్రెసుసభలో జేరుట కెట్టి యభ్యంతరము లేదు. సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యవాదులకును, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులకును గూడ ప్రవేశముండుటకు వీలగునటుల కాంగ్రెసుక్రీమను మార్చి యుండుటచే, ఏపక్షమువారి ప్రవేశము నయినను కాంగ్రెసు నిక్షేపించుట లేదు. మితవాదులయెడ సద్భావముతో మెలగుడని, గాంధీమహాత్ముడు కాంగ్రెసు సభ్యులను పలుమరు కోరియుండెను. ఇట్టి స్థితిలో మితవాదులు కాంగ్రెసునందు జేరవలెననిన, కాంగ్రెసు సభ్యులెవ్వరును అడ్డగింపరు. కాని, ఇంతకాలమునుండియు కాంగ్రెసునందు చీలిపోయి, ఇప్పుడు మరల తాము కాంగ్రెసునందు జేరుటకు ముందుగనే కార్యక్రమమును మార్పవలయునని మితవాదులు కొరుటమాత్రము న్యాయము గాదు. కాంగ్రెసుసభలో జేరి, తమ యుద్దేశముల బలిమినిబట్టి అధికసంఖ్యాకులను తమవంకకు మితవాదులు ఆర్జించుకొనుట కెట్టియభ్యంతరము లేదు. అన్నిపక్షములవారికిని, కాంగ్రెసుతీర్మానములను ప్రేరేపించుటకు సమానావకాశములు గలవు. ఇట్టి స్థితిలో ఏ పక్షమువారియినను ప్రత్యేకసౌకర్యముల గోరుట బలహీనత యగును. సమర్థులగు మితవాదనాయకు లీ తీరున కొరుట ఎక్కుడు హాస్యాస్పదముగ నుండును.

లేనిపోని యాక్షేపణలను సూచించక, మితవాదులు ప్రయోజనవిరహితము లగు శాసనసభలనువదలి, కాంగ్రెసునందు జేరి పనిజేయుట మిగుల సమంజసము. ఇంతవరకును తాముచేసిన పొరబాటులను సవరించుకొని, మాతృదేశాధాన మొనర్చుటచే, మితవాదులు తమకర్తవ్యమును బాపుకొనగలుగుదురు. ఎంతవరకు వారు కృష్ణారావుపంతులుగారి హితము ననుసరింతురో చూడవలయును. ఫలిత మెటులున్నను, శాసనసభలద్వారా స్వరాజ్యమును త్వరలో పొందుటకు సాధ్యపడదని, మితవాదప్రముఖులే అనుభవసిద్ధముగ గ్రహించుచుండ, జాతీయవాదులు వానిలో బ్రవేశించి కాలము వృథాపుచ్చుట, అనర్థదాయక మగును. అధికారుల నిర్బంధవిధానమునకు, శాసనసభలలో జేరినమితవాదు లెటుల తోడ్పడిరో, వానియందు బ్రవేశించెడి జాతీయవాదులును అటులనే తోడ్పడక తప్పదు. కృష్ణారావుపంతులుగారి అనుభవము ఎల్లరకును ప్రబోధకరముగ నుండగలదు.

ఒకటే యర్థము

లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగమునకు ఒకటే యర్థము గలదని, ఆంగ్ల దేశపత్రికలవ్యాఖ్యానములు స్పష్టపరుచుచున్నవి. రాజప్రతినిధిగారి సమాధానము నిలువదని తేలుచున్నది. డెయిలీ న్యూసు పత్రిక దెలిపినయభిప్రాయమును రూటరు వెనుకనే పంపియుండెను. లిబరలుపక్ష పత్రికలు లాయడు జార్జిగారి భావములకు అర్థాంగీకారము జూపుచున్నవి. తేబరుపక్షపత్రికయగు డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక మూలము లాయడుజార్జిగారి భావములను తీవ్రముగ నిరసించెను. ఉక్కుచట్టముతో నెంతకాలము పరిపాలించుటకు సాధ్యమగునని ఈ పత్రిక యడుగుచున్నది. స్వపరిపాలనమునకు మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు ప్రథమాంతర మను సంగతిని సయితము లాయడు జార్జిగారి వాక్యములు నిరాకరించుచున్నవనియు, హైందవస్వపరిపాలనాశయమునకు, లాయడు జార్జిగారు శాశ్వతముగ స్థానము లేకుండ జేసెననియు, డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక తలంపు. స్వాతంత్ర్యమునకు విముఖముగ నుండు మార్షింగు పోస్తు, డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ మొదలగు పత్రికలు మూలము పట్టరాని సంతసమును కనుబడిచుచున్నవి. లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగము, వీని ఉత్సాహమును రగుల్కొల్పినది. సంస్కరణములను పరీక్షయని తెలిపినందులకు మార్షింగు పోస్తు పత్రికకు పరిమాణ్ణాదము గలిగెను. పరీక్షయనిన, తూర్పుదగినది యని, మార్షింగు పోస్తు పత్రిక నిర్వచనము దెలుపుచున్నది. పరీక్షయనిన ఇదియే యర్థ మగునుగాని, వేరొక అర్థమునకు తావుండబోదు. సంస్కరణములు పరీక్షయందున్నవని, మార్షింగు పోస్తు పత్రిక భారతీయులను గుర్తింపగోరుచున్నది. సివిలుసర్విసువారికి ప్రోత్సాహము గలిగించినందులకు లాయడు జార్జిగారిని, ఈ పత్రిక ఎంతయు కొనియాడుచున్నది. డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక ఉక్కుచట్టపు సిద్ధాంతమునకు మార్పము దెలుపుచున్నది. ఇంతియ గాక, లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగమునందు సివిలుసర్విసువారికి స్పష్టమగు వాగ్దానములు గలవనియు, ఇంతటితో వారికి గల అనుమానము లన్నియు తొలగిపోవలయుననియు, డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. ఇకనుండియు, లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగమును సివిలు సర్విసులవారును, హైందవాశయప్రతిపక్షులును పరమప్రమాణముగ గ్రహించుదురని భావించెదము. వీని నాధారపరుచుకొని సంస్కరణములను విఫలపరుచుటకు వారు ప్రయత్నించెదరని యూహించెదము. కాని ఇందునుగూర్చి విచారించనవసరము లేదు. లాయడు జార్జిగారు సమయమునకు తగినటుల వాగ్దానముల జేయుచుండుదురు. పిమ్మట వానిని విఘ్న మొనర్చుచుండుదురు. ఈరీతిననే, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము నొసగక తప్పదని వారు గ్రహించునపుడు, ప్రస్తుతప్రసంగమునందు సివిలుసర్విసువారి కొసగిన వాగ్దానములను సయితము త్రోసిపుట్తు రనుటకు సందియము లేదు. సమయ ముదెంచినతేరి ఐర్లండు విషయమై వీరి దృక్పథ మెంత త్వరలో మారెనో, హిందూదేశము విషయమున గూడ అంత త్వరితముగ మార్పు జెందకబోదు.

కాంగ్రెసు స్వభావము

చిత్తరంజనదాసుగారిని నాహ్వన సంఘము వారు గయలోన జరుగబోవు కాంగ్రెసు సభకు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొని రని తెలుపుట కెంతయు సంతసించెదము. చిత్తరంజనదాసుగారిని అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసు సభకే అధ్యక్షునిగ దేశ మెన్నికొనెను. కాని, అధికారవర్గము దాసుగారిని నిర్బంధించి ఆయవకాశమును తొలగించెను. దాసు గారు జయిలులో నున్నను, వారిపవిత్రసందేశము కాంగ్రెసునందు జనువబడెను. దేశమునందడి నలు దిశలకు వ్యాపించెను. ఈమారు దాసుగారికి రి మిరింత విస్తరించినది. వారియడ పూజ్యభావమతిశ యించినది. వంగరాష్ట్రముతో బాటు ఇతరరాష్ట్ర ములన్నియు వారికి ప్రీతిపూర్వక మగు స్వాగతము నొసగినవి. నిరుపమానమగు దాసుగారి సమర్పణము ఎల్లరహదయములలో త్యాగవహ్నిని రగుల్కొల్పుగలదు. గయాక్షేత్రము, హిందువులకు పరమపావనమునట నిస్సందేహము. ఈ క్షేత్రము నందే బుద్ధుడు సాక్షాత్కారము నొందెను. ఇట్టి క్షేత్రమునందు, దాసుగా రొసగడి సందేశమునకు దేశ మెరుజూచుచున్నదనుట నిశ్చయము. కాని ఈ సందేశమును గ్రహించుటకు ముందు, ప్రస్తుతి కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును క్రద్ధతో నివ్వహింప వలయు నని దాసుగారి సగిన హితమును ప్రజలు కొనసాగింపవలెను. మరల కాంగ్రెసుసభ గూడు నప్పటికియనను నిర్మాణవత్తమును ముగింపవలెను. నూతనసందేశముల నాశించి ప్రయోజన మేమి? ప్రజలు ప్రస్తుతధర్మమును నిర్వహించిన గదా, ముందుకు బోగిలుగనడి. ఇప్పుడు దేశమునకు గావలసినవి నూతనసందేశములు గావు, నూతన కాంగ్రెసములు గావు. ప్రజలు తాము నైకొనిన ప్రతిమును దీక్షతో పరిసమాప్తి జేయుటయే ముఖ్యవశ్యకము. ఇక్కార్యమును నిర్వహించి నపుడే ప్రజలు తమ నాయకులకు నిజగౌరవము నెసగినవారగుదురు. వారి మానసములను సంతృప్తిపరచినవారగుదురు. క్రియాశూన్యము లగు ప్రసంగములకును సిద్ధాంతములకును ఈతరుణమున తావులేదు. దాసుగారి ఆదేశములను చెల్లించుటచేతనే, వారిని కాంగ్రెసుసభాధ్యక్షులుగ ప్రజలు గౌరవింపగల్గుదురు.

రాజకీయ నిర్బంధితులు: కొరడా దెబ్బలు

వంగ దేశ శాసన సభయందు, బారిసాల్ జయిలులో నిర్బంధితులకు కొరడాదెబ్బలు గొట్టుట విషయమై యోచించుటకు సభాకార్యక్రమమును నిలిపివేయవలయు నని కొందరు సభ్యులు గోరిరి. పండ్లెండుగురు శాసనసభ్యులు, నిరాకరణవాదు లనుజయిలు సూపరింటెండెంటుగారు దెబ్బలగొట్టుట తీక్రమ మని విమోచించుచు, దెబ్బలశిక్షలను ఆసలే రద్దుజేయవలయునని గోరిరి. ప్రభుత్వపక్షమున జవా బిచ్చుచు, గౌరవీ షేఖాసనుగారు ఈ చర్చను నిరసిం చిరి. దురభిప్రాయములను కలిగించుట కీచర్చ మొద ల్పడె ననియు, కారాగృహములందు అధికారమును కొనసాగింపవలె ననియు, వీరు పలికిరి. జయిలు సూపరింటెండెంటు దెబ్బలగొట్టినటులు, స్టీఫెనుసను గా రంగీకరించిరి. కాని ఇయ్యది యవసర మని సమర్థించిరి. అంతటితో చర్చ ముగిసెను. శాసన సభ్యుల హితము, అధికారులకు రుచింప దనుటకు ఈ నిదర్శనము చాలదా? నిరాకరణావలంబులు బాధల ననుభవించుటకు సంసిద్ధులయినపుడు, జయిలులో గలిగెడి యవమానముల నన్నిటిని భరింపక తీరదు. కారాగృహములలో నవలంబించెడి క్రూర పద్ధతుల బట్టియే, ప్రస్తుతపరిపాలనావిధానము మారిన గాని ప్రజలకు సౌఖ్యము చేకూరదని తేట తెల్ల మగును.

కొత్తసౌకర్యములు

స్టీలుమెను పత్రికకు లండను విలేఖకుడు వ్రాసిన సంగతులబట్టి, సివిలుసర్వీసు యుద్యోగులకు మరికొన్ని సౌకర్యముల నెసగుటకు యోచన జరుగుచున్నదని గ్రహింపవచ్చును. మెన్షనలను వృద్ధిజేసెవరట. నివసించుట కుచితముగ నిండ్ల నెసగెదరట. ఇంగ్లండులో వారిపిల్లలకు విద్య జెప్పించుట కవసరమగు ద్రవ్యమును, మారకపు నవ్వులు అల్ల వెన్నురూపముగ నొసగబడును. నాలు మారులు ఇంగ్లండుకు రానుబోను ఖర్చులను సివిలుసర్వీసు యుద్యోగిని, రెండుమారులు రాను బోను ఖర్చులను అతనిభార్యకును నుచితముగ నెసగెదరు. ఇవి వెంటనే చేసెడి సౌకర్యములు. పిచ్చుట గావించెడిసౌకర్యము లింకను అధికముగ నుండు నని తలంపవచ్చును. స్వపరిపాలనాభివృద్ధి తేజబోయినను, సివిలుసర్వీసు యుద్యోగులకు నత్యధిక సౌకర్యముల నెసగుటయూలమున హిందూ దేశద్రవ్యము విశేషముగ వెచ్చింపబడు ననుట నిశ్చయము. ఇట్టి స్థితిలో హిందూదేశపు ఖర్చు దగించుటకు ఇంచితపు కమిటీవారు చేసెడి సూచనలతో నేమిప్రయోజన ముండును?

పాలెస్తీను: అరబ్బుల కోర్కెలు

పాలెస్తీను భాగమును యూధుల నివాస భూమిగ జేయవలయునను ప్రయత్నమునకు ఆంగ్ల దేశప్రముఖు లెంతచేయూత నెసగుచున్నను, అరబ్బులు తీవ్రప్రాకృత్యము గనుబిజుచుచున్నారు. అరబ్బుల కాంగ్రెసు సభవారు, పాలెస్తీను రాజ్యాంగవిధానము నెదిర్చి, క్రమసాధనముల ద్వారా స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకును, పాలెస్తీను దేశము యూధులభూమి గాకుండ నిరోధించుట కును తీర్మానించిరి. అరబ్బులను తుర్కీపరిపాలనము నుండి లాగివైచినపుడు, వారికి స్వపరిపాలనము నెసగుటకు మారుగ యూధుల ప్రాబల్యమును పాలెస్తీనులో దెచ్చిపెట్టుట విపరీతముగ దోషక మానదు. కాని, బాల్బరు ప్రభువు మొదలగు రాజ్యాంగఘోరిలే ఇట్టి దూరాలోచన లేనిపనికి పాల్పడియండిరి. ఇంపీరియలిస్టులను ఆదర్శముగ గలవారు, ప్రజాభీష్టములను లెక్క నేయకుండుట వింత గాదు.

ఓడ్యయరుగారి రత్నములు

నర్. మైకేలు ఓడ్యయరుగారు హిందూదేశ మును మరచిపోరు. ఏవిధమున ప్రజాశయములను భంగపరుచుటకు వీలుగనో యని యోచించుచునే యుండురు. ఫాన్టెట్టి నివృత్తపత్రికలో హిందూదేశ మునుగూర్చి వ్రాయుచు వీరు అమూల్యమగు సూచనలను కావించిరి. మొదటిది "లా"ను బలవంతముగ కొనసాగించుట. దీనియర్థ మేమియో సాశకులకు తెలిసియేయున్నది. రెండవసూచన, సివిలుఖర్చును తగ్గింపవలయును గాని, నైస్యమును ఎంతమాత్రము తగ్గింపగూడదు. మూడవసూచన, సంస్కరణము లలో నెట్టియభివృద్ధిని గలిగింపగూడదు. రెండవ యంతరముజేరుటకు పదివత్సరములగడుపు దాటుట యవసరము. నాలువసూచన, బ్రిటీషుయుద్యోగులు శాన్యతముగ పరిపాలింపవలయును. ఈనాలు సూచనలను నాలురత్నములని ఎంచుట కభ్యంతర మేమి గలదు?

ఎర్రెండు సంధి

కాలిన్సుగారిని చంపినంతమాత్రమున, ఎర్రెండు సంధి రద్దయ్యెనా? లేదు. ఎర్రెండు ప్రిన్సిటు ప్రభుత్వమున కధికారిగ నున్న కాన్సుగ్రేవుగారికి తంతి నార్త నంపుచు, ఐరిషు సంధిని ఎక్కుడుపట్టు దలతో కొనసాగింపవలె నని చర్చిల్ మంత్రిగారు

హెచ్చరించిరి. కాన్ గ్రేవుగారు అందులకు అంగీకారమును దెలుపుచు ప్రత్యుత్తరము నంపిరి. కాలిన్సుగారి బలవన్మరణమువలన, ప్రీన్సిటుపక్షము వారి నిశ్చయము మరింత బలపడునే గాని, తగ్గి పోవదు. ఐరిష్లకును పక్షమువారి కోర్కె లిందు వలన నెరవేరజాలవు.

విచిత్రనూచన

అమెరికాకు ఇంగ్లండు చెల్లించవలసిన ఋణములకు గాను, కనడాదేశములో కొంతభాగమును అమెరికా కీయవలయు నని మార్గిగారు అనుకాంగ్రెసుసభ్యుడు అమెరికా ప్రతినిధిసభలో సూచించె నని, మద్రాసు మెయిలు పత్రికకులండను విలేఖ కుడు దెలుపుచున్నాడు. దేశభాగమును, అందలి ప్రజలను ఋణములకొరకు స్వాధీనపరుచుకొనుటకు, ప్రాన్సుదేశ మిదివరకే ప్రయత్నించి ఇతిరులకు మార్గము జూపినది.

మరణకారణము

నార్తుక్లిఫ్ ప్రభువుగారి మరణమునకు ఛికాగో హోటలునందు జర్మను సేవకులు వదలిన విష వాయువులు కారణమయ్యెనని, లివర్పూలు డెయిలీ పోస్టుకు ఛికాగోవిలేఖకుడు వ్రాసెనట. ఈవార్త లెంతవరకు నిజమో తెలియదు. కాని మారణసాధనము లెట్టి దురంతములకు కారణ మగుచున్నవో మాత్రము ఊహించుట సులభము.

ప్రస్తుతమందు రాజ్య పేలుచున్న భరతపురపు సంస్థానాధీశుని కల్లి గారు స్వగతులైరి.

కొంచెము బద్ధకముగ నుండుటచే రాజ్యపతినిధిగారు వచ్చే బుధవారమువరకు సిమ్లావరక నెయిలబాటులోనే యుం డెదరవచ్చు.

ఎన్నగు పాపాగారి మరణవృత్తాంతము నిజమని బాకారా నుండి నిర్ధారణగ సమాచారము వచ్చెనని తెలియుచున్నది.

వార్తెస్తు లై త్వే సంఘస్థాపితమును, కార్మికనాయకుడగు మిల్లరుగారు 4 మాసముల నిశ్చ ననుభవించి లాహూరు జైలులునుండి విడుదల జేయబడిరి.

బాదాభాయి నా రో డీ శిలావిగ్రహము 80000 రూప్యముల కమాలైనది. ఈ సామ్యుతో శిలావిగ్రహమును నిర్మించుట నిశ్చయించిరి.

దయరాజుగారి సభ్యులు ఒక గ్రామస్థుని జంపిరిని తేబడిన కేరమున గప్పిపుచ్చుటకు 2500 రూప్యములు సర్కిలు ఇచ్చివెక్తరు, 100 ఇచ్చివెక్తరు లంచము గొనిరిని సెనెన్సు విచారణ కంఠబడిరి.

పంజాబీ విద్యాకాళిమంత్రిగారి విద్యావిధానమును గూర్చి పంజాబు ప్రభుత్వమువారికి హిందువులు, సిక్కు శాసన సభ్యులు బంపిన నిజ్జి వీరి ఆక్షేపించుటకు పంజాబు శాసన సభసభ్యులు మహ్మదీయులు 1 వర్సరుగారిని సందర్శించెదరు.

ఇది వరకు ప్రకటింపబడిన ప్రకారమే అఖిలభారత ఇనుపవారుల మహాసభాధిపత్యమును వహించెదనని ఆంధ్రుడు గారు కాంతినికేతనము నుండి తెలియజేయుచున్నారు. లైత్స్ షేడరేషను సభగూడా వైసభతోపాటే లక్నోలో జరుగును.

నమ్మనాతుల యభివృద్ధిని భూస్వాముల యభివృద్ధిని ప్రభుత్వమువారు కాపాడవలెనని 46 పంజాబు శాసనసభా సభ్యులు ఆర్జీనంపిరి. ఈజాతుల యభివృద్ధి ఆజాతి నాయకులకే బిప్పగింపవలెను. ప్రజలధనముతో ప్రభుత్వమువారిచే నడిపింపబడు విద్యాలయముల యందు అన్ని తెలవానిని జేర్చుకొన వలెనని గోరిరి.

అలహాబాదులో ఎన్ఫోర్సర్లు నింపిందులకు పాశ్చాత్యయువకుడు ఆర్థర్ ఈటౌలను నాతడు ఉరిశిక్షకు పాలాయెను. ప్రభుత్వమువారికి ఆసిలు జేసికొనెను. ఉరిశిక్షను తప్పించి తూర్కీషము ద్వీపాంతరవాసముక్రింద మార్చిరి. ఈవేరములు ఆదిని జ్యూరీలు ముద్దయిపట్టి దాక్షిణ్యమును జూపవలెనని సిఫార్సుజేసిరి. ఈసిఫార్సుగూడ ఆసలు కాగితములతో గవర్నరుగారి కంపబడెను.

విదేశ వార్తలు

నవ్వపరిహారసమస్య

బర్లిన రాయబారఫలితములు

పారిసు ఆగస్టు 27:—డాక్టరు హార్టమన్, (ఆర్థిక మంత్రి) తగ్గుతున్న గార్ల దత్తు మిగిలిన జర్మను ప్రభుత్వమంతట లండనును జర్మనీ దివాలాదీపెనని ఒప్పకొనుచుండినని సర్ జాన్ బ్రాడ్బరీ, మాక్లీయరు గార్ల నవ్వపరిహారసంఘమువారికి తెలిపిన వార్తాపత్రము ప్రకటించుచుండెను. జర్మను ప్రభుత్వ చాన్సలరు వర్మగారు నిరంతరము నాన్య గానింపబడుచున్న భయముతో నుండెను. నవ్వపరిహారసంఘమువారు బర్లిన కంపిని రాయబారము విధింపజేసెను. బర్లను కలవను మిక్రమం దలి కొనగటనుకూర్చి బర్లిన గానించిన వాగ్దానముల పరాములకు సంక్రమించుకొనెను. పరానువారు తమపట్టునే సాగించెదనని తెలియుచున్నది.

జర్మను నిస్సహాయత

లండను, ఆగస్టు 27:—బర్లను కంపిని ప్రతినిధులరాయబారముల గురించి త్రెమ్మనప్రతికట పారిసు విలేఖను డిలుల వ్రాయుచుండెను. —జర్మనీకి మిక్రమందలి కంటనే సహాయ మొనర్చునియెడల మాక్లీయరు మంత తపోపు సనియు నందు చే జర్మనీయందు విప్లవము జనించు ననియు బ్రాడ్బరీ, మాక్లీయరు గార్ల నవ్వపరిహారసంఘమువారికి నివేదించుచున్నను. జర్మను ప్రభుత్వమును మిక్రమందలి ఇంచుకేనియు తొందరపెట్టినయెడల బర్లినగూడ అన్యాయతో సమానస్థితికి పడిపోవునని బ్రాడ్బరీ గారి అభిప్రాయము. ఇటీవల పరాను అభిప్రాయముగూడ నీ వైపుననే మారి వాయుచు నొసంగుచున్నదయిన కనకాలముగ నుండెను. మిక్రమందలివా రంగీకరించినను అంగీకరింపకపోయినను జర్మనీనుండి కొక్కరూపమున రావలసిన మొత్తము కొంత కాలమువరకు చెల్లింపబడుట కలలానివార్త.

నవ్వపరిహార సంఘసభ

పారిసు, ఆగస్టు 27:—నవ్వపరిహారసంఘమువారి దినమున సమావేశమైరి. కాని బుధవారమువరకు నెట్టితీర్మానములను గానించదు. జర్మనీవా రేమైన జెప్వకొనదలచినయెడల నవ్వను చెప్పకొన వచ్చునని తెలుపబడెను.

కాక్సుగారి అభిప్రాయములు

లండను, ఆగస్టు 26:—ఇదివరకు ఏ.హియోను గవర్నరుగనుండి వినిమించుకొన్న జేమ్స్ కాక్సుగారియుల తెలిపిరి. సంపూర్ణముగ నాన్యరక్షణతో, జేక్షములతోడగూ పరానువారు తమపైనికవిధానము నవలంబించిరి. జర్మనీకి కాంతిగావలెను. యూరపును వేదియున్న విధత్తునండి తప్పించుటకు సంయుక్త రాష్ట్రములవారే ప్రారంభించవలెను. నవ్వపరిహారసమస్యను పరిష్కరించు కార్యమునకు హెర్బర్ట్ హూవరుగారిని అమెరికను ప్రభుత్వమువారు నియమించు టుచితము. అన్ని రాష్ట్రములకునువారియందు నమ్మకముగలదు. హూవరు గారు జర్మనీ ఆర్థిక స్థితిని పరిశీలించి వారెంతవవ్వపరిహారము చెల్లింపగలరో నిర్ణయింపగలరు.

పరానుల ప్రథమసూచనలు

పారిసు ఆగస్టు 27:—నవ్వపరిహారసమస్యను అంతర్జాతీయ ఋణములను పరిష్కరించుటను గురించి ప్రథమమున పాయింట్ గారు లండనుసమావేశమున నుపపాదించ దలచిన సూచనలను “లెమ్మన్” పత్రిక ప్రకటించుచుండెను. బాల్కన్ ప్రభుత్వములను కానుకనకూ మాన్యకొనబడెను. అంగిటుగలదు. జర్మనీ చెల్లింపవలసిన 120 మిలియన్లను వాటాకు 50, రెండవ వాటాకు 70 మిలియన్లుగా విభజింపవలెను. మొదటిది ముందు కానుక రెండవది వాటిను జెల్లింపవలెను. మొదటి మొత్తమునకు నూటికి 5 వంతున వడ్డీచెల్లింపవలెను. వీనినిజెల్లింపుటకు జర్మనీకి విదేశములందు ఋణముగొనవలెను. ఈ 50 మిలియన్లలోను 70 వంతులు కొక్క మాత్రము కనుక 30వంతులు వడ్డీ రూపమున జర్మనీ చెల్లింపవలెను. మిక్రమందలి పరస్పరఋణముల రద్దుచేసికొనినతరువాత వాని మొత్తము 30 మిలియన్లను 70 మిలియన్లలోనుండి తగ్గింపబడును. మొదటి 50 మిలియన్లలో తుది 20 మిలియన్లను జర్మనీ చెల్లింపుటకు బట్టియు సంయుక్త రాష్ట్రముల వారి చర్యను బట్టియు మిగిలిన 40 మిలియన్లను రద్దుచేయబడును. జర్మనులు చెల్లించినదానిలో నూటికి 10 వంతున బ్రెటనుకు కొనబడును. ఇతరులకు వారివారికి రావలసిన వానికిగూడ నాపద్ధితినే నవ్వపరిహారము లొనగబడును.

జర్మను ఆర్థికస్థితి ప్రభుత్వయత్నములు

బర్లను ఆగస్టు 27:—మాక్లీయరు యమితముగ పడి పోవుటచే జర్మనీయందు జీవితవ్యయ విధికమగుటవలన సంభవించిన ఆర్థిక దుస్థితిని వోలగొనుటకు తగుచర్య దీసికొనుటకుగాను జర్మను మంత్రివర్గమువారు ఎల్లవిధ ఆభ్యుత్థాని యాజమాన్యమున సమావేశమైరి. ఎగుతులపై వన్ను సభిక మొనర్చుటకును బోగవస్తువుల దిగుమతిని తగ్గించుటకును మంత్రివర్గమువారు తీర్మానించిరి. మాక్లీయరు మారకము నియమితముగ మారకుండ జేయుటకు ప్రయత్నియు లొనర్చు బడుచుండెను. సముద్రపు చేపల యెగుమతి నాపుటకును అధికమగు భోగములలో గూడిన రెట్టారెట్టను తగ్గించుటకును, ప్రతికటలకు పైకటలకు ఆవారము నొసగుటకును, సర్వగామము నందు పాతులైన వారి కంటుంబులకు సహాయమొనర్చుటకును ప్రయత్నియు లొనర్చబడును.

సమీప ప్రాచ్యసమస్య

వెనిసు సమావేశ సూచనలు ఫతేబేగారి అభిప్రాయములు

పారిసు, ఆగస్టు 24:—అంగారా ప్రభుత్వ జేక్షయాంగ మంత్రివర్గము ఫతేబేగారు ఇల్లు తెలిపిరి:—వెనిసు సమావేశము నందు మిక్రమందలివారు తమ పారిసు సూచనలనే అంత్యమాచనలుగా తురుప్పుటకు తెలిపినయెడల, గత ఏప్రిలు మాసమున తురుప్పు లొనగిన ప్రత్యుత్తరమే అప్పుడు తిరిగి జేయవలసి వచ్చును. తాత్కాలికసంధి పత్రముపై సంతకము లొనర్చినవే, టనే గ్రీకులు ఆసియా మైనరును వదలుట కంగీకరించినగాని తేక తాత్కాలికసంధి లేకుండ సంద్ధిరాయబారముల జరుపుటకుగాని తురుప్పు లంగీకరించుటకు సిద్ధముగనుండిరి. తురుప్పులు, పారిసునూచనల నెప్పుడును అంత్యమాచనలుగ నెంచలేదు. ఏచియూనేషముండి కాంస్టాంటినోపిలును రక్షించుటకు తగు ప్రయత్నముల యావశ్యకత ఇటీవలిపరిశీతులవలన తెలియవచ్చెను. జలసంధుల స్వాతంత్ర్యమునకును, అల్బానీ భాగ్యులకు నక్షణమున అంగారాప్రభుత్వమువారు తగుపూచీల నొసగెదరు. పోలండు, రొమేనియా మొదలగు రాష్ట్రముల యెడల నెట్టిపరతులావశ్యకమా వానికన్నిటికిని తురుప్పు లంగీకరింతురు.

బ్రిటనుకు పరాను ప్రత్యుత్తరము

పారిసు, ఆగస్టు 25:—వెనిసు సమావేశమును గురించి బ్రిటిషువారి జాబునకు పరాను ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరము నందిరి. ఇంక పరానువారు బ్రిటిషు సూచనలన్నిటిని దాదాపు అంగీకరించిరి. పరానునూచనల గీరింపబడినయెడల గ్రీకులు ఆసియామైనరును వదలివేయవలెనని పరానువారు గోరిరి

అమెరికా-ఆసియామైనరు విచారణసంఘము

ఆసియా మైనరు విచారణసంఘమున కగు వ్యయములో తమకంతు వేయవలసినను జెల్లింపుటకు అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించిరి.

తురుప్పులు గ్రీకుల నెదుర్చుట

పారిసు ఆగస్టు 25:—ఒక తురుప్పు పటాలము మియాండరు వాతీయము గ్రీకుపటాలముల నెద్దిర్చి రైలుమార్గమును నాశనము జేసినదియు గ్రీకునైస్యములందు చాలావత్సల నొసర్చి వెనుకకు దోలెనదియు అంగారావార్త దెలుపుచున్నది. ఇంకవలన ఆసియామైనరునకు తూర్పుభాగమున స్పీర్నాలో గలమార్గము తెగగొట్టబడెను.

అనటోలియాను దు పోరాటము

కాన్స్టాంటినోపిలు ఆగస్టు 27:—అనటోలియానుందు నైస్క ప్రయత్నములు తిరిగిప్రారంభింపబడుచుండెను. మియాండరుజిల్లానుందు ఆర్మెనజన్ద ఈనెల 19 వ తేదీన కమలిష్టులు గ్రీకునైస్యముల నోడించివారి శివరముల నాక్రమించిరి. ఈ దినమున తిరిగి కమలిష్టులు ఇస్మిడిటు జిల్లానుందు రుమ్మాకన్ద గ్రీకుల నెద్దిర్చిరి. తురుప్పులు గానించు అవస్థుండనమున కిది యుపోద్ఘాతములె నున్నది.

ఫతేబేగారు

పారిసు ఆగస్టు 27:—పాయింట్ గారి దినమున ఫతేబేగారికి దర్శకమొసగి సంతకించెను.

సంగ్రామమునందు పాతులైన బ్రిటిషు సైనికుల కుటుంబములనిమిత్తము, ఇంతవరకు జేరిన నవ్వపరిహారములో 50 లక్షల సవరణలను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకించిరి.

పాలస్తీను మాండేటు ఆరబ్బులయసమస్య

జెరూసలము ఆగస్టు 27:—నవ్వను పట్టణమున సమావేశమైన ఆరబ్బు కాంగ్రెసువారు, పాలస్తీనును మాండేటుగా నొనర్చుటకు నిరాకరించుచు, న్యాయమగ్గు మార్గముల వ్యాపార స్వాతంత్ర్యమును బటయటకు ప్రయత్నములుసలంప వలెనని తీర్మానించిరి. పాలస్తీను యూదుల నవ్వదేశముగ నొనర్చరా దరియూ యూదులు నిలస వచ్చుటకు అంగీకరింక రాదనియు గూడ తీర్మానించిరి.

సంగ్రామములు

అమెరికను బ్రిటిషు రాయబారములు

కాక్సుగారి అభిప్రాయములు

లండను ఆగస్టు 26:—వెనోపా పరిస్థితులు అనుగుంచియు, అమెరికా కందుగల బోక్త్యమునుగుంచియు జేమ్స్ ఎం. కాక్సుగారు తమ అభిప్రాయముల నొసగిరి. వీరు ఓ.హియో (సంయుక్త రాష్ట్రములలో) రాష్ట్రమునకు మూడు పర్యాయములు గవర్నరుగ నుండెను 1920 సం॥ నమన నెన్ని కలలో డిమోక్రాటుల తక్షణమున అభ్యుత్థపదవికొరకు వర్ధింక గానితో పోటీజేసెను. వీరిపుడు యూరపునందు ముఖ్యపట్టణముల దర్శించుచు పరిశీతుల గవనించుచుండెను. వీరిపు డింగ్ గుడుడం దుండిరి.

నవ్వపరిహార సమస్యపై బెనోపా వ్యవహారములందు ప్రతిష్ఠాంధ్రమును గలిగెననియు ఈసమస్యను పరిష్కరించు సాధుర్యము అమెరికాకు మాత్రమే గలదనియు వీరు నుడివిరి. ఇంగ్లండు గానించిన బెనోపాగము ప్రాంసునకు రుచింపదని వీరు తెలిపిరి.

బ్రిటనుకు అమెరికను ప్రత్యుత్తరము

వాషింగ్టను ఆగస్టు 26:—సంగ్రామ ఋణములను గురించిన యుత్తరప్రత్యుత్తరములలో సంయుక్త రాష్ట్రముల ఆర్థిక కార్యదర్శి యగు ఆండ్రూ డబ్ల్యు మెల్లెనుగారు బ్రిటనున కొక లేఖనంపెను. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు మిక్రమందలి రాష్ట్రములకు బదులుగా నడ్డమునిలిచి సంయుక్త రాష్ట్రముల నుండి ఋణ మిప్పించెనను వాదన యథార్థముగాదని వీరు తెలుపుచుండిరి. అంతిముగాక ఒక రాష్ట్రమువారు దమకర్త గానించిన బదులునకు మరియొక రాష్ట్రమువారిని భారము రహించ కలసినదిగా సంయుక్త రాష్ట్రముల వారెప్పుడును గోరిలేదు. బ్రిటను గానించిన ఋణము తానుస్వయముగా సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి వస్తువుల కొనుటకే వినియోగింపబడెను. మిక్రమందలి రాష్ట్రములు సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి వస్తువుల విక్రయమునకు గొని వాని ఖరీదులకు ఆయా రాష్ట్రములవారు నిడు సమ మొత్తములను సర్వే ప్రత్యేకముగా ఋణపత్రముల వ్రాసి ఈ ఋణములను 1918 సం॥ న సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు రిపింప మెమోరాండమునందే కలదు. బ్రిటిషువారు అమెరికాకు బాకీపడిన మొత్తముతో నిరరాష్ట్రములకుగాని, నవ్వపరిహారములకుగాని సంబంధములేదని, 1920 సం॥ న జూనుమాసమునంతు సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు ఆంగరాయబారి కంపజేసిన నోటునం॥ గలదు. అని ఆర్థిక కార్యదర్శి తెలిపెను.

బ్రిటిషు ప్రత్యుత్తరము

లండను, ఆగస్టు 26:—మెల్లెనుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు లండనునందు ప్రభుత్వప్రతికట మొకటి గానింపబడెను అమెరికానుండి బ్రిటిషు వారు కొనిన ఋణము అమెరికాయందు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారొనర్చిన వ్యయములకేయని మెల్లెనుగారు యెప్పుకొనిరి. కాని మిక్రమందలికి బదులీయవలసియండకపోయినయెడల బ్రిటిషువారి అమెరికా నుండి ఋణము గొనుట యవసరమే యుండకపోయెడిది. మిక్రమందలి యెగువలసిన ఋణములనుండి బ్రిటనును విడిచివినయెడల బ్రిటను తనకు అమెరికాయం దయిన ఋణమునంతయు రొక్కరూపమున జెల్లింపదనని 1920 సం॥ న బ్రిటిషువారి అమెరికావారికి తెలిపినను అమెరికావారు కంగీకరింపలేదు అని బ్రిటిషు ప్రభుత్వప్రత్యుత్తరమున గలదు.

బ్రిటిషు సైనికుల పొంచి ఎదుర్చుట

లండను, ఆగస్టు 27:—సాయంభవార్త లగు. నేడ్బుర వద్దకుతో నిరువురు బ్రిటిషు శబ్దములు తమపటాలములకు జేతమును రాబట్టుకొనుటకు కానికలెనునందు దినవృత్తులెను శ్రేయకర్త వారిపై తుపాకిగుండు గురింపబడెను. వారిలో దాదాపందతును 2లవంతులగు గాయముల నందిరి. దాగితమ్ము నల్లెద్దిన్న వారికి తిరిగి ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ఎద్దిన్న వారిలో నొకడు పాతుడాయెను. మిగిలిన వారు ఖండి లొనర్చుబడిరి. దోచుకొనుట వారి యుద్ధోద్యమముల తెలియుచున్నది.

విరిపు విప్లవము

విరిపు ప్రభుత్వమునకు చట్టబద్ధత లేదు

లండను, ఆగస్టు 27:—“కొల్లియన్ గ్రామీణుల గ్రామీణులను, సంధియొడంబడికపై గంభీరమైనవారినా, నోకరి రాజీనామాను మరలొకరు విప్లవకారులలో చేరుటయు సంధి యొడంబడికపైయున్న బలము నేమాత్రమున తగ్గింప జాలదు” అని చర్చిలుగారు విరిపు ప్రభుత్వతాత్కాలికాధ్యక్షుడు ఎల్లరుమన్ కాన్ గ్రేవుగారికి తంజినంపెను. అంతయు కాక ఇరుపక్షములవారును ఒడంబడికను విశ్వాసపాత్రముగ నిర్వహించుటకు అధికముగ ప్రయత్నింతుననిచర్చిలుగారు చెలిపిరి.

విరిపు ప్రభుత్వ తాత్కాలికాధ్యక్షుడు ఎల్లరుమన్ కాన్ గ్రేవుగారు ప్రత్యక్షతమయ్యుచు ఒడంబడికను సంపూర్ణముగ ననుమతం పెట్టుటకు నియమింపబడిన కార్యవిధానమునే తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు తుదివరకు సాగించెదరని తెలిపెను.

నార్మన్ ప్రభుని డియలునామా

తగాయిదాలో నుండుట

లండను, ఆగస్టు 27:—“నూన్ ఆఫ్ ది వర్ల్డు” అను పత్రిక ఇట్లు చెబుచున్నది. నార్మన్ ప్రభుని డియలునామా చెల్లరాదని ముగ్గురువాగులు కోర్టులో నడుదావాలను చెప్పిరి. మొదటి డియలునామా 1919 సం॥ మార్చి 28 వ తేదీన లిఖింప బడినది. రెండవ డియలునామాను వాయువ్యమున నార్మన్ ప్రభుత్వమునకు మిగిలినదిని వారు వ్రాసిం చుచుండిరి. రెండు వ డియలునామాను నార్మన్ ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు నామగల్గు గలవు కాని ఇతర విషయములందు భేదములు గలవు. ఈ రెంటిలో నేది చెబుకో నిర్ణయించుటకు దావా వెచ్చుటకు నోటీసు జారీచేయబడినది. నార్మన్ ప్రభుత్వము ప్రతినిధులు ఈ జ్యురీమున నాధారపడి యుండెను.

అస్ట్రేలియా అధికస్థితి

ఫాస్టెలరుగారి అభిప్రాయములు

వియన్నా, ఆగస్టు 27:—అస్ట్రేలియా ఫాస్టెలరుగారు సేవెల్లెగారు బర్నిస్, వెరోనా, ప్రేగులకు జని కావించిన ప్రయత్నములను గురించి ఒక విశేషమునకి చెలిపిన విషయములబట్టి చూడగా వారి ప్రయత్నములవలన నింతవరకును అధికముగ నహాయము చేయక పోయినట్లుగా నింపడు. వెరోనా యందును, ప్రేగు నందును, జాతీయమితి వారి తీర్మానము వెలువడువరకు అస్ట్రేలియా వేదియొడంబడిక పని తెలిపిరి. బర్నిస్ నుగించి ప్రక్షింపగా జర్మనుల ఆధిక్యస్థితిని గురించి సేవెల్లెగారు నిర్ణయించిరి. కాని సేవెల్లెగారికి మాత్రము సహాయము కొరకును నాకే గలదు. ఈ సభలవలన కొంత సహాయము రావచ్చునని సేవెల్లెగారు చెలిపిరి.

“ప్రాంసు” వివాదము

ట్రెవెన్, ఆగస్టు 27:—“ప్రాంసు” అను పరామయ్యధికార రాత్రికాలమున ఆయంధవిశ్వాసముకొరకు వెలువలకు జనన. విశ్వాస మొనర్చునపుడు పెద్దతిరంగముచే నాక యొకగుట్ట మీదకు గొట్టబడినది. అందుచే నాక యడుగుభాగమున పెద్దరంధ్రము పడి ఇంజనులులం దగ్గి యారిపోయెను. నాక 10 అడుగులకును మునుగుటచే తిరిగిలేకపోయెను. నాక 27 వ తేదీ సాయంత్రము 900 నుండి గలరు. వారిలో నిరువురు మాత్రమే గనించుటలేదు.

ప్రాంసుకుంటియుద్ధం కల పరామయ్య కేసు మాత్రమే గలవు. ననన వాషింగుటను ఒడంబడిక ప్రకార విట్టి నాకను మరి యొకదానిని నిర్ణయించుకొనవచ్చును. ప్రమాదమువలన నాక మునిగిపోయెనని నాకా అనుభవములు చెబుచుండిరి.

సెనెయట్ సేనుగారి ప్రకటన

డాక్టరు సెనెయట్ సేనుగారు నై నా అంతర్యలనాము ముగిసెననియు దక్షిణోత్తరములవా రేకముగ నుండవలెననియు దక్షిణప్రభుత్వ పార్లమెంటు సభ్యులు వెంటిగునకు జనవలెననియు ప్రకటించెను.

హావరునందు జాతర సమ్మె

లండను, ఆగస్టు 27:—హావరు. (ప్రాంసు) నాకాల యమున 100౫ క్వి పని వారు సమ్మెకట్టిరి. వీరికి సాకభూతిజాతును నావికులను, ఇతరపనివారును 24 గంటలలో సమ్మెకట్టిరి. సమ్మెకారులు పోలీసువారిపై రాళ్లను రువ్వులను పోలీసువారు తుపాకులు ప్రేల్చిరి. పనివారిలో 3 రు వాతులైరి. 37 మందికి గాయములు తగిలెను. సమ్మెదారుల తమ కార్యలయము చుట్టును కండకములను ముళ్లతీగెలను జుట్టి పోలీసులను నిర్బంధించిరి. కాని తరువాత పోలీసువారును పనికులును రక్తపాతములేకుండగనే ఆధనముల వశపరుచుకొనిరి. సమ్మెదారులలో 7 గురు నాయకులను పోలీసువారు నిర్బంధించుట గాక చాలమంది యాందోళనా పరులుగూడ నరెస్తుచేసిరి ఇందుకొందరు ప్రైలుగుడ గలరు. సభలు నిగోధింపబడినవి.

“అస్ట్రేలియా” యను అస్ట్రేలియా ప్రభుత్వ యుద్ధనాక రద్దజేయబడినది.

లాయెడు జాబ్బిగా (వాయువ్యము సంగ్రాహకరీతము వలన వచ్చు లాభమును సంగ్రాహమునందు నష్టపడిన పైనికల కొరకు వెచ్చింపబడు నని తెలియుచున్నది.

లినునునందు (జర్మనీ) 888 తుపాకులను 50000 బారల నుండుగుండును పోలీసులు గమనిసిరి.

అమెరికాలో గాంధీశిక్షాదినము

బోస్టనులో జరుగుట
జూలై 18 వ తేదీన అమెరికాదేశమునందు బోస్టను నగరమున పెన్సిల్వేనియా, మిస్సిసిప్పికి 21 వ గృహమున చార్లెస్ మాల్సానెలు కన్య గారింట్లో శిక్షాదినోత్సవము జరుపబడినది. శ్రీ శ్రీ శ్రీ నాథ ఘోషగారు ఆసహాయోద్యమమును గూర్చి ఆసభలో వివరించిరి. గాంధీ మహాత్ముని ఆసహాయోద్యమమున కెల్ల వారును బోధపడినవో పెన్సిల్వేనియాలో మునుపార్మున హిందూదేశము స్వరాజ్యమును బడయును. లేనిచో ఆసహాయోద్యమము విఫలమగును. ఆపుడు హిందూదేశములు పాశ్చాత్యదేశముల పద్ధతినే అలంబించెదరు. ప్రపంచము నీతిమార్గమున పరిపాలింపబడునా పనులవలన వలన పరిపాలింపబడునా అను ప్రశ్న యిప్పుడు పరిశుభ వచ్చి నది. తగిన సహాయము లభించినచో నీతిమార్గము విజయమును బడయు నని ఘోషగారు నుడిపిరి.-(స్వ.)

ఈ దివ్య సాహరను

న్యూను పత్రికాధిపతి

హాజీమిర్జా అబ్దులు మహమదు సుల్తానుగారు ఢిల్లీకి వచ్చుట

ఈజిప్టులో ప్రకటించబడుచున్న సాహరను న్యూనుఅను ఫార్మి పత్రికా సంపాదకుడగు హాజీ మిర్జా అబ్దులు మహమదు ప్రాసీ మాదబు, ఎల్ నుల్తానుగారు ఈజిప్టు పార్లమెంటు ప్రభుత్వములచే నియమితుడై మహమ్మదీయరాజ్యములందు సంచారము చేయు బయలుదేరి పారసీక, ఆఫ్ఘానిస్తానులను చూచి కాబూలునుండి ఢిల్లీ నగరమునకు వచ్చిరి. ఇటునుండి మెహమదీయరాజు వెల్లెదరు. ఢిల్లీలో కాంగ్రెసు దినపత్రికా కార్యాలయమున వారికి విందు జరిగినది. 27 వ తేదీ సాయంత్రము 8 గంటల నుండి 9 గంటల వరకు గ్రెను ఖిలాఫతు సంఘములవారు బహిరంగసభను ఏర్పాటు చేసిరి. మహమ్మదీయసోదరభావమునుగూర్చి నుల్తానుగారు పునర్నివించిరి. 28 వ తేదీ ఉదయమున బొంబాయికి బయలుదేరి వెల్లిరి.

ఢిల్లీకాంగ్రెసు నాయకులు

డాక్టరు అబ్దురు రహమాను టాక్తిగార్లను వదలుట దేశంబరునెలలో డాక్టరు అబ్దురురహమాను, టాక్తిగార్లకు చెరియొక ఏను కిక్కివేయబడినది. వారి నిద్రని 28 వ తేదీ ఉదయము 11 గంటలకు ఢిల్లీ వెలుసాలనుండి వదలిరి. సంవత్సరము పూర్తిగాకముందే వారిని వదిలివేసిరి.

వాతావరణ స్థితి

1922-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల 29-వ మంగళవారము.

దస్తావాయి కారణము	జూలై 24 గంటలలో	జూలై 24 గంటలలో	జూలై 24 గంటలలో	జూలై 24 గంటలలో	జూలై 24 గంటలలో
బోస్టన్ పాల్	...	...	...	...	...
బోస్టన్	...	...	...	...	...
స్ట్రీట్స్	...	...	...	...	...
గోపాలపురం	89.3	79.2	...	22.88	2.07
గోరాలపేట	81.2	68.8	1.23	47.47	7.37
గోరాలపేట	90.1	76.3	4.19	11.51	2.96
గోరాలపేట	92.5	80.0	...	11.22	4.47
గుంటూరు	95.6	75.5	2.10	13.02	4.22
గుంటూరు	94.8	72.5	0.46	12.88	2.68
గూడూరు	90.8	74.0	00.8	4.84	8.08
గూడూరు	94.5	74.7	...	1.20	4.62
అనంతపురం	94.8	73.1	0.08	1.95	5.45
అనంతపురం	95.7	73.8	0.22	8.95	3.27
అనంతపురం	95.4	75.2	0.29	7.28	0.11
అనంతపురం	96.3	75.0	0.87	8.57	1.65
అనంతపురం	92.1	75.1	0.02	7.37	2.00
అనంతపురం	91.6	72.6	0.31	15.22	1.90
అనంతపురం	84.7	72.0	0.01	15.30	1.94
అనంతపురం	85.0	70.5	...	2.77	0.45
అనంతపురం	93.5	75.9	...	4.43	1.89
అనంతపురం	94.7	77.8	...	6.58	0.10
అనంతపురం	95.2	74.3	0.43	6.13	3.51
అనంతపురం	93.2	75.8	...	6.14	0.99
అనంతపురం	90.1	79.1	...	0.08	1.16
అనంతపురం	...	...	...	0.25	1.25
అనంతపురం	80.3	73.5	...	31.86	7.88
అనంతపురం	81.5	73.4	0.16	70.25	6.08
అనంతపురం	75.8	73.1	0.17	92.54	12.10
అనంతపురం	78.4	73.0	1.13	107.57	10.85
అనంతపురం	79.3	64.8	0.13	8.27	8.78
అనంతపురం	76.4	64.1	0.84	8.51	4.97
అనంతపురం	63.6	61.6	0.59	103.06	10.66
అనంతపురం	91.8	75.1	...	6.52	7.46
అనంతపురం	85.8	72.8	0.56	10.60	6.72
అనంతపురం	78.6	74.0	0.88	91.01	3.14
అనంతపురం	82.8	74.5	0.44	89.02	...
అనంతపురం	83.8	76.8	0.07	62.69	6.28
అనంతపురం	91.9	74.3	...	10.98	...
అనంతపురం	63.5	52.9	...	12.71	2.52
అనంతపురం	61.6	53.2	0.04	14.83	7.75
అనంతపురం	...	...	...	...	...
అనంతపురం	...	...	...	...	...
అనంతపురం	...	...	...	...	...

మొనూరు పర్యటనప్రాంతములందు మబ్బులు దట్టముగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములలో నోకమాదిగ నుండెను. దక్షిణము పర్యటనప్రాంతములం జార్జిక స్వల్పముగ తక్కువగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములం దధికముగ నుండెను. హైదరాబాదు భూమి పర్యటనప్రాంతములందు వేడిమిలో మామూలేను. సర్కారులు మొనూరులందు తగ్గెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు హెచ్చెను. గంజాము ప్రాంతమున వాయుభారము స్థిరముగ లేదు. వర్ష మింకను గురియవచ్చును.

ఎన్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్యం.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

సామ్రాజ్యం నివేదిక ప్రకారము మలబారులో వ్యాధివారి నారాయణమిహనీగారిపై యభియోగము జేయబడినది. విచారణ ఇంకను జరుగుచున్నది. కోమరతంగన అను మలబారు విప్లవనాయకుడు చివరకు పట్టుబడినది. ప్రభుత్వమువారు 800 మంది మామిడి కెడిలను వదిలి పిరినివదిలివెట్టిన దేశోపద్రవకరులుగ నుండవలెనని ప్రభుత్వము వారి యుద్దేశ్యము.

అకాలిల ఆజ్ఞోల్లంఘనము

సర్దారు బహదరు సుహృత్ బుసింగుగారు

సర్దారు బహదరు సుహృత్ బుసింగుగారిని లాహోరుజయి యట తీసికొనివెళ్లెడు. వారింకను ఆమృతసరులోనే యున్నాడు. ఇకముందు విచారిణ జరుగును.

అకాలిల నాసివేయుట

అకాలిల గురకబాగుడు పోయి ఆజ్ఞోల్లంఘన మొనరింప కుండ చేయుటకు లాహోరు, కట్టిల్లెలు ప్రదేశములలోనే విచారణ చేసి గురకబాగుడు వెళ్లుచున్నారని తేలికవో వారినట్లు సుండియో వెనుకను పంపివేయుటకును వారిట్లు వెనుకకు పోని పోక్రి. (ప్రొ. కోడు 127-128 క్షేత్రముల ప్రకారము వారిని అరెస్టుచేయుటకును పంజాబుదేశము వారు నిశ్చయించిరి. ఒక మేజిస్ట్రేటును గూడ లాహోరు ప్రదేశములో నుంచిరి. ఆమృతసరుపత్రిక - 700 వ మౌనవృత్తుదావా

ఆమృతసరులో అహింస మత్యాజయతు అను పత్రిక యజమానివైన డాక్టర్ కంపాదకుని వైన లాహోరు పోలీసు డిప్టీ మాజర్ డివిజన్ గారు 7000 రూపాయలకు మౌనవృత్తుదావా దెచ్చిరి.

వివరములు

28వ తేదీ సాయంత్రము గురువారానాథక సంఘ సభ్యుల సందర్శి అధ్యక్షుడగు సర్దారుమహత్యు సింగుగారిని మరి 3 మంది ఉద్యోగులను అరెస్టుచేసిరి. మరల క్రొత్తసంఘ మేల్పరుపబడెను. అనేక గ్రామములనుండి బయలుదేరి ఆమృత సరుకు వెళ్లుచున్న అకాలిలను 31 మంది 27 వ తేదీ ఉదయము లాహోరు ప్రదేశములో అరెస్టుచేసిరి. లాహోరునుండి ఆమృత సరుకు వెళ్లుచున్న రైలుబండ్ల నన్నిటిని పోలీసులు శ్రద్ధగా పరీక్షించుచున్నారు. ఇట్ల అకాలి తలపాగాను వెట్టుకొని ఆమృత గతుకు రైలుటిక్కెట్టును తీసికొన్నవారి నెవ్వరిని పోనిచ్చుటలేదు. ఆమృతసరునుండి గురకబాగుడు వెళ్లు అకాలిలందరను గురువారానాథక కార్యాలయమునను, అకలసన్నిధిని, గురక బాగు గురుగృహమును ముమ్మాట దౌర్జన్యమునకు గడంగవని ప్రమాణము చేయవలె నని శిరోవశి సంఘము వారు ధించిరి.

4000 మంది అకాలిల చేరిగారి అన్ని మార్గములను పోలీసులు అరికట్టిరి. గురకబాగులో చాలమంది అకాలిలను పోలీసులు బలచుకు దెబ్బలుకొట్టినియు దెబ్బలు తిన్న అకాలిలలో 30 మంది అపాయకశీలిలో నున్నారనియు తెలియుచున్నది. అకాలిల చాల శాంతమును పూనియున్నారు. (సర్)

భారతతెలకు పత్రికాలయము

బాబూరావు అను కంపాజిటరు దొంగిలించుట

చెన్నపురిలోని భారతతెలకు పత్రికాలయమున కంపాజిటరుగా నున్న బాబూరావు లేక కేంకర బాలాజీ జక్కా (అబ్బన్న బాలాజీ జక్కాబాబు) కుమారుడు. సీనియరు డేవారు స్టేటు) అనునతిథి చాలకాలమునుండి రాక్షాపాట అచటనే పండుకొనుచుండెను. కార్యాలయము తాళము నూడ నలసి వద్దనే యుంచబడెను. రహతుగారిని అరెస్టుచేసి మృతుడగుడ నటులే జరుగుచున్నది. 25 వ తేదీ తుక్ వామునాడు బాబూరావు కొన్ని వ్యాసములను కొన్ని ముఖ్యములు పుస్తకములను పండాబాబుగట్టిరి ఒక బ్రీవువాగును దొంగిలించుకొని పోయెను. క్రొత్త సంచికలో ముద్రితములగుచున్న పోవుటచే పక్షి నిలప నడవలసివచ్చెను. అతడు 27 వ తేదీని వచ్చి 30 రూపాయల నిచ్చివానినిని నిచ్చివేసెనని చెప్పెను. పోలీసులలో తొల్యము వెట్టుకొనట కంగీకరింపక అటులే యిచ్చెదనని నెను చెప్పితిని గాని అతడు వారి నియ్యలేదు. పంజాబు విశ్వవిద్యాలయము బి. ఏయను సురక్షితరాష్ట్రముల సి. బి. డి. కాఖ ఉద్యోగియను అగు రామప్రసాద నననకు తన్నుచ్చు పత్రిక తీసుకొనివచ్చెనని బాబూరావు చెప్పెను. అతడికి సారి ఇచ్చెదనను, మరల నేవో వట్టిపాటలు చెప్పెను. అతడికి కమిటీసికొని పోయినో దెలియుటలేదు. నేనింకను సరిగా చూడలేదు. అందు కలన కొంతకాలమునకు పత్రిక వెలువడదని మేనేజరు 28 వ తేదీని స్వరాజ్యకు వ్రాసెను.

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—ఈనెల 26 వ తేదీతో అంతమొందిన వారమున 30 మందికి మనూచికము సోకినది. 22 మంది మరణించిరి. ఇతర జ్వరములకు 45 మంది మరణించిరి.

మదరాసు జిల్లా ఆంధ్రజాతీయోపసంఘము

ఈసంఘమువారి సాధారణసభ 31 తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు ఆంధ్రపత్రికాలయమున జరుగును. రాబోవు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభకు ప్రతిభు తెన్నుకొనబడుదును. సభ్యు లెల్లరు విచ్చేయ (పాఠీతులు కార్యదర్శులు).

ఖద్దరు పాటక చట్ట:—తిరుకొక్కేటిలో స గీత సముద్ధరణ సమాజమువారు ఖద్దరుపాట కచ్చేరి శనివారము సాయంత్రము (నివాయక చవితి) జరిపిరి. యన్. యం. మైకేల గారి ఉద్దరుపాటలు క్రావ్యముగ పాడబడెను. రెండుగంటల కాలము ఇట్లు జరిగెను. (కోతలు చక్క) ఆనందించిరి.

హైకోర్టు అప్పలుపనివారి సమ్మె:—అప్పలుపనివారు నిన్నటిదినము కార్యాలయమునకు పోయియుండిరి గాని పనిచేయకనే కాలము గడసిరి. ప్రతిభాసము 22 వ తేదీన జరిమిలో నూటికి 30 శతున అలవన్సు నియ్యఁడుమండెను. ఈ నెల అధికారులు అలవన్సు ఇయ్యలేదు. అలవన్సు నిచ్చిగారిని పని చేయవని కార్మికులు చెప్పుచున్నాను. సోపని ముగించనది అలవన్సు ఇచ్చుటలేదని అధికారులు చెప్పుచున్నారు.

నీలకంఠ బ్రహ్మచారి:—వీరు ఆమహాత్మ్యకేసులో 7 వ తర్జునములు కిరికత్తు పొందిరి. బోల్లివిజమునకు సంబంధించిన కాకితములు పంచివెట్టి నందులకై ఆరెస్టు చేయవలయునని పోలీసు వారు ప్రయత్నించుచుండిరి. కడపకు శనివాము ఉదయము తిరుకొక్కేటిలో వీరు నిష్క్రమింపబడిరి. నిష్క్రమించుచున్న హెడ్ కాన్సులేబిలును బ్రహ్మచారిగారు తనదక్షన్న రివాల్వతో కాల్చి ప్రయత్నించెను గాని గురి తప్పెను. వీరై తేబడిన అభియోగము నిన్న విచారణ కాలేదు. బుధవారమునకు పోలీసు కాన్సులేబిలును చంప ప్రయత్నించినందులకు కేసు తేబడును.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయఖిలాఫత్ కమిటీసభ

కమిటీవారిసభ 2 తేదీని గుంటూరులో జరిగినది. ఈ సంఘమునకు హెడ్ క్వార్టర్లు ఎచట నుండవలె ననునవిషయము కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనట మున్నగు విషయములపై చర్చజరిగెను. గాని ముగింపునకు రాకపూర్వమే సభ చాలించబడి అంతవరకు ప్రస్తుతకార్యదర్శి క్రిందనే పనినడచుటకును ఒక మాసములోగా తిరిగి సభ ను కూర్చుటకును తీర్మానింపబడెను. ఆ ప్రకారం 8 సెప్టెంబరు తేదీని ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ ఖిలాఫత్ సభ రాజమహేంద్రవరమున జరుగును సభ్యులు, అభిమానులు విరివిగా దయచేయవలెను.

తాడేపల్లి గూడెం } నసీర్ అహమ్మద్
28-8-22

ఏజన్సీ ప్రాంతములలో గలభా

వెద్రాపురంనుండి స్వయంవిలేఖరి యిట్లు వ్రాసెను
ఏజన్సీ ప్రాంతములలో ఒక త్రిత్రియని నాయకత్వము క్రింద కొన్ని మండలముల మధ్యభూభాగముల పోలీసుప్రేమనులు దోచుచున్నారనియు, తుపాకులు, తూటాలు, మందుగుండు సామానులు తీసికొనుచున్నారనియు తెలియుచున్నది. సర్వ పట్టుంగోడ్డుకు సమీపమున నున్న చింతపల్లి ప్రేమనున్న తరువాతి కృష్ణదేవరేటి, రాజవొమ్మగిట్టేమనులను దోచుటపోయిరి. ప్రజలను వారెట్టిదాధులు వెట్టుటలేదు. పోలీసువారినికూడ వారేమియు చేయుటలేదని సమాచారములు వచ్చుచున్నవి. తుపాకులు తూటాలు మాత్రమే తీసికొనిపోవుచున్నారని వార్త తెలియుచున్నది. వెద్రాపురం తాలూకా గ్రామముల ఏతే శివమునకు సమీపమున నున్న అడ్డదీలవరకు యేజన్సీ గుంపు వచ్చినదనియు, ఈపాటికి అచ్చట పోలీసుకేరీగూడ దోచియుండవలెననియు ప్రబలవదంతలు వివరముచున్నవి. కాని విషయశీతి సంభవించినదని చెప్పవలసి యున్నది. జిల్లా కలెక్టరు ప్రేకన్ వందలకొలది రిజర్వుపోలీసులు అడ్డదీల, ఏతేశ్వరములో వకాంచేసిరిని వినుచున్నాము. మిలిటరీ రెజిమెంటులు నేడో రోవో వచ్చునని ప్రబలవదంతలు గలవు. మోటారు బండ్లలో పోలీసువారు పోవుచున్నారు. ముందేమి జరుగునో తెలియదు.

కొత్త తెలుగుపత్రికలు

తెలుగు - ఆర్యావర్తము - నీలగిరి

ఈవిధున వివరింపబడిన మూడు తెలుగు వార్తపత్రికలును మార్కెటలయము నలంకరించినవి. కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి.

తెలుగుపత్రిక

ఈపత్రిక బర్మాదేశమున గంగానునగరమున ప్రతి ఆదివారమును ప్రకటింపబడును. మొదటిసంచిక ఆగస్టు 30 వ తేదీని ప్రకటింపబడెను. సాబుచందా, రంగూనువారికి 5-0-0. టపాలా పంపబడవలసి: యితరస్థలములవారికి 7-0-0. సంపాదకులు సోమరాజు రమానుజరావుగారు. కార్యాలయము 21-టింగిగిల్లి ఆనందముద్రాలయమున నున్నది. వలయు వాచాచిరునామాకు వ్రాయవలెను.

ఆర్యావర్తము

ఈపత్రిక ఏలూరులో ప్రతిఆదివారమును ప్రకటింపబడును. సంపాదకులు బ్రహ్మశ్రీ పోతూరి. వేంకటకామేశ్వర రావు ఎమ్. ఏ. బి. ఎల్, భావరాజు వేంకట సుబ్బారావు పంతులు బి. ఏ. గాల్లు. మొదటిసంచిక ఆగస్టు 27 వ తేదీని ప్రకటింపబడెను. స్వస్థాపకుడు కందుకూరి వీరబసరాజుగారు. ఏలూరు హితకాణి ముద్రాలయమున ముద్రింపబడును. తక్కిన వివరములు స్వస్థాపకునికి వ్రాసిన తెలియాలవు.

నీలగిరి

ఈ పత్రిక నైజాంరాష్ట్రమున నల్లగొండలో ప్రతిగురువారమును ప్రకటింపబడును. మొదటిసంచిక ఆగస్టు 24 వ తేదీని ప్రకటింపబడెను. సంపాదకులు చందా పోస్టేజితో 4-8-0. నల్లగొండలో ఓస్మానియా ముద్రాకాలలో ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయమహాసభ

ప్రకటనము

సన్మానసంఘకార్యదర్శి చిత్తూరునుండి మాకిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—సన్మానసంఘసభ 27 వ తేదీని జరిగెను.

కడప కర్నూలు బెల్లారి కృష్ణాజిల్లా సంఘములు అభ్యుత్థునిపేరును నూచింపవలెనని అభ్యుత్థినియోమకము నెప్టెంబరు 5-వ తేదీనకు ఆపబడెను. గంజాము, వికాఖ పట్నము, గోదావరి, గుంటూరు, నెల్లూరు, మద్రాసు, అనంతపురం, చిత్తూరు జిల్లాల వారు శ్రీయుత ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణగారు అభ్యుత్థులుగ నుండవలయునని నూచించిరి. పిక్కాలు, డాక్టరు రామచంద్రరావు లక్ష్మీనారాయణు, పట్టాభి సీతామయ్యగార్ల ప్రేరేపణనూ నూచింపబడినది.

చూచునభిగో కూడ ఖద్దరుప్రదర్శనము జరుగును. ఒక్కొక్క-అంగడికి 5 రూప్యములు బాడుగ పున్నకొనుడును. స్థలము కోరువారు సెప్టెంబరు 15 వ తేదీలోగ కార్యదర్శికి దరఖాస్తులు పంపుకొనలెను.

ప్రేక్షకులకు మూడుశతకంతుల టిక్కెట్లు అమ్మబడును. మొదటిశతకం పదిరూప్యములు, రెండవశతకం 5 రూప్యములు, మూడవశతకం 1 రూపాయి మొదటి రెండవ తిరగతులు వేదిక సమీపమున నుండును.

భోజనమునకు దినమునకు రూపాయి ఛార్జిచేయబడును గృహవసతులు ప్రతినిధులకు ఉచితముగ ఏర్పాటుచేయబడును సెప్టెంబరు 21 మొదలు 25 వ తేదీనకు భోజనమునకు ఏర్పాటులు చేయబడును. ప్రతినిధులు రూపాయి రుసుము చెల్లింపవలెను.

చిత్తూరు అసోసియేషనువారి కాంపౌండు పందిలివేయబడును. ఈస్థలము అన్నివిధముల ఆనూహముగను రమ్యముగను నున్నది. సన్మానసంఘమునందు పలుకుపడి గలవార కేటలు చేరుచున్నారు. పరులన్నియు చక్క- జరుగుచున్నవి. ఇతరరాష్ట్రాలందున్న కార్యకాసుకాయకులకుగూడ ఆహ్వానములు పంపబడును.

సంగీత విద్యాదర్శనము, వెలరు కిలు.

క్యాళికో గ్లేజు 5 వ కూర్పు 383 పుటలు, జంతగాత్రములందు గురుశిక్ష లేకయే యెల్లరు సాధకములు చేసికొనటకు, ఉమ్మడికెట్టి వెంకటస్వామి నాయుడుగారిచే రచియింపబడినది. ఉమ్మడికెట్టి గోవిందస్వామి, గాంధీపేట, గుంటూరు.

చిటి మ ప రి పాలన

భారతదేశమునందలి విధానము

I
చిటిమ ప్రధానమంత్రియగు లామడుబాద్రిగారు ఏవా గ్నాన పత్రములను "చిటిమ కాగితపుముక్కలు"గా పరిగణించి ప్రజల సభయందు చువ్వనిచేసి ఆ వాగ్దానములలోని ముఖ్య భాగముల నిట్ల ప్రకటించుచున్నాము:-

ప్రజలసభలో, లింకాను సభ్యుడగు సి. రామయ్యగారి ప్రశ్నకు బ్రతుకైత మిచ్చుచు మాంటాగూగారు (కేంద్రీ) యీ విధముగా బలికిరి:

భారతరాజ్యాంగవిధానమును నిర్ణయించుచు నొక ప్రకటన గావింపవలసినదని భారత ప్రభుత్వమువారు కొంత కాలమునుండి తొందరపెట్టుచున్నారు. నామితునిపక్షవలన ఇట్టి యకాశము లభించినందులకు నేను సంతోషించుచున్నాను. భారతదేశము బాధ్యతాయుతపరిపాలనము కలిగి చిటిమ సామ్రాజ్యమునందు క్రమముగ ఒక స్థానము లిగియుండుటకు రాజ్యాంగమునందు ప్రతిబాధిలోను భారతీయుల సంఖ్యల వృద్ధియు చేయుచు స్వపరిపాలనాసంస్థలను క్రమముగ పెంపొందించుటయే సార్వభౌమప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము. ఈ యుద్దేశ్యముతో భారత ప్రభుత్వము వారు సంపూర్ణముగా నేకీకరించుచుచున్నారు. అందులకై సాధ్యమైనంత కీర్షణగూర్చుకొనుచున్నట్లు గావింపవలెనని వారి తలంపు. అమార్కు తేలికముగా నుండవలెనని నిర్ణయించుటకు ప్రార్థన. ఈ దేశములోని యధికారులను భారతదేశపు టిథికారులను కలిసి యోజింపవలెననియు సార్వభౌమప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినారు. కాబట్టి భారతదేశ రాజప్రతినిధి యావ్యవస్థను నంగీకరించి నేను భారతదేశమునకు వెదలి రాజప్రతినిధిగిరిగి స్థానికప్రభుత్వాధికారులతోను కలిసి వానినిగూర్చి చర్చింపవలెననియు ఇతర స్థానిక సంఘముల సూచనలను వివరలెననియు సార్వభౌమ ప్రభుత్వమువారు నన్ను కోరినారు. ఈవిధానమునం దిట్టివృద్ధి క్రమాంతరములలోనే జరుగగలదని విన్నవించుచున్నాను. భారతప్రజల యోగక్షేమమునకును, అభివృద్ధిని బాధ్యత చిటిమ ప్రభుత్వమువారివైనను భారతప్రభుత్వమువారివైనను నుండుటచేసి ఆ క్రమాంతరములకామును పరిమితిని నిర్ణయించుటకు వారే తగి యుండురు. నేవకనకాశము లెరిగిసగబడునో వారి సహకారమువలనను, వారు చూడగొనెడి విశ్వాసమువలనను అనిర్ణయమేర్పడియుండును. సూచనలను చర్చించుటకు తగినయకాశము లొసగినతరువాత అవి యధావిధిగా పాల్గొమెంటునందు ప్రవేశపెట్టబడును.

రామయ్యగారు:- ఇట్టివికలమగు పరిపాలనావిధానమును ప్రకటించినందులకు గా. మంత్రి నిశ్చయించుచు, ఇతనిధర్మగు ప్రకటన అధికారిత్వా భారతదేశమునందు ప్రకటించబడునాయని ప్రశ్నించుచున్నాను.

మాంటాగూగారు:- ఈ ప్రకటనయే నేను భారతదేశమునందు ప్రకటించబడును.

సర్ బానురీ:- గా. సభ్యుడు భారతదేశమున కెప్పుడు కలదును?

మాంటాగూగారు:- కేతాకాలమునందు.

కర్నూలు వెజ్యుయ్య:- ఇట్టియోగ్యత కరమగుమార్పు గావింపబడనందు, భారతదేశమునందు నిర్బంధములో నున్నవారికి మాణిక్యన నదలటకు ఏమేని ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవో మాంటాగూగారు:- నేను కావించినప్రకటన కివ్వడేమియు తేర్చబాలను. కాని భారతదేశ సంరక్షణ భాధ్యత భారత ప్రభుత్వమువారిదని గా. సభ్యుడొరంగను

ఉద్యోగమునకు ప్రార్థనము మాంటాగూ గారిచ్చినయు పర్యావరణమునం దిహితములు ముందుగా నే యుదహరింపవలెనాయని హెచ్చరించుచున్నాను.

మాంటాగూగారు:- నేను ప్రస్తుతం తెలిసిన సావ్యంతరముల ప్రాయములు. ఇప్పుడునేను సార్వభౌమ ప్రభుత్వమువారి ప్రతిమన మాటలాడుచున్నాను.

అయితే ప్రాయములు సార్వభౌమ ప్రభుత్వమువారిచే యంకిరింపబడెనా యని హెచ్చరించుచు తెలిసికొనకొరి.

మాంటాగూగారు:- భారతప్రభుత్వమువారు భారతరాజ్యాంగము ప్రతిరక్షమువారు కలసి మాట్లాడవలెనని నిర్ణయింపబడియుండ వరలనేనిప్రకటించు పాలనావిధానమును గూర్చి తెలుపబాలను.

హెచ్చరించుచు:- మాంటాగూగారును ఇన్స్టింగుటను ప్రభుత్వములని సలహాలనొసంగిరా ఆసలహాలు ప్రభుత్వమువారియభిప్రాయములు తెలుపునా.

మాంటాగూగారు:- నేను నేను ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయములను ప్రకటించితిని. నేను సామాన్యసభ్యుడుగ నుండినపు డొసగిన యంతకార్యమును గూర్చి కాతో నిష్కరుకువాదముల సలహాలు యవసరము.

సార్వభౌమని ప్రకటనము

డి. 24, 1919

నేటి గెటెలు-ఆఫ్-ఇండియా ఎక్స్ప్రెస్-లో-యీ క్రింది

ప్రకటనమును ముద్రించుచున్నది:-

నేలుచిటను, బిర్లాండు రాజును, చిటిమ కోమిని యను, భారతదేశము సార్వభౌమమునకు నగు పంచుబాద్రి గారి ప్రకటనము:

నా రాజప్రతినిధి గవర్నరు జనరల్ కును, భారత సంస్థానాధీశులకును, అన్ని బాతుల, వర్ణములకును సంబంధించి భారతదేశమున నుండెడి నాపాలితులకును.

(1) భారతదేశమునందు నేడొక నూతన క్రమాంతరమేర్పడినది. నేనొక నూతనచట్టమునకు నాయంగీకారము తెలిపితిని.

భారతదేశపరిపాలన నింకను బాగుగ జరుగుటకును, భారతదేశప్రజ లింకను సంపూర్ణలిగియుండుటకును నుద్దేశించబడిన గొప్ప చారిత్రాత్మకమగు చట్టములలో నీచట్టము ఒకటిగ నుండును. గా. తూర్పు ఇండియా సుభముక్రింద ప్రకమరాజ్యాంగ పరిపాలనమును స్థాపించునదేక్షముతో 1773 వ సం॥ నందును 1784 వ సం॥ నందును చట్టములు స్వప్రేంపబడెను. 1858 వ సం॥ చట్టము భారతీయులకు ప్రభుత్వోద్యోగ ద్వారముల తెరచెను. 1858 వ సం॥ చట్టము రాజ్యాంగవిధానమును కంపెనీనండి సార్వభౌమనకి మార్చెను. నేను భారతదేశమునం దుండెడి ప్రజాపితాదేవతను కీమార్పు ఆధారమైనది. 1861 వ సం॥ చట్టము బాధ్యతాయుత సంస్థలకు పునాదిగ నుండెను. 1909 వ సం॥ చట్ట మందులకు జీవ మొసగి మనమును ముందుకు జూపెట్టెను. ఇప్పుడు కావించబడిన చట్టము ప్రజలచే నెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులకు ప్రభుత్వమునందు కొంత స్వప్రమైన బాధ్యత నొసగుచు ముందుముందు బాధ్యతాయుతపరిపాలన మెట్లుండవలెనో ఆమార్పును జూపెట్టుచున్నది.

నేను మనఃపూర్వకముగా విశ్వసించుచున్నట్లు యీ చట్టము ప్రారంభించెడి యుద్దేశ్యము నెరవేరువో, ఫలితములు చాల గొప్పవిగ నుండును. మానవాభివృద్ధిచరిత్రయందు దిది యొక గొప్పయంశముగ నుండగలదు. కనుక మీరు భూతచారిత్రను గమనించి భావింపకయుండు పట్టానవలె నని నేను మిమ్ముల నాహ్వానించు చున్నాను.

భగవంతుడు మోసగిన సౌకర్యముల నన్నిటిని భారతదేశప్రజలకోసం ప్రయత్నించితిమి. భారతదేశము తనవ్యవహారముల చూచుకొని తనక్రయమును తాను కాపాడుకొను నవకాశ మొకటియే విశేషించియుండి ఈ యవకాశము తేటపై ఏదేముకాని, అభివృద్ధి చెందబాలదు. విశేషములపొందుండి భారతదేశమును సంరక్షించు బాధ్యత సామ్రాజ్యమునకును భారతదేశమునకును ధర్మము. అది ఉభయదేశములకును గౌరవప్రదమగు భారముకాని భారతదేశములోని రాజ్యాంగ కార్యములను ఆ దేశపు ప్రజలే నిర్వహించు కొనగోరుట నహజముగ నుండును."

III

సార్వభౌమ సందేశము

కానాటు ప్రభుత్వ ద్వారా సార్వభౌమమును నూతనకాననభలకు బంపిన సందేశమునం దీ క్రిందిభాగము గలదు.

"నామిలుబడియానండెడి యితరరాష్ట్రముల సుభవించుచుండు స్వాతంత్ర్యము పొందు నవకాశము కావలెననియు తమ మాతృదేశమునకు స్వరాజ్యము గావలెననియు ఆ నేకసంతకములనుండి దేశభక్తులను రాజభక్తులను నగు భారతీయులు కోరుచున్నారు. కాననభలలో మొదటివారు ప్రతినిధులుగ వచ్చిన మీరై"

IV

కానాటు ప్రభుత్వ ఉపన్యాసము

సామ్రాజ్యకాననభల సారంభించుచు కానాటుప్రభుత్వ ఫిబ్రవరి 9, 1920 నాడొసగిన యంతకార్యమునందీ క్రిందిభాగము గలదు

"ప్రపంచమునం దెచ్చటను నాకు తెలిసినంతవరకీ కార్యమునందలి రాజ్యాంగ మార్పునకు సరిపోలునదిలేదు. ఈమార్పు క్రొత్తది. విప్లవము గడచిన యుద్ధము, వలసను కాలితేచుము లెదగంటుట వలనను, సామాన్యముగ దేశములు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును పలంపారు బొందెన. ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యము కావలెననియు కోరుచుండ అనుభవమునకు తగిన యర్హత కన్పించుచుండ ఒకదా మరొకరి నుపయోగము నొసగుట చాల యరుదు" - జస్టిఫియమి.

వరకవిషయములు

మద్రాసు - మారకపు లేటు.

ఎక్స్ ప్రెస్

బాంకి టెలిగ్రాఫికు ప్రాన్సుఫరు 15 1/2 పెన్సిలు

బాంకిడిమాండు డ్రాఫ్టులు 15 17/32 పెన్సిలు

లండను డిమాండు డ్రాఫ్టులు 15 11/16 పెన్సిలు

బాంకి కొనుగోలు రేటు

మూడు నెలలవాయిదా డ్రాఫ్టులు 15 27/32 పెన్సిలు

ఆరు నెలల వాయిదా డ్రాఫ్టులు 16 1/32 పెన్సిలు

కలకత్తా మార్కెట్టు

కలకత్తా అగస్టు 28 నామవారము

పత్తి:- బెంగాలు నాగపూరు రూ 47 1/8

డెక్కాను 868

కస్టోరాం 12/14

జనపనా:- ఆంగ్లో ఇండియా 862

యస్. యల్. కైపు 85

హవురా 44/4

మారకపు లేటు

ఎక్స్ ప్రెస్, బాంకి టెలిగ్రాఫికు ప్రాన్సుఫరు 15 9/16 పెన్సిలు

డిమాండుబిల్లులు 15 19/32 పెన్సిలు

బొంబాయి - మేరుమా ర్కెట్టు.

బొంబాయి అగస్టు 28 నామవారము

సాయంకాల నాగుసరికి నాటాలధరలు యాగిందివిధమున

నిలచియుండెను.

అనూదాబాదు ఆద్యాత్మ 2900 ఇండియాన్ బీచింగు 205

బొంబాయి కాటక్ 1130 ఇండోరు మల్వా 612

బొంబాయి డెయింగు 1490 కొహినుకు 1590

నెంట్లు ఇండియా 4850 మ్యాక్రేటు 862

నెంచరి 182 పెరలు 1002

కొలూబ లాండు 2280 ఫోనిక్సు 865

కనెంటు 510 సింట్లెక్సు 745

కరింబాయి 2150 నాపురి 816

డెవిడు 1952 క్వడే 4990

ఫణాలుభాయి 1280 స్వాను 1115

ఇతరవాటాలు

తాతాహైడ్రో-రూ 810

తాతా విరను అండు స్టీలు (ఆర్డినరి) 56

" " (డిఫెండ్) 185

తాతా ఆయలుబిల్లు-87

నెంట్లుబాంకి-84

తాతాబాంకి-15

మారకపు లేటు

ఎక్స్ ప్రెస్:- బాంకి టెలిగ్రాఫికు ప్రాన్సుఫరు 15

డిమాండుబిల్లులు 15 19/32 పెన్సిలు

9/16 పెన్సిలు

19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

15 19/32 పెన్సిలు

శ్రీమ కలపవ రమణ. కాకినాడ.

తీర్థాటకము

టి. వి. శేషగిరి అయ్యగారి అభిప్రాయము

లాయబుల్ గారి ఉపన్యాసమును ఖండించుటకై ఇటీవల చెన్నపురిలో సమావేశమయిన ఆసమితి సభకు అధ్యక్షత వహించిన టి. వి. శేషగిరి అయ్యగారికి టి. వి. శేషగిరి అయ్యగారికి భారతదేశమునందు ఇతర సుగమములందు జరిగిన సభల కల్ప చెన్నపురియందలి సామ్యమును రాజకీయపరిస్థితులు విడిత మగుచున్నవి కొన్ని రాజకీయపరిస్థితులను తీవ్రముగా ఖండించు వారు నిరంకుశాధికార ప్రియులని చెప్పవచ్చును. రాజకీయ విషయములందు భిన్నాభిప్రాయములుండుట అవసరము. రాజకీయభిప్రాయము కిది యొక సుఖ్యసాధనము దేశభక్తులయందును కోరుచు తమ ఆభిప్రాయములకు అనుగుణ్యముగా విధానము తీర్చుచు కొని పని చేయుచున్నవి విధములు.

ఈ గు. రాజకీయ సంస్థలను మాచి కలవరిము చెడుట యొక్కముకాదు. ఆయనను అన్నికటనపారు ఒక్క విషయమును గమనించవలెను. భిన్నాభిప్రాయములకు తమవిధానమును సమర్థించుకొనుటకు, తమ ఆభిప్రాయములను ప్రకటించుటకు ఆవకాశమునుగలదు. అట్లే రాజకీయ తీర్థము వృద్ధి కాంచును. ఇతరులు మీపక్షమున చేరవచ్చును. మీరు మీ ఆభిప్రాయములను మార్చుకొనవలెననియు, ప్రతిపక్షములపట్ల ఇట్లు సహాభావముతో నుండుట ప్రశంసనీయము. ఇట్టి సహాభావము చెన్నపురియందు జరిగిన పౌరసభ విషయమై పలువురు పలువిధముల విమర్శించినారు. కొందరు వావిషయము గురించినది మరొకరింద శ్రోతల విషయము గురించినది ప్రాసీయున్నారు. ప్రతి తీర్థమును నిరాకరించుటయందును, అట్టి ఉద్దేశములు గలవారిని మాటలాడనియ్యటయందును తప్పేమియు లేదని నమోదున్నాను. అట్లుగానిచో పౌరసభ యను మాటకు అర్థముండదు.

శ్రోతలు బహువక్తగ ప్రవర్తించిన తరువాత చెప్పవచ్చును. శ్రోతలు 5 ము ఆభిప్రాయముల ననుసరించి సమితిని విచ్ఛిన్నము చేయుటకు వచ్చినారు. ఎట్టి అల్లరియు జరుగలేదు. అధ్యక్షుని శ్రోతలు ప్రశంసించలేదు. ప్రతిపక్షములపట్ల అగౌరవభావము ప్రకటించలేదు. పౌరసభ అన్నిటియందును చెన్నపురివాళ్లే ప్రవర్తించిన దేశమునకు విషయమున అదగిన ప్రాయశ్చిత్తము.

శ్రోతలకు ప్రతిపక్షములను విమర్శించుచున్నాను. అల్లరిజరుగుననియు, సభ రహితమునగుననియు, కొందరు వాటిని చెప్పిరి. సంఘచితభావముతోడనే భవనము ప్రవేశించితిని. సమావేశమైయున్న మిత్రులను చూడగనే శేషగిరి అయ్యగారు నాకు ఆ గౌరవము కలుగదనుచున్నట్లు ముకుడిచెను. ప్రతి తీర్థమును నిరాకరించుట. సందేహము మువచ్చినదని నిలబడితిని. ఈ ప్రతి తీర్థమును ఎ తరచు శ్రోతలకు సమర్థముగ నుండనో తెలిసిన వలయునని తోచెను. సేనాతీర్థమును నిరాకరించుటకు పూర్వము శ్రోతలభావముల నాకు తెలియగలమనిచితిని. శ్రోతలకు నాకును ప్రతి తీర్థమును విషయమై భిన్నాభిప్రాయములున్నవి శ్రోతలకు నాయుడల కొంత సానుభూతి కనపరచెదరని నేను నమ్మితిని. అట్లే జరిగెను. ఈ పర్యాయములందు పతి పక్షుల దూషణ ఇంచుకై నను తటస్థము నేను ప్రతి తీర్థమును నిరాకరించుట పలువురకు ఇష్టము లేదు. నన్నెవ్వరు అక్షేపించలేదు. శ్రోతలు ప్రకటించిన ఔదార్యము సహాభావము ప్రశంసనీయములు. సేనాదేవత ప్రత్యేకముగ వందనము లర్పించుచున్నాను.

ర్యాలి పంచాయతీ కేసు

28 వ తేదీని బొబ్బిలిలో నీకేసు తిరిగి సెప్టెంబరు 2 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను మొట్టమొదట యీ కేసు విచారణచేసిన సుప్రీమ్ జడ్జి టి. కొమ్మిరెడ్డి లక్ష్మీనరసింహం నాయుడు గారు బడలాంపడుటయందు సీ. వ. హ. ప్రా. ప్రభుత్వము గారు రాష్ట్రమున నియమించబడుటయందు జరుగుటచే యీ కేసును ఆయన విచారించవలసియున్నది కాని ప్రాసీకుటింగు ఇన్స్పెక్టరుగారు, కేసును వెనుకటి కేసు జడ్జిగా రేచియించవలయుననియు, కేసు అంతా వాదాప్రకారము ఆయన విచారించుటచే తీర్పు గూడ ఆయన చెప్పుటయే భవ్యమనియు, అట్టి యేర్పాటు గావించుటకు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి అనుమతిని గైకొనుటకు 2 వ సెప్టెంబరునకు వాయిదా వేయవలయుననియు కోరిక కేసు 2 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

సీతానగరం భక్తుల కేసు

ఒక్క పునులూరి కొండరామయ్యగారు తప్ప మిగిలిన వారు రంగ నాయకులు, అచ్యుతరామయ్య, రాజగోపాలంగారు అపీలు చేసికొనిరి. అపీలు చేసికొనగా సుబ్బరాజుగారు నిర్దోషి యని తీర్పు చెప్పబడెను. వారి కేసు (24-8-22) జరిగినది. విచారణ పూర్తయినది. తీర్పు ఇంకను చెప్పలేదు. (స్వకీయ వివరము.)

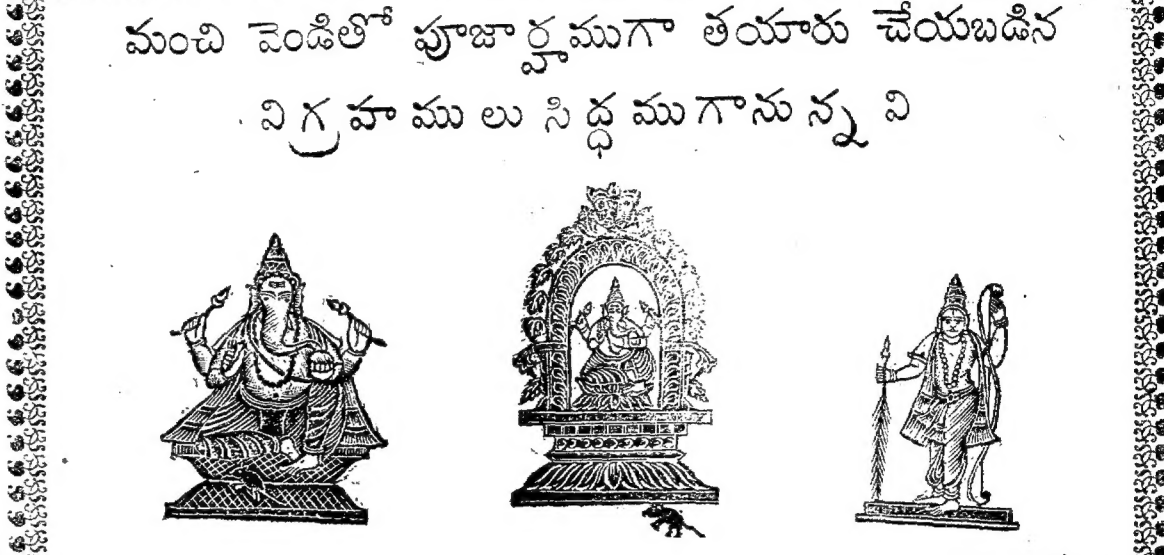
జాతకరత్నము

గొప్ప భగవంతుని! జాతకరత్నము PART I జన్మరత్నము పుట్టిన తేదీ వేళ మున్నగునవి లేకయే సంకల్పర ఫలితములను కార్యకర్తకు రీడింగ్ తో సహా యెన్ని సంకల్పరత్నములకైనను జ్యోతిషమున సహాయము అక్కర లేకయే తటస్థుడు తాము వ్రాసికొనాలను. భవము, సంతానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభావములలో మీ మీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యంతిజ్యోతిషము. దీని వెల రు. 2-0-0, వెలఖులూరి కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే వలయునో జాతకములు సరస మైనభరతు పంపబడును. (164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషమాలయము, ఇంకొకటి, విశాఖపట్నంజిల్లా.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తాంబూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, స్వప్నము, దగ్గు, ఉబ్బుపము, కలరా, పేగు విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోప్పులు, మొదలగు అనేక విధములగు వ్యాధుల కిది వ్యభిచారియమువలె పనిచేయును. వేలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8351)-8 200 మాత్రలసీసా 1-కి రు. 0-4-0; డబ్బు సీసాలు రు. 2-8-0 వి. పి. చార్జి ఎన్నికై నా రు. 0-6-0. పి.సి. ఏ. అందు కో. ఆయుర్వేదము, పెరిజీ. వెల్లూరుజిల్లా.

మంచి పెండితో పూజార్థముగా తయారు చేయబడిన విగ్రహములు సిద్ధముగానున్నవి

ప్రభావళి సహితముగ నుండు విగ్రహములు వెల 6 రూపాయల మొ. 30 వరకున్నవి. ప్రభావళి లేనిది 2-8-0 డబ్బు 30-0-0. ప్రభావళి సహితముగ నుండు గారివిగ్రహం 8-0-0 డబ్బు 15-0-0. ప్రభావళి లేనిది 4-0-0 డబ్బు 8-0-0. అర్చకులు హెచ్చుగా వచ్చు చుండుట చేతను స్థానం కొంచముగా యుండుటవల్లనూ తక్షణం వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు. యివిగాకను సీతారామ, యాశ్వర, సుబ్రహ్మణ్య, ఆంజనేయ, లక్ష్మీ వగైరా విగ్రహములు హాజరుగా నున్నవి. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

ది యిండియన్ జ్యూయెలరీమార్ట్, నగర్తవేట, బెంగుళూరు సిటీ.

వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారి (1045)

107-108 డిగ్రీల యెండవేడిమి తెలియకుండు చెల్లు? (2)

అమృతామలకతైలము

ఈ ప్రతినిత్యము తలకురాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండవేడిమిగాని తెలియదు. ఈ తైలము; కండ్లకును, మెదడునకును చలవకలిగించి, నరములకు బలమునిచ్చి, మాడుపోట్లను నిర్మూలముచేయును. కలనెప్పులను బోనణచును; అతినిద్రను, నిద్రలేమిని బోగొట్టును; నెరసిన వెంట్రుకలను నలుపు చేయును; పట్టుకుచ్చనలె వెంట్రుకలను బెంచును. వడదెబ్బలను రానియ్యదు. యోచన చేయువారికి ఇది మిక్కిలి మంచి తైలము. సమస్తమైన నేత్రరోగములకును, శిరోరోగములకును జగత్ప్రసిద్ధిచెందినది. చ్యాకింగు, పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. భర 6 అవున్సుల సీసా రు. 1-0-0. [కామలూగు ఉచితము. తొలివిలాసము:- "పండిట్" మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్పన్ వీధి, మదరాసు.

సిద్ధమకరద్వజ (వైషణ్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదములో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు కుడిచేసిన రక్తము, బహుగరము, కర్మూ, వచ్చు కర్మూరము మొదలగు విలువల ద్రవ్యములు చేయబడ్డవి. వైగ్రంథములలోని యోగము ప్రకారము నిర్వహణ మాచే తయారుచేయబడియున్నది. శో. శ్యామలారవిహారో. నకదాచిద్వివద్యతే. మేధాయా: కాంతిజనన: కామోద్ధివనకృష్ణహారో. బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంచినద్యును. హెచ్చుగా భావించుకొనే కామోద్ధివనము గలిగించును. అతిమాత్రము, తయ, సుఖరోగములు, మొదలగు భావతీయకరములగు వ్యాధులలో హెచ్చుగా నుపయోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మందుతో బంపబడును. వెల 25 మాత్రలు రు. 5-0-0. ఆంధ్రఆయుర్వేద ఛార్మసీ (లిమి కె. డి) వసూలైన మూలధనము 1,12,925. డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి వి. యె., ఎమ్. వి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపించబడినది. 19 హరిన్ రోడ్డు హంటుకోడు, మదరాసు. నిర్వహణ తయారుచేయబడిన కామోద్ధివనములకు పుట్టినిల్లు. కామలూగు ఉచితముగా పంపబడును.

అమృతాంజనము

వాయుపుష్పలకు వజ్రాయుధము

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

పంచభాషానువాదము

తలనొప్పుల మాన్పును,

వాయుపుష్పల బాధను,

చర్మపుష్కల బాధలును,

పోల్లపోగొట్టును.

కణకుల క్షయించును

వాపుల మాపుమాపును

దగ్గును తగ్గించును

మరియు తొలగించును

అమృతాంజనము

బుట్టి తలనొప్పికి వరప్రసాదము

తేలుబాధను తీసివేయును

వేలకువేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

తామర తైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0

వాడారాణి గుర్తుగల తామర తైలము తీట్లగొట్టి చాల మంచిమందులో తయారు చేయబడి ఆనేక యెండ్లనుండి యున్న తామర నాలుకైదు సారులు దీని రాచిన మాయమగును.

దంతచూర్ణము డబ్బీ 1-కి 0-2-0

పండ్లపోటుకు తీపులకు ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము స్రవించుచుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

మోహనీ తైలము 5 తు॥ నూనెగల సీ॥ 1-కి 0-12-0

శ్రీ పురుషులు వాసులకు యోగ్యమైనది

ఇది మనోహరమైనది. తేయు విద్యాధులు, స్త్రీదంతు, ఉద్యోగిస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర నిశ్రాంతినిచ్చును. సుందరల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగు కురులను బెంచి కానాడును.

అమృతాంజనము డిపో నొంబాయి లేక, మదరాసు.

వెంట్రుకలే ఆందము.

రారిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుశ్చైతన్యంలో ఉండి రాకముననే త్వరపడుదు. ఉదీతమృతం వెంట్రుకలెట్టియెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును.

జంతువలె రావీయవచ్చు.

శుభ్ర

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు వెంట్రుక.

ఇది విషవర్మ వేయవలసింది.

వెంట్రుకల కష్ట రోగి మాన్పును, శిశు దూర్గంధ మాన్పును, యిది విషవర్మ.

వెంట్రుకలు ఉబ్బుట గాని, గరుకు గాని యెండదు.

మీ వెంట్రుకలు మరల యెత్తుటి వెక్కిరించును Xల్లి కట్టు కలె నుండి వెక్కిరించును.

ఈ రోగిని తీర్చి పరీక్షించి చూడుము.

వెంట్రుకలు యెత్తుకొన్నప్పుడు నో కనిపెట్టుదు.

కామినీయా తలనూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనది తీయును.

నల బుడ్డి 1-కి 2-కి చూపాయి. ఏ. టి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని చోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము నిక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మంచి అమ్మకానిది దరిద్రులను, శరతుల అమ్మకానిది.

వాతవర్షము గూడ దొరకును, లేకున్న,

సాగు రేలెంట్లు—

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్

కెమికలు కంపెనీ,

155 జమ్నామనీడు, బొంబాయి.

మీకు ఈ వాసు ప్రత్యేకము, లేక అల్లెల కామినీయన్లకు
"ఓటో నిల్ బహార్" కు వ్రాయును.
ఇది విషవర్మ వేయవలసింది. అల్లెలచూర్ణం నైనా శుభ్రమగును.
కామినీ బుడ్డి 1-కి 2-కి చూపాయి 2-0-0
1 గ్రాము " " " 0-12-0
1 గ్రాము " " " 0-8-0
కామినీ చూర్ణము తలె గుర్రులయందు చల్లిన మిక్కిలి
చుట్టచుట్ట వాసన చుట్టుకొన్నంత శాస్త్రమిండును.

వెలనులభము.

ఫల మధికము.

వీలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ

మాటూరి బ్రష్టన్న గారి

కుమార్డు సర్వేశం తాలూకు మేడ.

రూ 16,500 లకు లాటరీ

చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

అమ్మకారా!

కృష్ణాజిల్లా, వీలూరు పెద్దబాహులూరి మ్యూనిసిపల్. నెం 148 రు కలిగియుంటిన్నీ రెం దంతములు Xల్లిగా వామేడను అద్దాల వీరువాల పట్టణమున, ఫలము కచ్చా లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనంది చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తి యగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యావత్తు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేది పత్రికలలో ప్రచురపరచి యేలూడవట్టు చుల్ల పురాణా మనమ్యుల యెదుట లాటరీవేయబడును. గనుక ప్రతివారును వారి వారి యదృష్టముల నిర్ణయించుకొనుట కిది మంచివకాదు. త్వరపడు. తరుణము మించిపోయిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడెన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 ల మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమయిన తదిస్తీర్లున్నవి. వివరములున్న కొరవారు మా యేజెంట్లవల్లగాని నేరుగా వాడు. వాసిగాని కేలుగుకొనలయ్యును. ఈ చీట్లవల్ల మూలము అయ్యె సొమ్ము కృష్ణాజిల్లా యేలూరు పెద్దబాహులూరి కో ఆపరేటివు బ్యాంక్ లో నుంచబడును.

2. ప్రతిగామమునందును మంచి యేజెంట్లు కావలయును. మంచి కమిషను ఇయ్యబడును. వివరములు కొరవారు యాక్రింది సంకేతముచేసినవారికి (వాసిగాని, స్వయంగా వచ్చి గాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189)

"చీట్లు కావలసినవారు, తమ ఆద్రెస్సును స్పష్టముగా వ్రాయుచు చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ పంపిస్తే ఆద్రెస్సు చేసిన యెడల, అందెను వెంటనే చీట్లు టిపాల్ పంపించబడును."

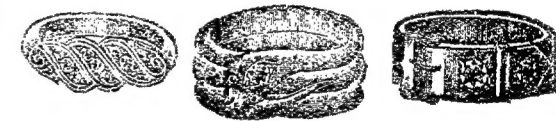
వీలూరు

కృష్ణాజిల్లా
1-7-1922

మాటూరి సర్వేశం,

మేడ కుమార్డు బాగుగ.

ఉంగరములు

వివాహసమయములందు, శాటకములందు, ఇతర కుడి కార్యములందు బహుమతినిచ్చుటకు, స్వంత ఉపయోగమునకు తగిన మొదటిరకం బంగారు ఉంగరములు, పువ్వురాగములు, పువ్వు కట్టబడిన ఉంగరములు, వైదరు, ఆర్డర్, సీలు, పాము, మున్ను గురకములలో గలవు. ఇవిగాక అన్నిరకముల బంగారు, వెండి సగలు కయారుచేయబడి అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి. కృత్రికముగా లేకున్న వాషను తీసికొని నైక మిచ్చెదము.

లక్ష్మీ జ్యాయలరీ కంపెనీ,

(191)

18/288, వైదబాహు, మద్రాసు.

మలయచందనము

గనేరియా

అను మెలగొగమునకు మేళాము వర్షము లేదు. పిచికారితో పట్టియు. ఎటువు, తెలుపు, వచ్చు, అను మాటలు విధముల నె X రో X మా ను మూడు పూటలలో చూపును. శ్రీల కుమారు వ్యాధులకు కూడ ఇది రాశివర్షము. (1251) డబ్బీ 1 కి రు 2-4-0

కారిబా సవము. సవాయికి సీసా 1-0-0, స్థూరస్వతాంత్రము బుద్ధి హెచ్చించును సీసా 1-0-0, అరవిందాసవము పిల్లలకు దివ్యామృతము సీసా 1-0-0, ఉశిరాసవము రక్త పిత్తమునకు సీసా 1-0-0, భృంగామలక తైలము తలెంటులకు సీసా 1 0-0, విశేషవటి మాత్రాక విశేషనగును, 0-8-0 సన్ని సాతలైరవి కులము 1-0-0, బడవాసలరీ పరిణామ కులకు 0-8-0.

Xంధర్వ పార్వతి, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా).